

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi säästöpankkilain, osuuspankkilain, osakeyhtiölain ja osuuskuntalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on säästöpankkilain ja osuuspankkilain tarkistaminen yhtäältä osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskeviin lakeihin tehtyjen muutosten ja toisaalta osuuskuntalakiin vuonna 1981 tehtyjen muutosten pohjalta. Pääasiassa uudesta vuoden 1980 alusta voimaan tulleesta osakeyhtiölaista sekä uusista kaupparekisteri-, toiminimi- ja kirjanpitolaeista aiheutui tarve muuttaa liikepankkilakia ja kiinnitysluottopankkilakia, jotka muutokset tulivat voimaan vuoden 1980 alusta.

Vuonna 1969 toteutetun pankkilainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä pyrittiin oikeudelliselta muodoltaan erilaisten pankkien tasapuoliseen kohteluun lainsäädännössä. Kun osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskevia lakeja on muutettu, ehdotetaan säästöpankkilakia ja osuuspankkilakia muutettavaksi niin että näiden pankkien toiminta olisi periaatteessa samojen säännösten alainen kuin liikepankkien. Koska säästöpankeilla ei ole taustalainsäädäntöä, on esitykseen otettu muun muassa sellaisia yhteisöoikeudellisia säännöksiä, jotka sisältyvät sekä uuteen osakeyhtiölakiin että osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskeviin lainmuutoksiin. Kun osuuspankkien toimintaan sovelletaan taustalainsäädäntönä osuuskuntalakia, osuuspankkilain tarkistamista koskeva ehdotus on lisäksi pyritty yhdenmukaistamaan myös osuuskuntalain osittaisuudistuksen kanssa.

Esityksen mukaan säästöpankkilakiin ja osuuspankkilakiin ehdotetaan eräitä pankin perustamista koskevia muutoksia. Tämän mukaisesti ehdotetaan yhteisöperustajien käsitettä täsmennettäväksi ja perustajien kelpoisuusvaatimuksiin lisättäväksi poikkeuslupamenettelyä koskevat säännökset. Samoin säästöpankin kantarahaston ja osuuspankin osuuspääoman vähimmäismäärää ehdotetaan nostettavaksi viiteensataantuhanteen markkaan.

Säästöpankin ja osuuspankin hallinnon rakenteeseen ja hallintoelinten valtuuksiin ei ehdoteta oleellisia muutoksia. Sen sijaan pyritään täsmentämään hallintoelinten tehtävänjakoa

eräiltä osin. Lisäksi hallintoelinten kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan eräiltä osin muutettaviksi.

Säästö- ja osuuspankkien tilintarkastusta ja tilintarkastajia koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä uuden osakeyhtiölain ja muutetun osuuskuntalain mukaisia tarkistuksia ja lisäyksiä.

Pankkitoimintaan kuulumattomia elinkeinoja harjoittavien yhteisöjen osakkeiden ja osuuksien omistusrajoituksia koskevat poikkeussäännökset ehdotetaan säädettäväksi pysyviksi. Kun osakkeet voivat yhtiökokouksessa tuottaa erisuuruiset äänimäärät, ehdotetaan lisäksi, että pankkien osakkeiden omistusrajoitus eräissä laissa tarkoitetuissa yhtiöissä koskisi sekä osakkeiden lukumäärää että niiden tuottamaa äänimäärää.

Pankkisalaisuutta koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä lisäyksiä. Maininta osuuspankin hallintotehtäviä hoitavasta toimikunnan jäsenestä ja pankin toimitusjohtajasta sekä paikallispankkien keskusjärjestöjen luottamus- ja toimihenkilöitä koskeva lisäys sisältyisi näihin säännöksiin.

Pankkien sulautumissäännöksiin ehdotetaan eräitä muutoksia ja parannuksia, jotka vastaavat uutta osakeyhtiölakia. Säästöpankkilakiin jo vuonna 1978 otettu uutta sulautumismuotoa vastaava säännös, jonka mukaan kaksi tai useampi pankki voivat yhdistyä perustamalla uuden pankin, ehdotetaan otettavaksi myös osuuspankkilakiin. Lakiehdotusten mukaan sekä säästöpankkien että osuuspankkien osalta tehdään myös mahdolliseksi sellaisen osakeyhtiön sulautuminen pankkiin, jossa pankki omistaa kaikki osakeyhtiön osakkeet.

Säästöpankkeja ja osuuspankkeja koskeviin vahingonkorvaus- ja rangaistussäännöksiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä lähinnä teknisluonteisia pankkien hallintoelimiä ja tilintarkastajia koskevia muutoksia ja lisäyksiä.

Lait on tarkoitettu saattaa voimaan 1 päivänä toukokuuta 1982.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ ..	1	1.4. Pankin liiketoiminta ..	18
YLEISPERUSTELUT ..	3	1.4.1. Osakkeiden tai osuuksien omistaminen pankkitoi- mintaan kuuluma- tonta elinkeinoa harjoittavassa yh- teisössä (SPL 28 §; OPL 19 §) ..	18
1. Nykyinen tilanne ..	3	1.4.2. Omaisuuden väliaikainen omista- minen (SPL 35 §; OPL 26 §) ..	19
1.1. Lainsäädäntö ..	3	1.4.3. Toimitalokiinteistöyhteisöjen luotot ja takaukset (SPL 48 ja 51 §; OPL 40 ja 43 §) ..	19
1.2. Suomen raha- ja luottolaitosjärjestelmä ..	3	1.4.4. Hallintoehenkilöiden luotot ja ta- kaukset (SPL 50 §; OPL 42 §) ..	20
1.3. Säästöpankkien ja osuuspankkien oikeu- dellinen luonne ..	3	1.4.5. Pankin hallinto- ja toimihenkilön salassapitovelvollisuus (SPL 55 §; OPL 47 §) ..	20
1.4. Säästöpankkien ja osuuspankkien taloudel- linen merkitys ..	4	1.5. Pankin maksuvalmius ja vakavaraisuus ..	21
2. Esityksen merkitys ..	4	1.5.1. Pankin vara- ja lisärahoisto (SPL 59 ja 61 §; OPL 51 §) ..	21
2.1. Tavoitteet ..	4	1.6. Pankin vakuusrahasto (SPL 72 §; OPL 61 §) ..	21
2.2. Keinot ..	5	1.7. Pankin toiminnan keskeyttäminen, selvi- tystila, purkaminen ja sulautuminen ..	22
2.2.1. Yleiset säännökset ..	5	1.7.1. Tilinpäätöksen tekeminen tappioiden johdosta (SPL 80 §; OPL 69 §) ..	22
2.2.2. Konsernisäännökset ..	5	1.7.2. Osuuspankin sulkeminen (OPL 74 §) ..	22
2.2.3. Pankin perustaminen ..	6	1.7.3. Pankin suljettavaksi määrääminen (SPL 88; OPL 77 §) ..	23
2.2.4. Pankin hallinto ..	6	1.7.4. Osuuspankin jäsenten kuuleminen pankin selvitystilaan asettamisessa (OPL 79 §) ..	23
2.2.5. Tilintarkastus ..	7	1.7.5. Selvitystilan tilinpäätös (SPL 93 §; OPL 81 §) ..	23
2.2.6. Omitusrajoitukset ..	8	1.7.6. Selvitystilan lakkauttaminen (SPL 105 §; OPL 88 §) ..	23
2.2.7. Toimitalokiinteistöyhteisöt ..	8	1.7.7. Selvitystilan jatkaminen (SPL 108 a §) ..	23
2.2.8. Salassapitovelvollisuus ..	8	1.7.8. Pankkien sulautuminen ja jakami- nen (SPL 112 §; OPL 90 a ja 90 c §) ..	23
2.2.9. Pankkien vakuusrahasto ..	8	1.7.9. Osakeyhtiön sulautuminen säästö- pankkiin ja osuuspankkiin (SPL 112 a §; OPL 90 b §) ..	24
2.2.10. Toiminnan keskeyttäminen, selvi- tystila ja purkaminen ..	9	1.8. Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset (SPL 113, 115, 116, 117 ja 119 §; OPL 91, 92, 93 ja 95 §) ..	25
2.2.11. Pankkien sulautuminen ..	9	1.9. Siirtymäsäännökset ..	26
2.2.12. Vahingonkorvaus- ja rangaistus- säännökset ..	9	2. Laki osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n muuttami- sesta ..	26
2.3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset ..	9	3. Laki osuuskuntalain 153 §:n 2 momentin ja 154 §:n 2 momentin kumoamisesta ..	26
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT ..	9	LAKITEKSTIT ..	27
1. Laki säästöpankkilain (SPL) ja osuuspankki- lain (OPL) muuttamisesta ..	9	1. Laki säästöpankkilain muuttamisesta ..	27
1.1. Yleiset säännökset ..	9	2. Laki osuuspankkilain muuttamisesta ..	35
1.1.1. Pankki-sanan käyttäminen toimini- messä (SPL 2 §; OPL 2 §) ..	9	3. Laki osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n muuttami- sesta ..	41
1.2. Pankin perustaminen ..	10	4. Laki osuuskuntalain 153 §:n 2 momentin ja 154 §:n 2 momentin kumoamisesta ..	42
1.2.1. Perustajat (SPL 4 §; OPL 5 §) ..	10	LIITTEET ..	43
1.2.2. Toimilupa ja perustamiskirja (SPL 5 §, OPL 6 §) ..	10	1. Laki säästöpankkilain muuttamisesta ..	43
1.2.3. Säännöt (SPL 5 a ja 6 §; OPL 6 a ja 7 §) ..	10	2. Laki osuuspankkilain muuttamisesta ..	60
1.2.4. Perustamispääoma (SPL 8 §; OPL 8 §) ..	11	3. Laki osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n muutta- misesta ..	74
1.2.5. Rekisteröinti ja perustamisen rau- keaminen (SPL 10 §) ..	12		
1.2.6. Ennen rekisteröintiä tehdyt oikeustoimet (SPL 11 §) ..	12		
1.2.7. Pankkitarkastusvirastolle tehtävät ilmoitukset (SPL 13 §; OPL 11 §) ..	12		
1.3. Pankin hallinto ja tilintarkastus ..	13		
1.3.1. Hallintoelimet (SPL 14 §; OPL 12 §) ..	13		
1.3.2. Säästöpankkien isännät (SPL 15 ja 16 §) ..	13		
1.3.3. Säästöpankin isäntien ja osuuspan- kin hallintoneuvoston tehtävät (SPL 17 §; OPL 13 §) ..	13		
1.3.4. Säästöpankin johto (SPL 19, 20 ja 20 a §) ..	15		
1.3.5. Tilintarkastajat ja tilintarkastus (SPL 21, 21 a, 22, 23, 23 a ja 23 b §; OPL 14 a, 14 b, 14 c ja 14 d §) ..	16		
1.3.6. Rahoituslaskelma (OPL 14 c §) ..	18		
1.3.7. Kuuluminen toisen rahalaitoksen hallintoon (SPL 24 §; OPL 15 §) ..	18		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Lainsäädäntö

Vuoden 1969 pankkilainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä uudistettiin muun muassa säästöpankkilaki (541/69) ja annettiin osuuspankkilaki (542/69). Omaisuuden väliaikaista omistamista koskeva lainmuutos tehtiin vuonna 1971 osuuspankkilakiin ja säästöpankkilakiin (980/71 ja 981/71). Vuonna 1978 pankkilainsäädäntöä tarkistettiin eräiltä osin, jolloin myös säästöpankkilakia ja osuuspankkilakia muutettiin (680/78 ja 681/78). Muutokset koskivat lähinnä pankkien liiketoimintaa ja asiakkaansuojaa sekä pankkien oman pääoman lisäämismahdollisuuksia. Lisäksi tehtiin muutoksia pankkien rakennerrationalisointia, vakuusrahastojen toimintaa ja eräitä pankkien sijoituksia koskeviin säännöksiin. Jotta ulkomaisten luottolaitosten toiminta Suomessa saataisiin lainsäädännön ja valvonnan piiriin, annettiin samana vuonna laki ulkomaalaisen oikeudesta omistaa suomalaisen luottolaitoksen osakkeita ja harjoittaa pankkitoimintaa Suomessa (684/78).

Pankkilainsäädännön kokonaisuudistuksen jälkeen on eräitä muita myös pankkitoimintaa koskevia lakeja muutettu. Vuonna 1973 annettiin uusi kirjanpitolaki (655/73) ja vuonna 1974 muutettiin muun muassa säästöpankkilaissa olevia vahingonkorvaussäännöksiä (419/74). Vuonna 1978 annettiin uusi osakeyhtiölaki (734/78), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1980. Vuonna 1979 annettiin uusi toiminimilaki, kaupparekisterilaki ja prokuralaki (128—130/79).

Kun hallituksen esityksessä uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi (hall. es. 27/1977 vp.) todettiin, että osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskevaa pankkilainsäädäntöä oli tarkistettava muun muassa siitä syystä, että osakeyhtiölakia sovelletaan niihin taustalainsäädäntönä, annettiin vuonna 1979 lait liikepankkilain ja kiinnitysluottopankkilain muuttamisesta (966/79 ja 967/79). Samassa yhteydessä tarkistettiin myös luotto-osakeyhtiölaki (970/79).

Osuuskuntalain (247/54) osittaisuudistus toteutettiin vuonna 1981 (371/81).

1.2. Suomen raha- ja luottolaitosjärjestelmä

Suomen raha- ja luottolaitosjärjestelmässä on talletuksia vastaanottavilla rahalaitoksilla keskeinen asema. Näihin rahalaitoksiin kuuluvat talletuspankit eli liike-, säästö- ja osuuspankit sekä Postipankki. Niiden lisäksi talletuksia vastaanottavat myös osuuskappojen säästökassat omia rahoitustarpeitaan varten. Talletuspankit vastaavat pääasiassa henkilöluotoista sekä elinkeinoelämän lyhytaikaisesta rahoituksesta, mutta joutuvat suurelta osin rahoittamaan myös elinkeinoelämän pitkäaikaisen luotontarpeen.

Suomen Pankin osuus suorasta luotonannosta yleisölle on pieni, mutta maan keskuspankkina ja eräiden rahapoliittisten keinojen käyttäjänä se voi merkittävästi vaikuttaa kokonaisluotonannon määrään, korkotasoon ja rahoitusmarkkinoiden tilaan. Suomen Pankki säätelee rahalaitosten luotonantoa muun muassa liikepankkien keskuspankkirahoituksen avulla.

Pääomamarkkinoilta varoja hankkivia luottolaitoksia ovat kiinnitysluottolaitokset, erityisluottolaitokset, luottokaupan rahoituslaitokset sekä palveluluottolaitokset. Monet näistä luottolaitoksista ovat liikepankkien tai Postipankin tytäryhtiöitä. Rahoituspalvelujen monipuolistamisessa kyseisillä luottolaitoksilla on suuri merkitys, vaikkakin niiden osuus kokonaisluotonannosta rajoittuu yhteensä noin kymmenen prosenttiin. Edellisiä suurempi osuus kokonaisluotonannosta on vakuutuslaitoksilla, joihin kuuluvat varsinaisten vakuutusyhtiöiden ohella eläkesäätiöt ja -kassat.

Merkittävän osan Suomen talouselämän tarvitsemasta rahoituksesta järjestävät lisäksi julkisyhteisöt. Tähän ryhmään kuuluvat valtio, kunnat ja sosiaaliturvarahastot, joskin kunnat pääasiassa vain välittävät valtion varoista myönnettäviä asuntoluottoja. Sosiaaliturvarahastoista merkittävin yksittäinen rahoittaja on kansaneläkelaitos.

1.3. Säästöpankkien ja osuuspankkien oikeudellinen luonne

Säästöpankkien tarkoituksena on harjoittaa pankkitoimintaa perustajien tai muiden saat-

ta osuutta säästöpankin tuottamasta voitosta. Säästöpankin oikeudelliselle rakenteelle on ominaista säätiöluonteisuus, mikä ilmenee muun muassa siinä, ettei säästöpankilla ole osakkeenomistajia kuten osakeyhtiöissä eikä jäseniä kuten osuuskunnissa.

Ominaista säästöpankkitoiminnalle on muun muassa se, että säästöpankkien erityistarkoituksena on säästäväisyyden edistäminen, että kunkin säästöpankin toiminta on yleensä rajoittunut tietylle alueelle, että säästöpankkien otollainauttoiminnassa piensäästäjillä yleensä on huomattava merkitys ja että säästöpankin organisaatio ja hallinto sekä toiminta perustuu säästöpankkilakiin ja säästöpankkitarkastuksesta annettuun asetukseen (476/70).

Osuuspankki on pankkitoimintaa harjoittava osuuskunta. Näin ollen osuuspankkeihin sovelletaan osuuspankkilain ja osuuspankkitarkastuksesta annetun asetuksen (477/70) säännösten lisäksi osuuskuntalakia (247/54). Osuuspankit ottavat vastaan talletuksia muiltakin kuin jäseniltään. Käytännössä osuuspankit ovat ottaneet sääntöihinsä määräykset, jotka mahdollistavat luotonannon myös muille kuin jäsenille. Osuuspankit ovat säästöpankkien tapaan paikallisia rahalaitoksia, joiden toiminta on yleensä rajoittunut tietylle alueelle.

Säästöpankkien keskusrahailaitoksena on säästöpankkien omistama liikepankki Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki ja osuuspankkien keskusrahailaitoksena Osuuspankkien Keskuspankki Oy, joka on osuuspankkien omistama liikepankki. Keskusrahailaitokset hoitavat pankkiryhmiensä rahoitus- ja palvelutehtäviä. Rahoitustehtävien hoitajina ne huolehtivat osakaspankkien maksuvalmiudesta ja ovat tilisuhteessa Suomen Pankkiin, välittävät osakaspankkiensa ja niiden asiakkaiden käyttöön valtion lainoja ja ulkomaista pääomaa sekä osallistuvat valtakunnallisten ja maakunnallisten yritysasiakkaiden rahoitukseen. Keskusrahailaitokset tukevat myös muilla tavoin järjestöjensä paikallisten pankkien toimintaa.

Suomen Säästöpankkiliitto r.y. on säästöpankkien keskusjärjestö, jonka jäseninä ovat kaikki säästöpankit. Vastaavasti Osuuspankkien Keskusliitto r.y. on osuuspankkien keskusjärjestö, jonka jäseninä ovat kaikki osuuspankit. Keskusjärjestöt valvovat paikallispankkien toiminnan edistämiseksi muun muassa keskitetysti jäsenpankkiensa oikeudellisia, taloudellisia ja kilpailullisia ja muita etuja, huolehtivat järjestöjensä koti- ja ulkomaisista suhteista, tarkas-

tuksen asettamisesta, liiketaloudellisesta neuvonnasta ja koulutuksesta sekä oikeudellisten asioiden hoitamisesta.

1.4. Säästöpankkien ja osuuspankkien taloudellinen merkitys

Vuoden 1979 lopussa oli säästöpankkien lukumäärä 275. Säästöpankkien taseiden yhteenlaskettu summa oli vuoden 1979 lopussa 21 741 miljoonaa markkaa. Mainittuna ajankohtana säästöpankkien osuus rahalaitosten otollainauksesta oli 28,1 prosenttia. Säästöpankkien osuus antolainauksesta yleisölle oli 25,7 prosenttia.

Säästöpankkien ja säästöpankkien keskusrahailaitoksen yhteenlaskettu osuus rahalaitosten otollainauksesta yleisöltä oli vuoden 1979 lopussa 28,7 prosenttia ja antolainauksesta yleisölle 28,8 prosenttia.

Osuuspankkien lukumäärä oli vuoden 1979 lopussa 373. Osuuspankkien taseiden yhteenlaskettu summa oli tuolloin 18 360 miljoonaa markkaa. Osuuspankkien osuus rahalaitosten otollainauksesta oli 22,0 prosenttia ja antolainauksesta 22,1 prosenttia.

Osuuspankkien ja osuuspankkien keskusrahailaitoksen yhteenlaskettu osuus rahalaitosten otollainauksesta yleisöltä oli vuoden 1979 lopussa 22,4 prosenttia ja antolainauksesta yleisölle 23,7 prosenttia.

2. Esityksen merkitys

2.1. Tavoitteet

Liikepankkilakia ja kiinnitysluottopankkilakia tarkistettaessa vuonna 1979 pyrittiin muun muassa yhdenmukaistamaan osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskevien lakien yhteisöoikeudelliset säännökset uuden osakeyhtiölain kanssa. Toisaalta liikepankkien ja kiinnitysluottopankkien toiminnan luonteen takia oli tarkoituksenmukaista ottaa lakeihin liikepankkeja ja kiinnitysluottopankkeja koskevia erityissäännöksiä muun muassa säännösteriiritojen ja tulkintavaikeuksien välttämiseksi. Vuonna 1969 annettu liikepankkilaki ja kiinnitysluottopankkilaki ovat yhteisöoikeutemme uudenaikaisimpia lakeja, mistä syystä niihin tarvittiin suhteellisen vähän muutoksia. Lakeihin otettiin kuitenkin tarvittavien osin uusina säännöksinä osakeyhtiölain mu-

kaiset pankin konsernia ja konsernitilinpäätöstä ja sulautumista sekä myös tilintarkastajia ja tilintarkastusta koskevat säännökset. Myös eräitä pankin perustamista ja pankin hallintoa koskevia säännöksiä tarkistettiin. Lisäksi lakeihin tehtiin muutamia teknisluonteisia tarkistuksia.

Vuonna 1969 toteutetun pankkilainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä pyrittiin oikeudelliselta muodoltaan erilaisten pankkien ja eri pankkiryhmien tasapuoliseen kohteluun sekä asettamaan pankit yhtäläiseen kilpailuasemaan. Kun osakeyhtiömuotoisia pankkeja koskevia lakeja on edellä esitetyllä tavalla muutettu ja tarkistettu, on perusteltua tarkistaa myös säästöpankkeja ja osuuspankkeja koskevia lakeja samalla tavalla.

Osuuspankkeihin sovelletaan taustalakina osuuskuntalakia. Osuuskuntalain osittaisuudistusta koskevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi osuuskuntalain sekä osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n ja kaupparekisterilain 10 §:n muuttamisesta (hall. es. 10/1981 vp.) todetaan muun muassa, että tarkoituksena on osuuskuntalain yhdenmukaistaminen uuden osakeyhtiölain kanssa. Yhdenmukaistamisen eräänä tavoitteena on poistaa sellaiset asialliset ja muodolliset erot osuuskuntalain ja osakeyhtiölain väliltä, jotka eivät välittömästi johdu näiden yritysmuotojen erilaisesta perusrakenteesta. Tämä olisi kuitenkin edellyttänyt osuuskuntalain kokonaisuudistusta. Yhteisöoikeudellisten tasapuolisuusnäkökohtien vuoksi päädyttiin kiireellisyysyistä vain osuuskuntalain osittaisuudistukseen. Tämän esityksen yhtenä tavoitteena on osuuspankkilain yhdenmukaistaminen osuuskuntalain kanssa ottamalla huomioon osuuskuntalakiin tehdyt muutokset.

Jotta säästöpankkien ja osuuspankkien keskinäiset toimintaedellytykset pysyisivät yhdenmukaisina, on säästöpankkilain ja osuuspankkilain tarkistamisen pohjaksi otettu sekä liikepankkilain muutokset että osuuskuntalain osittaisuudistukseen sisältyvät muutokset. Koska säästöpankeilla ei ole taustalainsäädäntöä, on tähän esitykseen sisällytetty sellaisia yhteisöoikeudellisia säännöksiä, jotka sisältyvät uuteen osakeyhtiölakiin sekä liikepankkilain ja kiinnitysluottopankkilain muuttamisesta vuonna 1979 annettuihin lakeihin ja osuuskuntalain osittaisuudistukseen.

Esitykseen ei sisälly uusia pankkipoliittisia tavoitteita. Muutoksilla pyritään luomaan paikallispankeille muita pankkeja vastaavat toimintaedellytykset ottamalla huomioon yhteis-

kunnassa ja lainsäädännössä tapahtuvat muutokset paikallispankkien toiminnassa.

2.2. Keinot

Esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotetaan muutoksia ja lisäyksiä erityisesti säästöpankkien ja osuuspankkien perustamista, hallintoa, tilintarkastusta ja sulautumista koskeviin säännöksiin. Sen lisäksi ehdotetaan käytännöllisistä syistä tässä yhteydessä tarkistettaviksi myös eräitä salassapitovelvollisuutta, pankkien luottojen vakuuksia ja paikallispankkien vakuusrahastojen varojen sijoittamista koskevia säännöksiä.

2.2.1. Yleiset säännökset

Pankki-nimityksen käyttöä koskeva säännös-
tö ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan muut-
tunutta lainsäädäntöä sekä säästöpankkien ja
osuuspankkien järjestörakennetta.

2.2.2. Konsernisäännökset

Osakeyhtiölakiin ja edellä mainittuihin lakeihin liikepankkilain ja kiinnitysluottopankkilain muuttamisesta sisältyy konsernisäännöksiä. Niiden mukaan liikepankki ja kiinnitysluottopankki muodostavat tytäryhtiöineen pankin konsernin. Kotimainen osakeyhtiö on pankin tytäryhtiö, jos pankki omistaa siinä niin monta osaketta, että sillä on enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä. Luotto- ja rahoituslaitoksena toimiva osakeyhtiö voi olla pankin tytäryhtiö myös sillä perusteella, että pankilla on muutoin osakkeiden omistuksen tai sopimuksen perusteella määräämisvalta laitoksessa ja huomattava osuus sen toiminnan tuloksesta. Pankkien konserni on suppeampi kuin muiden osakeyhtiöiden sen johdosta, että pääsääntöisesti siihen eivät kuulu pankin sijoitusomaisuuteen kuuluvat kiinteistöyhtiöt eivätkä sellaiset yhtiöt, joiden osakkeita pankki on hankkinut väliaikaisesti omistukseensa saamistensa turvaamiseksi. Muutakin poikkeuksia konsernin muodostukseen voidaan tehdä pankkitarkastusviraston yksittäistapauksessa antamien ohjeiden mukaisesti.

Muissa pohjoismaissa voimassa oleviin säästöpankkeja koskeviin lakeihin ei sisälly konsernisäännöksiä. Suomalaisessa yhteisöjä koskevassa lainsäädännössä ei ole toteutettu yhteisömuo-

tojen rajat ylittäviä konserneja. Uuden osakeyhtiölain mukaan voidaan osakeyhtiön konserniin lukea vain osakeyhtiömuotoisia tytäryhtiöitä. Liikepankin ja kiinnitysluottopankin konserniin voi pankkilaeissa säädetty sijoitusrajotukset huomioon ottaen kuulua vain osakeyhtiömuotoisia rahoitus- ja luottolaitoksia, muita pankkitoimintaan kuuluvaa liiketoimintaa harjoittavia osakeyhtiöitä sekä kiinteistöyhtiöitä.

Osuuskuntalain muuttamista koskevassa laissa ei ole konsernisäännöksiä. Kun yhteisömuotojen rajat ylittäviä konserneja ei siten tässä vaiheessa osuuskunnille synny, ei ole tarkoituksenmukaista luoda pankkilainsäädännössä osuuspankkien konserneja. Jos osuuskuntalakiin otetaan sen kokonaisuudistuksen yhteydessä konsernisäännöksiä tai tällaiset säännökset muutoin osoittautuvat tarpeellisiksi, niiden ottaminen osuuspankkilakiin ja vastaavasti säästöpankkilakiin on erikseen selvitettävä ja valmisteltava.

Kun liikepankkiin ja kiinnitysluottopankkiin sovelletaan taustalakina uutta osakeyhtiölakia ja siihen sisältyviä yksityiskohtaisia konsernisäännöksiä, näitä pankkeja koskeviin erityislakeihin on tarvittu vain pankin konsernin määritelmä ja suhteellisen harvoja konsernisuhteen sisältöä ja vaikutuksia koskevia säännöksiä. Näin ei voitaisi säästöpankkien ja osuuspankkien osalta menetellä, jos säästöpankkilakiin ja osuuspankkilakiin otettaisiin konsernin määritelmä. Kun säästöpankilta puuttuu taustalaki ja osuuspankin taustalasta konsernisäännökset, näiden pankkien konsernin vaikutukset olisi asianomaisessa laissa säänneltävä. Konsernisäännösten ottamista säästöpankkilakiin ja osuuspankkilakiin ei ole näistäkään syistä pidetty tarkoituksenmukaisena. Konsernisäännökset koskevat sensijaan paikallispankkien keskusrahallaitoksina toimivia liikepankkeja.

Pankkilakien vuonna 1978 toteutettujen tarkistusten yhteydessä annetulla lailla (937/78) muutettiin pankkitarkastuslakia (548/69) siten, että pankkitarkastusvirastolla on oikeus vaatia valvonnassaan olevalta pankilta tarkastustehtäviensä suorittamiseksi tarpeellisia tietoja sellaisesta yhteisöstä, jonka osake- tai osuuspääomasta pankki yksin tai yhdessä muiden pankkien kanssa välittömästi tai omistusyhteisön välityksellä omistaa vähintään puolet taikka jossa pankilla yksin tai yhdessä muiden pankkien kanssa on jäsenyyden tai sopimuksen perusteella muuten määräämisvalta. Tämän vuoksi ei ole valvonnallisista syistä erityistä

tarvetta säännellä säästöpankin ja osuuspankin konsernia.

Edellä esitetyistä syistä ei säästöpankkilakiin eikä osuuspankkilakiin ehdoteta tässä yhteydessä lisättäviksi konsernisäännöksiä.

2.2.3. Pankin perustaminen

Säästöpankin ja osuuspankin perustajia koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä muutoksia, jotka vastaavat liikepankkilain ja kiinnitysluottopankkilain muutettuja säännöksiä. Perustajan tulisi olla Suomessa asuva Suomen kansalainen. Joustavuuden lisäämiseksi ehdotetaan lakeihin otettaviksi säännöksiä poikkeuslupamenettelystä, joka koskee perustajien kelpoisuusvaatimuksia.

Perustamiskirjaa koskevia uuden osakeyhtiölain säännöksiä sovelletaan liike- ja kiinnitysluottopankkeihin. Pankeille on niiden mukaan laadittava perustamiskirja. Perustamistoimien yhdenmukaistamiseksi ehdotetaan, että samaa menettelyä käytettäisiin myös säästöpankkien ja osuuspankkien perustamisessa.

Säästöpankkien ja osuuspankkien sääntöjä koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä vähäisiä muutoksia ja kielellisiä täsmennyksiä, jotka vastaavasti tehtiin liike- ja kiinnitysluottopankkilakiin. Koska säästöpankeilla ei ole taustalainsäädäntöä, ehdotetaan säästöpankkilakiin toisaalta otettaviksi sellaisia säännöksiä, jotka osuuspankkien osalta ovat osuuskuntalaissa. Tällaisia ovat esimerkiksi säännös siitä, että säännöissä on määrättävä, missä järjestyksessä päätetään hallituksen ja toimitusjohtajan välisestä tehtävänjaosta.

Rahanarvon muuttumisen vuoksi ehdotetaan säästöpankin kantarahaston ja osuuspankin osuuspääoman vähimmäismäärät pankkia perustettaessa nostettaviksi viitensataantuhanteen markkaan. Säästöpankin kantarahaston merkittämisessä noudatettavasta menettelystä ehdotetaan samalla otettavaksi lakiin tarkempia säännöksiä.

Osakeyhtiömuotoisiin pankkeihin sovelletaan pankin rekisteröintiä koskevia osakeyhtiölain säännöksiä. Taustalainsäädännön puuttuessa ehdotetaan säästöpankkilakiin otettaviksi samankaltaisia säästöpankin rekisteröintiin liittyviä säännöksiä. Osuuspankin rekisteröinnistä on sen sijaan säädetty osuuskuntalaissa.

2.2.4. Pankin hallinto

Säästöpankin ja osuuspankin hallintoelinten

valtuuksien ja tehtävien jakoa ei ehdoteta oleellisesti muutettavaksi.

Säästöpankkeja koskevaan lakiehdotukseen on otettu säännökset toimitusjohtajasta. Osuuspankkeihin sovelletaan osuuskuntalain 80 §:n säännöstä hallinnon hoitajasta, josta muiden pankkilakien mukaisesti käytetään jäljempänä osuuspankkilain nimitystä toimitusjohtaja.

Säästöpankin ja osuuspankin hallintoelinten jäsenten kelpoisuusvaatimuksia ehdotetaan yhdenmukaistettaviksi osakeyhtiömuotoisten pankkien hallintoelinten jäsenten kelpoisuusvaatimusten kanssa. Säästöpankin isännän, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan sekä toiminimenkirjoittajan ja vastaavasti osuuspankin hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenen ja toimitusjohtajan on oltava täysivaltainen Suomessa asuva Suomen kansalainen. Valtiovarainministeriö voisi kuitenkin yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksen asuinpaikkaa tai kansalaisuutta koskevista vaatimuksista. Osuuspankin toiminnan kirjoittajasta säädetään osuuskuntalaissa.

Pankkien sivukonttoreiden ja toimipisteiden perustamista koskevia säännöksiä täsmennettäisiin siten, että säästöpankin isäntien ja osuuspankin hallintoneuvoston tehtävänä olisi päättää sivukonttorin perustamisesta ja että säästöpankin hallituksen ja vastaavasti osuuspankin johtokunnan tehtävänä olisi päättää toimipisteen perustamisesta. Säästöpankin isännät ja osuuspankin hallintoneuvosto päättäisivät myös pankin toimenpiteistä pankin omistamien tai sen määräamisvallassa muuten olevien luotto- tai rahoituslaitosten perustamiseksi, purkamiseksi tai sulautumiseksi.

Säästöpankin valtuutetuista ehdotetaan tarkempia säännöksiä. Säästöpankin valtuutetut voivat hoitaa osan hallitukselle yleensä kuuluvista tehtävistä. Toimivaltaristiriitojen välttämiseksi ja järjestelmän joustavuuden lisäämiseksi lakiehdotukseen on otettu valtuutettuja koskevia säännöksiä, joiden mukaan valtuutettuihin sovelletaan yhtäältä lain säännöksiä ja toisaalta sääntöjen määräyksiä. Valtuutettujen tehtävät voitaisiin määrätä joko säännöissä tai hallituksen antaman valtuutuksen perusteella. Valtuutettujen lukumäärästä ja valitsemisesta eri konttoreita varten tulisi määrätä säännöissä.

2.2.5. Tilintarkastus

Uuden osakeyhtiölain tilintarkastusta koskevilla säännöksillä on pyritty tilintarkastuksen

kehittämiseen entistä tehokkaammaksi ja luotettavammaksi muun muassa lisäämällä ammatitilintarkastajien käyttöä ja tarkentamalla tilintarkastajien esteellisyysäännöksiä. Myös osuuskuntalain uudistuksella on pyritty kehittämään tilintarkastusta ja tilintarkastajia koskevia säännöksiä.

Pankkitoiminnan luonteen vuoksi pankkilainsäädännössä on jo vanhastaan ollut säännöksiä pankin tilintarkastajista ja tilintarkastuksesta. Liikepankkilakiin ja kiinnitysluottopankkilakiin ei tästä syystä tarvittu suuria muutoksia. Uuden osakeyhtiölain säännöksiä tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sovelletaan osakeyhtiömuotoisiin pankkeihin. Säästöpankkeja koskevan taustalainsäädännön puuttuessa ehdotetaan säästöpankkilakiin otettaviksi uusia säännöksiä tilintarkastajista ja tilintarkastuksesta. Koska osuuskuntalaki sisältää entuudestaan tilintarkastusta koskevia säännöksiä, joita tämän lain uudistuksessa on edelleen kehitetty, ei osuuspankkien osalta ole tarvetta tarkistukseen.

Säästöpankkien ja osuuspankkien tilintarkastajien kelpoisuusehtoja koskeviin säännöksiin ehdotetaan eräitä muutoksia.

Tilintarkastusyhteisöjen käyttö on muualla maailmassa yleistä. Samanlaista kehitystä voidaan odottaa myös Suomessa. Tästä syystä ehdotetaan, että Keskuskaupakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö voitaisiin valita säästöpankin ja osuuspankin tilintarkastajaksi. Paikallispankkien keskusjärjestöjen omistaman valtiovarainministeriön hyväksymän tilintarkastusyhteisön käyttö tilintarkastajana tulisi mahdolliseksi.

Liikepankkilakiin ja kiinnitysluottopankkilakiin otettiin osakeyhtiölain mukaiset säännökset siitä, että pankkitarkastusviraston on laissa säädetyissä tapauksissa määrättävä pankille kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja. Samaa periaatetta ehdotetaan sovellettavaksi säästöpankkeihin ja osuuspankkeihin.

Kun osuuskuntalain uudistukseen sisältyy eräitä tarkempia tilintarkastusta ja tilinpäätöstä koskevia säännöksiä ja kun osuuskuntalaissa muutoinkin on säädetty näistä asioista, säästöpankkilakia koskevaan muutosehdotukseen on taustalainsäädännön puuttuessa sisällytetty lukumäärältään enemmän tilintarkastusta ja tilinpäätöstä koskevia säännöksiä kuin osuuspankkilakia koskevaan muutosehdotukseen. Sisällöl-

tään säännökset vastaavat varsin tarkasti toisiaan.

2.2.6. Omistusrajoitukset

Säästöpankit ja osuuspankit voivat omistaa osakkeita tai osuuksia pankkitoimintaan kuulumattomia elinkeinoja harjoittavissa yhteisöissä. Omistus on kuitenkin rajoitettu 20 prosenttiin yhteisön osake- tai osuuspääomasta. Kun osakeyhtiölain mukaan yhtiön osakkeet voivat tuottaa yhtiökokouksessa erisuuruiset äänimäärät, ehdotetaan, että sanottu omistusrajoitus koskisi sekä osakkeiden lukumäärää että niiden tuottamaa äänimäärää.

Valtioneuvosto on eräissä tapauksissa antanut liikepankeille oikeuden omistusoikeutta koskevista rajoituksista poiketen omistaa pankkitoimintaan kuulumattomia elinkeinoja harjoittavan yhtiön osakkeita. Valtioneuvoston päätökset ovat perustuneet pankkilakien väliaikaisesta muuttamisesta annetuissa laeissa oleviin omistusrajoituksia koskeviin poikkeussäännöksiin. Ne syyt, jotka ovat johtaneet tällaisten poikkeussäännösten antamiseen, ovat edelleen olemassa. Tästä syystä liikepankkilain ja kiinnitysluottopankkilain kysymyksessä olevat säännökset säädettiin pysyviksi. Samat syyt voidaan esittää säästöpankkien ja osuuspankkien osalta, minkä vuoksi vastaavat väliaikaisesti voimassa olleet poikkeussäännökset säästöpankkilaissa ja osuuspankkilaissa ehdotetaan säädettäväksi pysyviksi.

2.2.7. Toimitalokiinteistöyhteisöt

Säästöpankkien ja osuuspankkien luotonannossa on pääperiaatteena, että luottoa saadaan antaa ainoastaan turvaavaa vakuutta vastaan. Tähän pääsääntöön on kuitenkin tehty eräitä poikkeuksia, jotka mahdollistavat luottojen myöntämisen määrättyyn rajaan asti vakuudetta. Paikallispankkien vakuudettomille luotoille asetetut rajat ovat kuitenkin osoittautuneet varsinkin pankkien omistamille kiinteistöyhteisöille myönnettyissä luotoissa tarpeettoman ahtaiksi. Tämän vuoksi ehdotetaan, ettei pankkien toimintaa palveleville ja pankkien omistamille kiinteistöyhteisöille myönnetyille luotoille ja niiden puolesta annetuille takauksille laissa vaadita turvaavaa vakuutta.

2.2.8. Salassapitovelvollisuus

Osuuspankkilain mukaan osuuspankin hallin-

toa hoitavat hallintoneuvosto ja pankin hallituksena toimiva johtokunta. Lakiehdotuksen mukaan luettaisiin myös pankin toimitusjohtaja pankin hallintoelimiin. Käytännössä on osa osuuspankin hallintoon ja liiketoimintaan kuuluvista tehtävistä voitu osuuspankin sääntöjen perusteella antaa erityiselle pankin johtokunnan valvonnan alaiselle toimikunnalle. Kun pankkitoiminnassa on vakiintunut periaate, että pankkia, sen luottamusmiehiä ja sen palveluksessa olevia koskee salassapitovelvollisuus, on näin ollen tarpeellista lisätä pankkisalaisuuden piiriin myös osuuspankkien hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen ja pankin toimitusjohtaja. Vastaavasta syystä ehdotetaan lisättäväksi säästöpankkilakiin pankkisalaisuussäännökseen toimitusjohtajaa koskeva maininta.

Uuteen osakeyhtiölakiin otettiin täsmälliset säännökset osakkaiden oikeudesta saada tietoja yhtiökokouksessa. Kun tällainen tietojensaantioikeus olisi saattanut johtaa liikepankeissa ja kiinnitysluottopankeissa salassapitovelvollisuuden loukkaamiseen, sitä rajoitettiin liikepankkilakiin ja kiinnitysluottopankkilakiin otetuilla erityissäännöksillä. Vastaavat säännökset ehdotetaan nyt otettaviksi säästöpankkilakiin ja osuuspankkilakiin.

Säästöpankit ja osuuspankit toimivat paikallispankkiryhminä, joilla on omat keskusjärjestönsä. Kun näiden järjestöjen luottamus- ja toimihenkilöille saattaa kertyä salassapidettäviä pankkien asiakkaita koskevia tietoja, on tarpeen, että järjestöjen luottamus- ja toimihenkilöiden salassapitovelvollisuus ja sen rikkomisen seuraamukset säännellään säästöpankkilaissa ja osuuspankkilaissa. Vastaavat säännökset ovat jo ennestään laissa paikallispankkien keskusrahallaitosten ja vakuusrahastojen luottamus- ja toimihenkilöiden salassapitovelvollisuudesta.

2.2.9. Pankkien vakuusrahasto

Pankkien vakavaraisuuden ja tallettajien saatavien turvaamiseksi on jokaisen säästöpankin ja osuuspankin kuuluttava vakuusrahastoon, jonka varat on lain mukaan pyrittävä sijoittamaan turvallisesti ja rahaston maksuvalmiuden turvaavasti. Vakuusrahastojen laissa olevat sijoitusrajoitukset estävät saamasta rahaston pääomalle tuoton ohella tarpeellista inflaatio-suojaa. Tästä syystä on katsottu aiheelliseksi jossain määrin lieventää nykyisiä sijoitusrajoit-

tuksia. Ehdotuksen mukaan rahaston pääomia voitaisiin valtiovarainministeriön luvalla sijoittaa laissa säädettyyn enimmäismäärään saakka myös muihin kohteisiin kuin saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Tällaisina sijoituksina voisivat tulla kysymykseen esimerkiksi kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet.

2.2.10. Toiminnan keskeyttäminen, selvitystila ja purkaminen

Pankkilaeissa pankkien toiminnan keskeyttäminen, selvitystila ja purkaminen on säännelty yksityiskohtaisesti ja osittain toisin kuin uudessa osakeyhtiölaissa. Osakeyhtiölain säännökset ovat kuitenkin pääosin samansisältöiset kuin pankkilakien säännökset. Kun tavoitteena on ollut päästä yhtenäiseen pankin toiminnan keskeyttämistä, selvitystila ja purkamista koskevaan menettelysäännöstöön, on tarkoituksenmukaista, että nämä asiat säännellään pankkilaeissa ja pidetään edelleenkin pankkeja valvovien viranomaisten valvonnassa. Tämän lisäksi ehdotetaan näihin säännöksiin vain eräitä teknisiä tarkistuksia, jotka johtuvat uudesta osakeyhtiölaista ja kirjanpitolaista.

2.2.11. Pankkien sulautuminen

Uuteen osakeyhtiölakiin sisältyy yksityiskohtaisia osakeyhtiöiden sulautumista (fuusiota) koskevia uusia säännöksiä. Kun liikepankkilakia tarkistettiin, otettiin siihen soveltuvin osin vastaavat säännökset. Tällöin tuli muun muassa mahdolliseksi kahden tai useamman liikepankin yhtyminen perustamalla uusi liikepankki. Tätä sulautumistapaa koskevat säännökset otettiin säästöpankkilakiin vuonna 1978 tehtyjen

tarkistusten yhteydessä. Näistä syistä ehdotetaan, että vastaavat säännökset otettaisiin osuuspankkilakiin. Ehdotuksen mukaan voisi kaksi tai useampi osuuspankki sulautua perustamalla uuden osuuspankin. Myös olisi mahdollista sellaisen osakeyhtiön sulautuminen säästöpankkiin tai osuuspankkiin, jossa pankki omistaa kaikki osakkeet.

Kun pankin sulautuminen ja jakautuminen on aina taloudellisesti merkittävä toimenpide, on pidetty tärkeänä sitä, että pankkien sulautuminen edellyttää valtiovarainministeriön suostumusta. Samassa yhteydessä kun ministeriö antaa suostumuksen, ministeriöllä on myös oikeus antaa yksittäistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä pankkien sulautuessa. Tällaiset säännökset ehdotetaan otettaviksi myös osuuspankkilakiin.

2.2.12. Vanhingonkorvaus- ja rangaistus-säännökset

Säästöpankkilain ja osuuspankkilain vanhingonkorvaus- ja rangaistussäännökset ovat riittävät. Sen vuoksi näihin säännöksiin ehdotetaan tehtäviksi vain teknisluonteisia tarkistuksia.

2.3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteuttamisesta ei aiheudu organisatorisia tai muita hallinnollisia muutoksia säästöpankkeja tai osuuspankkeja valvovissa viranomaisissa. Ehdotukset eivät myöskään aiheuta valtiolle tai kunnille lisäkustannuksia tai muitakaan lisärasitteita. Säästöpankeille ja osuuspankeille lainmuutokset eivät aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki säästöpankkilain (SPL) ja osuuspankkilain (OPL) muuttamisesta

1.1 Yleiset säännökset

1.1.1 Pankki-sanan käyttäminen toiminimessä (SPL 2 §; OPL 2 §)

Uuden hypoteekkiyhdistyksiä koskevan lain

(936/78) säätämisen yhteydessä kumottiin asuntohypoteekkiyhdistyksistä annettu laki (1/27). Suomen Asuntohypoteekkipankki sulautui vuonna 1979 Suomen Hypoteekkiyhdistykseen. Koska uuden lainsäädännön mukaan ei ole enää mahdollista perustaa asuntohypoteekkipankkia eikä sen nimestä yhdistystä enää ole olemassa, ehdotetaan säästöpankkilain 2 §:n ja osuuspankkilain 2 §:n 2 momentista poistettavaksi sana asuntohypoteekkipankki.

Vuonna 1978 lisättiin säästöpankkilain ja osuuspankkilain muuttamisen yhteydessä pankin toiminimeä koskevaan säästöpankkilain ja osuuspankkilain 2 §:ään uusi 5 momentti. Sen mukaan valtiovarainministeriö voi poikkeustapauksessa myöntää luvan käyttää pankkien yksin tai yhdessä muiden pankkien kanssa omistamien yhteisöjen toiminimessä pankki-nimitystä tai viittausta pankin toiminimeen.

Säästöpankeilla ja osuuspankeilla on omat keskusjärjestönsä Suomen Säästöpankkiliitto r.y. ja Osuuspankkien Keskusliitto r.y., joilla on säästöpankkitarkastuksen ja osuuspankkitarkastuksen asettajana myös lainsäädännössä tunnustettu asema. Paikallispankit toimivat muutoinkin monissa asioissa pankkiryhminä. Keskusjärjestöjen toimesta on käytännössä perustettu ja voidaan vatedeskin tarpeen mukaan perustaa jäsenpankkeja palvelevia yhteisöjä, joiden omistus jakaantuu ryhmään kuuluvien pankkien ja keskusjärjestöjen kesken kussakin tapauksessa tarkoituksemukaisella tavalla. Tämän vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain ja osuuspankkilain 2 §:n 5 momenttia muutettavaksi siten, että siinä tarkoitettua yhteisöä saa joko kokonaan tai osaksi omistaa myös asianomaisten pankkien keskusjärjestö. Lainkohdassa tarkoitetaan osake- tai osuusenemmistöllä vain omistuksen, mutta ei sen sijaan äänimäärän jakautumista luvan myöntämisen edellytyksenä.

1.2 Pankin perustaminen

1.2.1 Perustajat (SPL 4 §; OPL 5 §)

Säästöpankkilain 4 §:ään ja osuuspankkilain 5 §:ään ehdotetaan täsmennyksiä, jotka vastaavat sisällöltään liikepankkilain ja kiinnitysluotopankkilain 5 §:ää. Ehdotuksessa on perustajiksi hyväksyttävien luetteloon lisätty säätiö sekä poistettu perustajien kelpoisuusehdoista nuhteettomuusvaatimus ja lisätty niihin Suomea asuminen. Täysivaltaisella tarkoitetaan pankkikäytännössä sellaista henkilöä, joka ei ole konkurssissa eikä vajaavaltainen. Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voisi olla perustajana vain, jos yhtiön velvoitteista henkilökohdaisesti vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Poikkeuksen perustajien muista kelpoisuusehdoista kuin täysivaltaisuudesta myöntää ehdotuksen mukaan valtiovarainministeriö.

1.2.2 Toimilupa ja perustamiskirja (SPL 5 §; OPL 6 §)

Yhdenmukaisesti liikepankkilain 6 §:n kanssa ehdotetaan säästöpankkilain 5 §:n 1 momenttiin ja osuuspankkilain 6 §:n 1 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan perustamiskirja on liitettävä toimilupahakemukseen.

Kunkin säästöpankin on säästöpankkilain 63 §:n 1 momentin mukaan ja vastaavasti kunkin osuuspankin osuuspankkilain 52 §:n 1 momentin mukaan kuuluttava asianomaiseen vakuusrahastoon. Näin ne tulevat yhteisvastuun piiriin, jolloin paikallispankit ovat välillisesti vastuussa myös toisten samaan pankkiryhmään kuuluvien pankkien velvoitteista. Tästä syystä ja koska paikallispankkien vakuusrahastot voivat myöntää ja käytännössä ovat myöntäneetkin avustuslainoja ja avustuksia jäsenpankeilleen niitä kohdanneiden tappioiden korvaamiseksi tai muiden vaikeuksien vuoksi, ehdotetaan, että valtiovarainministeriön on toimilupa-asiassa pyydettävä asianomaisen vakuusraaston lausunto.

Koska säästöpankeilla ei ole taustalakia, ehdotetaan säästöpankkilain 5 §:ään lisättäviksi säännökset perustamiskirjasta. Vastaavanlaiset säännökset ovat osuuskuntalain 4 §:ssä ja osakeyhtiölain 2 luvun 2 §:ssä. Samalla ehdotetaan siirrettäviksi säästöpankkilain 9 §:stä toimilupaa koskevan 1 momentin säännökset 5 §:n yhteyteen.

1.2.3 Säännöt (SPL 5 a ja 6 §; OPL 6 a ja 7 §)

Johdonmukaisen kokonaisuuden aikaansaamiseksi säästöpankkilain 5 §:n 2 momentin ja 9 §:n 2 momentin sääntöjä koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäviksi uuteen 5 a §:ään. Tällöin 9 §:n säännökset tulevat kokonaan siirretyiksi toisiin yhteyksiin, joten tämä pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Vastaavasti ehdotetaan osuuspankkilakia muutettavaksi siten, että osuuspankkilain nykyinen 9 §:n 1 momentti siirretään 6 §:n uudeksi 2 momentiksi ja nykyisestä 6 §:n 2 momentista sekä 9 §:n 2 momentista muodostetaan uusi 6 a §. Osuuspankkilain 9 § ehdotetaan tällöin kumottavaksi.

Yhdenmukaisesti liikepankkilain muutosten kanssa ehdotetaan säästöpankkilain 6 §:n ja

osuuspankkilain 7 §:n asianomaisiin kohtiin lisättäväksi maininta toimitusjohtajasta ja hänen varamiehestään. Säännöissä voidaan määrätä, että toimitusjohtajalla voi olla useampia varamiehiä.

Säästöpankkilain 6 §:n 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että pankin kotipaikan tulee olla jokin Suomen kunta. Vastaavat säännökset sisältyvät osuuspankkien osalta osuuskuntalain 5 §:n 1 momentin 2 kohtaan ja osakeyhtiömuotoisten pankkien osalta osakeyhtiölain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohtaan.

Koska säästöpankeissa ei käytännössä valita isäntien varamiehiä eikä sellaisten valitsemiseen nähdä tulevaisuudessakaan tarvetta, ehdotetaan varamiehiä koskeva maininta poistettavaksi säästöpankkilain 6 §:n 1 momentin 4 kohdasta.

Osuuskuntalain 74 §:n 1 momentin perusteella osuuspankilla on mahdollisuus säännöissä määrätä hallituksen päätösvaltaisuudesta mainitusta säännöksestä poikkeavasti. Vastaava säännös on liikepankkilain 14 §:n 2 momentissa. Säästöpankkilain 6 §:n 5 kohdassa on hallituksen päätösvaltaisuus jätetty yksinomaan säännöissä määrättäväksi asiaksi, mikä selittyy säästöpankin oikeudellisella rakenteella ja taustalainsäädännön puuttumisella. Käytännössä tilanne liike-, säästö- ja osuuspankkien osalta on kuitenkin sama. Säännöille ja yhtiöjärjestykselle on haettava valtiovarainministeriön vahvistus, ja näin ollen myös päätösvaltaisuutta koskevien määräysten tarkoituksenmukaisuus tulee varmistetuksi. Tämän vuoksi ei ole tarpeellista ehdottaa muutoksia säästöpankkilakiin tältä osin.

Yhdenmukaisesti liikepankkilain 7 §:n 1 momentin 6 kohdan kanssa ehdotetaan osuuspankkilain 7 §:n 6 kohtaan lisättäväksi maininta siitä, että osuuspankin johtoon kuuluvien henkilöiden puolesta annettavien takaushakemusten käsittelyjärjestyksestä on määrättävä säännöissä. Säästöpankkilain puuttuu vastaava säännös pankin johtoon kuuluvien henkilöiden luotto- ja takaushakemusten käsittelyjärjestyksestä. Se ehdotetaan lisättäväksi säästöpankkilain 6 §:n 1 momenttiin uudeksi 12 kohdaksi.

Liikepankkilain 14 §:n 3 momentin säännöstä vastaavasti ehdotetaan säästöpankkilain 6 §:n 5 kohtaan lisättäväksi säännös siitä, että säästöpankin säännöissä on määrättävä, missä järjestyksessä päätetään hallituksen ja

toimitusjohtajan välisestä tehtävänjaosta ja oikeudesta edustaa pankkia. Osuuspankkien osalta sovelletaan näissä asioissa osuuskuntalain 75 ja 80 §:n säännöksiä.

Säästöpankkilain 6 §:n 1 momentin 10 kohtaa ehdotetaan siirrettäväksi 11 kohdaksi ja sitä sekä osuuspankkilain 7 §:n 5 kohtaa täsmennettäväksi siten, että niihin lisätään osakeyhtiölain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdan säännöstä vastaava maininta tilintarkastajien toimikaudesta. Samalla ehdotetaan säästöpankkilain edellä mainitusta kohdasta poistettavaksi maininnat tilinpäätöksen tekemisestä ja tilintarkastuksen toimittamisesta, koska asiasta ehdotetaan säädettäväksi uudessa 23 a §:ssä. Uudeksi 10 kohdaksi ehdotetaan lisättäväksi osakeyhtiölain 2 luvun 3 §:n 1 momentin 9 kohdan säännöstä vastaava säännös pankin tilikaudesta. Osuuspankkeja koskeva vastaava säännös on osuuskuntalain 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa, minkä lisäksi osuuskuntalain 79 a §:n 3 momentissa asetetaan tuloslaskelman ja taseen antamista koskeva määräaika.

Säästöpankkilain 6 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uudeksi 2 momentiksi osuuspankkeihin sovellettavan osuuskuntalain 5 §:n 2 momenttia ja osakeyhtiömuotoisiin pankkeihin sovellettavan osakeyhtiölain 2 luvun 3 §:n 2 momenttia vastaava säännös toiminimen vieras-kielisestä käytöstä.

Osuuspankkilain 7 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 7 kohta, joka sisällöltään vastaa säästöpankkilain 6 §:n 7 kohtaa ja edellyttää osuuspankin säännöissä määrättävän, miten hallintoneuvoston tai sen valitsemien tarkastajien on tarkistettava pankin varat ja luottoasiakirjat. Tämä säännös korvaa osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 5 kohdan, joka ehdotetaan jätettävä pois laista.

1.2.4 Perustamispääoma (SPL 8 §; OPL 8 §)

Säästöpankkilain 8 §:n ja osuuspankkilain 8 §:n mukaan perustettavalla säästöpankilla on oltava vähintään sadantuhannen markan kantarahasto ja perustettavalla osuuspankilla vähintään sadantuhannen markan osuuspääoma. Lait annettiin vuonna 1969 ja sen jälkeen hintataso on noussut yli 3-kertaiseksi Perustamispääomaa on näin ollen pidettävä nykyoloissa varsin alhaisena. Perustamispääoman tulisi olla niin suuri, että sen turvin olisi käytännössä mahdollista aloittaa pankin toi-

minta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että perustettavan säästöpankin kantarahaston ja perustettavan osuuspankin osuuspääoman vähimmäismäärä nostettaisiin viideksisadaksituhanneksi markaksi. Tämä säännös koskisi vain perustettavia uusia säästöpankkeja ja osuuspankkeja. Sitä ei liioin voida soveltaa pankkien sulautumiseen tai jakamiseen.

Pankkitoiminnan luonteeseen kuuluu, että perustamispääoma on maksettava rahana. Tämän vuoksi ehdotetaan sekä säästöpankkilain 8 §:ää että osuuspankkilain 8 §:ää täsmennettäväksi siten, että vaatimus perustamispääoman rahana maksamisesta entisestään korostuu.

Koska säästöpankillä on perustamisen jälkeenkin mahdollisuus kerätä kantarahastoa ennen pankin toiminnan aloittamista, ehdotetaan säästöpankkilain 8 §:stä poistettaviksi sanat "tai on jo olemassa". Lisäksi ehdotetaan pykälään lisättäväksi uusi 2 momentti, johon sisällytetään tarpeelliseksi katsotut säännökset kantarahaston merkitsemisessä noudatettavasta menettelystä. Osuuspankkien osalta asiasta on säädetty osuuskuntalain 4 §:n 2 ja 3 momentissa.

1.2.5 Rekisteröinti ja perustamisen raukeaminen (SPL 10 §)

Liikepankkiin sovellettavan osakeyhtiölain 2 luvun 9 §:n 1 momentissa ja 10 §:ssä on säädetty osakeyhtiön rekisteröimisilmoituksen tekemisestä ja perustamisen raukeamisesta. On tarkoituksenmukaista, että näistä seikoista säädetään myös säästöpankkilaisissa. Tämän vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 10 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että osakeyhtiölain 2 luvun 9 §:n 1 momenttia vastaava rekisteröimisilmoituksen määräaika koskeva säännös sisällytetään siihen. Määräaika harkittaessa edellytetään, että käytännössä perustajilla on oikeus saada perustamiskirja liitteineen valtiovarainministeriön ja rekisteriviranomaisten tutkittavaksi ennen perustavaa kokousta sen varmistamiseksi, ettei perustamiskirjaan sisälly seikkoja, jotka estävät toimiluvan myöntämisen, sääntöjen vahvistamisen tai säästöpankin rekisteröimisen. Tästä ei kuitenkaan ole katsottu tarpeelliseksi ottaa säännöstä lakiin. Koska kuitenkin säästöpankin perustamispääoman kerääminen saattaa perustamiskirjan allekirjoittamisen jälkeen viedä runsaasti aikaa, ehdotetaan rekisteröimisilmoituksen te-

kemisen määräajaksi osakeyhtiölain kolmen kuukauden asemesta kuutta kuukautta. Raukeamista koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi 10 §:n uuteen 3 momenttiin. Osuuspankin osalta raukeamista koskevat säännökset tulisi sisällyttää osuuskuntalakiin.

Ehdotetun säästöpankkilain 5 §:n 1 momentin mukaan säästöpankin perustamiskirjan tulee sisältää ehdotus pankin säännöiksi. Perustamiskirja hyväksytään perustamiskokouksessa, jonka päätöksellä säästöpankki katsotaan perustetuksi. Ehdotetun säästöpankkilain 10 §:n 1 ja 3 momentin mukaan perustamisesta on kuuden kuukauden kuluessa perustamispäätöksen tekemisestä tehtävä ilmoitus rekisteröimistä varten uhalla, että perustaminen muussa tapauksessa raukeaa.

Säästöpankkilain 10 §:n uudeksi 2 momentiksi ehdotetaan osakeyhtiölain 2 luvun 9 §:n 3 momenttiin sisältyvää säännöstä vastaava säännös siitä, että rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä pankin hallituksen kaikkien jäsenten vakuutus siitä, että puolet säästöpankin kantarahastosta on maksettu.

Osuuspankin rekisteröinnistä on säädetty osuuskuntalain 12 ja 13 §:ssä. Niiden säännökset poikkeavat osakeyhtiölain ja ehdotetun säästöpankkilain säännöksistä. Eroavuus selittyy yhteisön luonteesta. Kun erot eivät ole merkittäviä, ei osuuspankkilakia ainakaan tässä vaiheessa ehdoteta muutettavaksi.

1.2.6 Ennen rekisteröintiä tehdyt oikeustoimet (SPL 11 §)

Osakeyhtiömuotoisiin pankkeihin sovellettavan osakeyhtiölain 2 luvun 14 §:n 1 ja 2 momentissa on ehdottomia säännöksiä yhtiön rekisteröimisen sekä yhtiön puolesta ennen sen rekisteröimistä tehtyjen sopimusten ja muiden oikeustointen vaikutuksista. Vastaavat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi säästöpankkilain 11 §:ään. Osuuspankkiin sovelletaan tältä osin osuuskuntalain 14 §:n säännöksiä.

1.2.7 Pankeittarkastusvirastolle tehtävät ilmoitukset (SPL 13 §; OPL 11 §)

Säästöpankkilain 13 §:n ja osuuspankkilain 11 §:n 1 ja 2 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan pankin rekisteröinnin osalta liikepankkilain säännöksiä. Il-

moitettaviin asioihin ehdotetaan lisättäviksi toimitusjohtajan ja tilintarkastajien varamiehet sekä ilmoitettavien henkilöiden kansalaisuus. Lisäksi on säästöpankkilain 13 §:n 1 momenttiin lisätty maininta isäntien vahvistamien pankin hallituksen valitsemia tarkastajia koskevien yleisten ohjeiden ilmoitusvelvollisuus, joka sisältyy osuuspankkilain 11 §:n 1 momenttiin.

1.3 Pankin hallinto ja tilintarkastus

1.3.1 Hallintoelimet (SPL 14 §; OPL 12 §)

Kaikilla säästöpankeilla ja osuuspankeilla on käytännössä toimitusjohtaja, joka vastaa pankin toiminnan välittömästä johdosta. Koska pankki-toiminnan luonne edellyttää toimitusjohtajaa ja koska toimitusjohtajalla tosiasiallisesti on merkittävä asema, ehdotetaan säästöpankkilain 14 §:n 1 momentin ja osuuspankkilain 12 §:n 1 momentin hallintoelimiä koskevaan luetteloon lisättäväksi liikepankkilakia vastaavasti toimitusjohtaja.

Säästöpankkilain 14 §:n mukaan isännät valitsevat hallituksen ja osuuspankkilain 12 §:n mukaan osuuspankin johtokunnan valitsee aina hallintoneuvosto eikä tästä voida poiketa edes sääntöjen määräyksellä. Koska toimitusjohtaja kuuluu pankin ylimpään johtoon, ehdotetaan säädettäväksi, että toimitusjohtajan valitsee aina säästöpankissa hallitus ja osuuspankissa hallintoneuvosto. Muutoin säästöpankkilain 14 §:n 1 momentti ja osuuspankkilain 12 §:n 1 momentti ehdotetaan kirjoitettavaksi liikepankkilain asianomaista säännöstä vastaavaksi. Ehdotetut muutokset vastaavat nykyistä käytäntöä.

Voimassa olevia säästöpankkilain ja osuuspankkilain säännöksiä on voitu tulkita siten, että säästöpankin ja osuuspankin toimitusjohtaja rinnastetaan toimihenkilöön. Koska toimitusjohtaja edellä esitetyn mukaisesti kuuluu pankin hallintoon, ehdotetaan, että toimitusjohtaja jäljempänä liikepankkilakia vastaavasti mainitaan erikseen toimihenkilön ohella.

Pankkien tasapuolisen kohtelun vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 14 §:ään ja osuuspankkilain 12 §:ään lisättäväksi pankin johtoon kuuluvien henkilöiden kelpoisuusehtoja koskeva uusi 2 momentti, joka vastaa liikepankkilain vastaavia säännöksiä. Täysivaltaisuudella tarkoitetaan pankkikäytännössä vakiintuneesti henkilöä, joka hallitsee itseään ja omaisuut-

taan. Ehdotuksen mukaan valtiovarainministeriö voisi myöntää poikkeuksia hallintoelinten jäsen-ten laissa mainituista kelpoisuusvaatimuksista paikallispankkien osalta vain yksittäistapauksissa, koska laajempi poikkeusten myöntäminen ei ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista. Koska säästöpankeilla ei ole taustalainsäädäntöä, on säästöpankkilain mainittuun momenttiin otettu säännös siitä, että valtiovarainministeriön myöntämä poikkeuslupa voi koskea enintään yhtä kolmasosaa pankin hallituksen jäsenistä. Vaikka osuuskuntalain 69 §:n 2 momentissa on säännös ulkomaalaisten oikeudesta osallistua osuuskunnan hallintoon, ehdotetaan selvyysden vuoksi, että asiaa koskeva säännös sisällytetään osuuspankkilakiin.

Säästöpankkilaissa ja osuuspankkilaissa rinnastetaan monin paikoin hallituksen tai johtokunnan varajäsenen ja toimitusjohtajan varamiehen oikeudet ja velvollisuudet varsinaisen jäsenen ja toimitusjohtajan oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Toiston välttämiseksi ehdotetaan lisättäväksi asiaa koskeva säännös säästöpankkilain 14 §:ään ja osuuspankkilain 12 §:ään uudeksi 3 momentiksi.

1.3.2 Säästöpankkien isännät (SPL 15 ja 16 §)

Säästöpankkilain 15 §:n 1 momentin vanhaaikainen sanonta "määrättäköön" ehdotetaan korvattavaksi sanonnalla "on määrättävä".

Yhdenmukaisesti säästöpankkilain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan perustelujen kanssa poistetaan 15 §:n 2 momentista maininta isäntien varamiehistä.

Yhdenmukaisesti liikepankkeihin sovellettavan osakeyhtiölain 9 luvun 6 §:n 2 momentin säännöksen kanssa ehdotetaan säästöpankkilain 16 §:n 1 momenttia täydennettäväksi siten, että myös tilintarkastaja voi kutsua ylimääräisen isäntien kokouksen koolle. Samoin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että kokouskutsu on toimitettava kirjallisena. Osuuspankkien osalta asiasta on säädetty osuuskuntalain 59 §:ssä.

1.3.3 Säästöpankin isäntien ja osuuspankin hallintoneuvoston tehtävät (SPL 17 §; OPL 13 §)

Säästöpankin ja osuuspankin hallinnon rakenne on erilainen. Tämän vuoksi kuuluu säästöpankissa isäntien kokoukselle säästöpan-

kin ylimpänä päättävänä elimenä paitsi sellaiset tehtävät, jotka osuuskuntalain mukaan kuuluvat osuuspankissa osuuskunnan kokoukselle, myös sellaisia tehtäviä, jotka osuuspankkilain mukaan kuuluvat osuuspankin hallintoneuvostolle.

Osakeyhtiölain mukaan hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä. Tätä periaatetta noudatetaan myös liikepankeissa ja kiinnitysluottopankeissa. Säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan säästöpankin isännät ja osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan osuuspankin hallintoneuvosto vahvistaa pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet. Tämän vuoksi ja koska säästöpankeissa hallituksen on pankkia hoitaessaan noudatettava isäntien ja vastaavasti osuuspankeissa johtokunnan on noudatettava hallintoneuvoston päätöksiä, ehdotetaan, että säästöpankkilain 17 §:n 1 momenttiin ja osuuspankkilain 13 §:n 1 momenttiin lisätään ohjeita sana.

Säästöpankkilain 14 §:n 3 momentiksi ja osuuspankkilain 12 §:n 3 momentiksi ehdotettujen säännösten johdosta ehdotetaan säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdasta ja osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 1 kohdasta poistettaviksi maininnat hallituksen ja johtokunnan varajäsenistä. Yhdenmukaisesti liikepankkilain 13 §:n 2 momentin 1 kohdan kanssa ehdotetaan edellä mainittuun osuuspankkilain kohtaan lisättäväksi hallintoneuvoston valitsemiin henkilöihin toimitusjohtaja. Hallintoneuvosto määräisi myös hänen palkkaetunsa.

Säästöpankkilain 12 §:n 2 momentin ja osuuspankkilain 10 §:n 2 momentin mukaan säästöpankki ja osuuspankki on pankkitarkastusviraston määräämissä rajoissa oikeutettu harjoittamaan pankkitoimintaa myös pää- tai sivukonttorin alaisissa toimipisteissä. Niissä harjoitettu toiminta on rajoitettua. Toimipisteitä perustetaan usein tilapäisiä tarpeita varten ja niiden merkitys on pankin toiminnassa muutenkin vähäinen. Käytännössä on varsinkin tilapäisten toimipisteiden perustamisessa aiheutunut hankaluuksia ja suhteetonta vai-
vaa asian käsittelemisestä harvoin kokoon-
tutuvissa säästöpankkien isäntien ja osuus-
pankkien hallintoneuvoston kokouksissa. Tä-
män vuoksi säästöpankkilain 17 §:n 2 mo-
mentin 4 kohtaa ja osuuspankkilain 13 §:n

2 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei toimipisteen perustamiseen ja lakkauttamiseen enää tarvita säästöpankeissa isäntien eikä osuuspankeissa hallintoneuvoston päätöstä. Sivukonttorin ja toimipisteen kattava sana sivutoimipaikka ehdotetaan muutettavaksi sanaksi sivukonttori.

Sellaisen luotto- tai rahoituslaitoksena toimivan yhtiön perustaminen, purkaminen tai sulautuminen, jossa säästöpankilla tai osuuspankilla on osake-enemmistö tai muutoin määräämisvalta, on pankin liiketoiminnan kannalta laajakantoinen ja periaatteellisesti tärkeä. Tämän vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 4 kohtaan ja osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 2 kohtaan otettaviksi säännökset siitä, että päätösten tekeminen näissä asioissa on säästöpankeissa isäntien ja osuuspankeissa hallintoneuvoston toimivallassa.

Muun kuin pankin saatavien turvaamiseksi väliaikaisesti omistukseensa hankkiman kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä päättää säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan säästöpankeissa isäntien kokous ja osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan osuuspankeissa hallintoneuvosto. Liikepankkilakia tarkistettaessa omaksutun ja osakeyhtiölain kokonaisuudistuksen yhteydessä sovelletun periaatteen mukaisesti tällaisista oikeustoimista päättää liikepankeissa johtokunta. Yhdenvertaisuuden vuoksi säästöpankeissa hallitus ja osuuspankeissa johtokunta päättäisi näistä oikeustoimista. Sen johdosta, että kiinteistön luovutus on osuuskuntalain tarkistuksen yhteydessä jätetty hallintoneuvoston toimivaltaan, osuuspankin johtokunnan valtuuksista vastaavissa asioissa tulee ottaa määräys pankin sääntöihin. Tämän vuoksi ehdotetaan poistettavaksi säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 5 kohtaan ja osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 3 kohtaan sisältyvä säännös kiinteää omaisuutta koskevista päätöksistä.

Poistettavaksi ehdotettuun kohtaan ehdotetaan otettavaksi liikepankkilain 13 §:n 2 momentin 3 kohtaan vastaava säännös siitä, että säästöpankeissa isäntien on vahvistettava hallituksen ja valtuutettujen ja osuuspankeissa hallintoneuvoston on vahvistettava johtokunnan päätösten kirjaamista koskevat ohjeet.

Osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 5 kohta, joka koskee osuuspankin hallintoneuvoston tarkastusvelvollisuutta, ehdotetaan poistetta-

vaksi, koska asiasta on ehdotettu säädettäväksi osuuspankkilain 7 §:n uudessa 7 kohdassa.

Samalla ehdotetaan poistettavaksi osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 6 kohdassa oleva sana muiden.

Säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 2 kohden säännökseen sisältyvä maininta seuraavan vuoden hallinnon ja tilien tarkastamisesta ehdotetaan poistettavaksi, koska näistä seikoista ehdotetaan säädettäväksi säästöpankkilain 21 §:n 1 ja 2 momentissa sekä 23 §:n 1 momentissa.

Säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 7 ja 8 kohdan sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain sanamuotoa vastaavaksi. Pykälän 8 kohdassa ehdotetaan lisäksi lueltavaksi ne tilivelvolliset, joiden vastuuvapaudesta isännät päättävät.

Osuuspankkilain 13 §:n 2 momentin 7 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi liikepankkilain 13 §:n 2 momentin 8 kohdan säännöstä vastaavaksi.

Lakiteknisistä syistä ehdotetaan samalla puheena olevat pykälät muutettaviksi kokonaisuudessaan, jolloin edellä mainitsemattomat kohdat siirtyvät sisällöltään muuttumattomina uusiin pykäliin.

1.3.4. Säästöpankin johto (SPL 19, 20 ja 20 a §)

Säästöpankin johdon muodostavat hallitus pankin ylimpänä toimeenpanevana elimenä, valtuutetut säästöpankille luonteenomaisena toimielimenä ja toimitusjohtaja. Vaikka valtuutetut ja toimitusjohtaja eivät ole voimassa olevan säästöpankkilain mukaan säästöpankeille pakollisia, kaikilla säästöpankeilla on toimitusjohtaja ja hallitus on säästöpankissa yleensä siirtänyt osan tehtävistään valitsemilleen valtuutetuille.

Säästöpankin johtoa koskevia säästöpankkilain 19 ja 20 §:ää ehdotetaan muutettaviksi siten, että pankin hallituksen tehtävät määritellään laissa samalla tavoin yleisesti kuin liikepankkilaissa liikepankin johtokunnan ja osuuspankkilaissa osuuspankin johtokunnan tehtävät. Asialliselta sisällöltään tehtävät silloin säännellään uutta osakeyhtiölakia vastaavasti. Samalla tavoin ehdotetaan säänneltäviksi myös ne rajat, joissa hallitus voi siirtää tehtäviään valtuutetuille. Samoja periaatteita ehdotetaan noudatettavaksi toimitusjohtajaa koskevassa uudessa 20 a §:ssä.

Osakeyhtiölain uudistukseen liittyneessä liikepankkilain tarkistuksessa siirrettiin päätök-

sen teko kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä liikepankeissa hallintoneuvostolta johtokunnalle. Kun vastaavia muutoksia on ehdotettu säästöpankkilain 17 §:n 2 momentin 5 kohtaan, 19 §:n 2 momenttiin sisältyvä viittaus kiinteistöjä koskeviin toimiin käy tarpeettomaksi. Momenttiin sisältyvät säännökset otto- ja antolainauskoroista ja luoton ottamisesta ovat tulleet yleisen korkotason muutoksessa noudatettavan menettelyn ja ottolainauskoroista rahalaitosten välillä tehtävien korkosopimusten sekä säästöpankkien ja niiden keskusrahalaistoksena toimivan liikepankin välille vakiintuneen luottojärjestelmän johdosta enimmiltä osiltaan vanhentuneiksi. Kun säännöksiin ei muutointakaan ole enää aihetta, hallitus ehdottaa ne poistettaviksi ja siten koko 19 §:n 2 momentin kumottavaksi.

Säästöpankkilain 19 §:n 3 momentissa säännellään haasteen tiedoksi antaminen pankille. Yhdenmukaisesti liikepankkilakiin tehtyjen muutosten kanssa ehdotetaan momenttiin otettavaksi lisäys, jonka mukaan haaste voidaan antaa tiedoksi myös toimitusjohtajalle. Haasteen tiedoksiantamisesta osuuspankille säädetään osuuskuntalain 84 §:ssä.

Säästöpankkien hallituksiin kuuluu pääasialsa luottamusmiehiä ja ne ovat jäsenmäärältään varsinkin talousalueittain yhdistyneissä säästöpankeissa suhteellisen suuria. Sen vuoksi on tarpeen, että hallitus voi delegoida osan tehtävistään valtuutetuille, joita koskevat määräykset ovat jo pitkään sisältyneet säästöpankkilain 20 §:ään. Nämä määräykset ovat edelleen tarpeen ja niitä tulee kehittää siten, että säästöpankin hallitus voi erikokoisissa säästöpankeissa joustavasti siirtää jokapäiväiseen pankkitoiintaan liittyviä tehtäviä valtuutetuille. Osuuspankissa ei ole vastaavaa toimielintä.

Jotta erikokoisissa ja toimialueeltaan erilaisissa säästöpankeissa tehtäviä voitaisiin tarkoituksenmukaisesti siirtää valtuutetuille, ehdotetaan, että valtuutus voi perustua suoraan säästöpankin sääntöihin. Tällainen saattaa olla tarpeen erityisesti suurissa, toimialueeltaan laajoissa säästöpankeissa. Pieniä säästöpankkeja varten on laissa edelleen tarpeen säilyttää se vaihtoehto, että tehtävien siirtäminen valtuutetuille edellyttää hallituksen nimenomaista valtuutus päätöstä. Tässäkin tapauksessa on säännöissä määrättävä, millaisia tehtäviä valtuutetuille saadaan siirtää.

Hallituksen ehdotuksen mukaan on säästöpankin säännöissä määrättävä, millaisia tehtäviä valtuutetuille voidaan siirtää. Siirrettävät tehtävät voivat liittyä esimerkiksi suunnitteluun, markkinointiin, luottojen ja pankkitausten myöntämiseen, muiden pankkitoiminnassa tavallisten sopimusten tekemiseen ja henkilöstöhallintoon. Säännöissä ei edellytetä asetettavaksi siirrettäville tehtäville markkamääräisiä tai muitakaan määrällisiä rajoja. Valtuutetut tekevät päätöksensä itsenäisesti ja vastaavat myös niistä. Tällä ei ole kuitenkaan tarkoitettu rajoittaa hallituksen yleistä valvontavelvollisuutta.

Valtuutettujen lukumäärästä, kelpoisuusehdoista ja valitsemisesta tulee määrätä säästöpankin säännöissä. Lukumäärä voidaan säännöissä määrätä joustavasti vähimmäis- ja enimmäismääränä. Säännöissä voidaan niin ikään määrätä, että valtuutetut valitaan erikseen pääkonttoria ja muita konttoreita varten. Samoin on säännöissä määrättävä valtuutettujen kokosten päätösvaltaisuudesta.

Valtuutetut ovat tavallisesti kokopäivätoimisia pankin tai sen sivukonttorin johtoon kuuluvia henkilöitä. Näin ollen he voivat nopeasti päättää pankin toimenpiteistä asioissa, jotka vaativat pikaista toimintaa. Tämän vuoksi valtuutettuja koskevaan pykälään on otettu osakeyhtiölain periaatteiden mukainen määräys siitä, että valtuutetut voivat kiireellisissä tapauksissa päättää toimivaltansa ulkopuolellekin jäävistä asioista, mikäli pankin etu sitä vaatii.

Voimassa olevassa säästöpankkilaisissa ei ole säännöksiä pankin toimitusjohtajan tehtävistä. Niistä on vakiintuneesti määrätty säästöpankin säännöissä tai muissa säästöpankin sisäisissä määräyksissä ja ohjeissa. Hallitus pitää tarkoituksenmukaisena, että säästöpankkilakiin lisätään toimitusjohtajan tehtäviä ja toimivaltuuksia sääntelevä uusi 20 a §. Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään uuden osakeyhtiölain säännöksiä osakeyhtiön toimitusjohtajan tehtävistä ja valtuuksista. Osuuspankkien osalta osuuspankinalain 80 §:ään sisältyvä säännös hallinnon hoitajista tulee sovellettavaksi osuuspankin toimitusjohtajaan.

Säästöpankin toimitusjohtaja on yhä useamassa tapauksessa valittu pankin hallituksen jäseneksi. Säännönmukaisesti hän kuuluu myös pankin valtuutettuihin. Hallitus ehdottaa sen vuoksi 20 a §:n 2 momenttiin otettavaksi ni-

menomaisen säännöksen siitä, että toimitusjohtaja voidaan valita hallituksen jäseneksi ja että hallitus voi valita hänet valtuutetuksi.

1.3.5 Tilintarkastajat ja tilintarkastus (SPL 21, 21 a, 22, 23, 23 a ja 23 b §; OPL 14 a, 14 b, 14 c ja 14 d §)

Uuteen osakeyhtiölakiin on otettu yksityiskohtaiset säännökset tilintarkastajista ja heidän asemastaan sekä tilintarkastuksesta. Lähes vastaavat säännökset sisältyvät jo voimassa olevaan osuuspankinalakiin. Tämän vuoksi paikallispankkeja koskevien lakien osalta muutostarvetta on lähinnä säästöpankkilaisissa.

Säästöpankin tilintarkastajien lukumäärästä ei ole säännöstä säästöpankkilaisissa, vaan asia on jätetty pankin sääntöjen varaan. Tilintarkastajien tarkoituksenmukaisen vähimmäislukumäärän varmistamiseksi ehdotetaan säästöpankkilain 21 §:ään lisättäväksi uusi 1 momentti, jonka mukaan tilintarkastajia on valittava kuten liikepankeissakin vähintään kolme ja heille tarpeellinen määrä varamiehiä. Osuuspankkien osalta asiasta säädetään osuuspankinalain 86 §:n 1 momentissa.

Koska myös paikallispankkien tilintarkastuksessa on tarvetta tilintarkastusyhteisöjen käyttöön, ehdotetaan säästöpankkilain 21 §:n 2 momenttiin ja osuuspankkilain 14 b §:n 1 momenttiin otettavaksi liikepankkilain 16 §:n 2 momentin ja kiinnitysluottopankkilain 15 §:n 2 momentin säännöksiä vastaavat säännökset siitä, että tilintarkastajaksi voidaan valita myös Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö.

Paikallispankkien lukumäärä on suuri. Käytännössä on esiintynyt vaikeuksia saada ammattitaitoisia tilintarkastajia varsinkin maaseutupanikkeihin. Tämän vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 21 §:n 2 momenttiin ja osuuspankkilain 14 b §:n 1 momenttiin otettavaksi säännös siitä, että tilintarkastajaksi voidaan valita myös asianomaisen keskusjärjestön omistama valtiovarainministeriön hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Keskusjärjestön yhteydessä toimiva tilintarkastusyhteisö voi keskittyä pankkien tilintarkastukseen ja turvata ammattitaitoisten tilintarkastajien saamisen paikallispankkeihin.

Tilintarkastusyhteisön tulee ilmoittaa pankin hallitukselle tai johtokunnalle, kenellä on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tä-

män henkilön on kaikkien tilintarkastusyhteisöjen osalta oltava Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Valtiovarainministeriön edellytetään seuraavan hyväksymiensä tilintarkastusyhteisöjen toimintaa pitäen erityisesti silmällä niiden riippumattomuutta.

Liikepankkilain 16 §:n 2 momentin mukaan ainakin yhden tilintarkastajista ja hänen varamiehensä on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Liikepankeissa on aikaisemminkin ollut vaatimuksena, että ainakin yhdellä tilintarkastajalla on oltava erityinen kelpoisuus. Säästöpankkilaissa ei ole vastaavaa säännöstä. Osuuskuntalain 88 §:ään lisätyn 3 momentin mukaan tulee vähintään yhden tilintarkastajan olla Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja, jos osuuskunnan sidottu oma pääoma on enemmän kuin miljoona markkaa tai sen palveluksessa on kahden viimeksi kuluneen tilikauden aikana ollut keskimäärin yli 200 henkilöä. Säännös mahdollistaa myös tilintarkastusyhteisön valitsemisen tilintarkastajaksi.

Ei ole tarkoituksenmukaista, että edellä mainitut tilintarkastajan erityisvaatimukset ulotetaan koskemaan kaikkia säästöpankkeja ja osuuspankkeja. Ottaen huomioon pankkitoiminnan laatu ja lain pankin oman pääoman suuruudelle asettamat vaatimukset eivät myöskään osuuskuntalain asettamat rajat ole pankkitoimintaan soveltuvia. Kuitenkin on tarkoituksenmukaista ja pankkien tilintarkastuksen kehittämisen kannalta tarpeellista, että suurille säästöpankeille ja osuuspankeille valitaan myös erityistä ammattipätevyyttä omaava tilintarkastaja, kun pankki kokonsa ja toimintansa puolesta on rinnastettavissa liikepankkiin. Tällöin tulevat kysymykseen lähinnä maakunnalliset tai toimialueeltaan muuten laajat aluepankit.

Tämän vuoksi ehdotetaan asiasta säädettyä säästöpankkilain 21 §:ään lisättävässä uudessa 3 momentissa ja osuuspankkilain uuden 14 b §:n 2 momentissa. Valtiovarainministeriö määräisi säästöpankin ja osuuspankin taseen loppusumman rajan, jonka ylittävälle pankille on valittava lainkohdassa tarkoitettun erityiskelpoisuuden omaava tilintarkastaja.

Lähtökohtana on, että rajan tarkistaminen tapahtuu vuosittain. Koska paikallispankkien taseet kasvavat ja pankit ovat julkisen tarkas-

tuksen alaisia, tulisi rajan määrittämisessä pyrkiä joustavuuteen, joka ottaa pankin koon ohella huomioon myös pätevän tilintarkastajakunnan saatavuuden kohtuullisin kustannuksin. Tätä saatavuutta rajoittaa erityisesti haja-asutusalueilla myös se pankkialaisuuteen perustuva näkökohta, ettei sama tilintarkastaja tai -yhteisö käytännössä voi toimia eri pankkiryhmiin kuuluvien pankkien tilintarkastajana, vaikka sitä ei pankkilainsäädännössä kielletäkään. Näistä syistä ehdotetaan, että valtiovarainministeriö voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksia tässä tarkoitettusta erityiskelpoisuuden omaavan tilintarkastajan valintavolllisuudesta.

Tilintarkastajien toimikauden täsmentämiseksi ehdotetaan säästöpankkilain 21 §:n 6 momentiksi otettavaksi osakeyhtiölain 10 luvun 2 §:n 1 momenttia vastaava säännös, jonka mukaan tilintarkastajan tehtävä päättyy tarkastettavaa tilikautta seuraavan isäntien varsinaisen kokouksen päättyessä.

Lisäksi ehdotetaan säästöpankkilain 21 §:ään sisältyviä tilintarkastajan yleisiä kelpoisuusehtoja täsmennettäväksi osakeyhtiölaissa ja liikepankkilaissa omaksuttujen periaatteiden mukaisiksi sekä lakiteknisistä syistä kirjoitettavaksi koko pykälä samalla uudelleen.

Osakeyhtiölaissa on omaksuttu periaate, että lääninhallitus voi määrätä yhtiölle tilintarkastajan ja erityisen tarkastajan, jollei tilintarkastajien valitsemisessa ole noudatettu lain tai yhtiöjärjestyksen määräyksiä taikka jos tietty määrä osakkaista sitä erikseen säädetyissä tapauksissa vaatii. Säännökset koskevat myös osakeyhtiömuotoisia pankeja, mutta määräyksen antajana on lain erityissäännöksen nojalla pankkitarkastusvirasto. Tilintarkastajien osalta on liikepankkilaissa omaksuttu periaate katsottu tarpeelliseksi ottaa soveltuvin osin myös paikallispankkilakeihin. Tästä syystä ehdotetaan säästöpankkilakiin lisättäväksi uusi 21 a § ja osuuspankkilakiin uusi 14 d §, joihin sisällytettäisiin asiaa koskevat säännökset.

Säästöpankkilain 22 §:ssä säädetään hallituksen velvollisuudesta antaa tarvittavaa apua tilintarkastajille heidän tehtävänsä suorittamisessa. Lainkohtaan on lisätty maininta toimitusjohtajasta ja valtuutetusta sekä sanamuotoa on myös muutoin täsmennetty osakeyhtiölain 10 luvun 8 §:n säännöstä vastaavaksi. Osuuspankkien osalta asiasta säädetään osuuskuntalain 90 §:ssä.

Säästöpankkilain 23 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen sisällytetään osakeyhtiölain 10 luvun 7 §:n 1 ja 3 momenttia sekä 9 §:ää vastaavat säännökset tilintarkastuksen laajuudesta, tilintarkastajille annettavista erityisistä ohjeista ja tilintarkastuksen suorittamisen johdosta tehtävistä merkinnöistä sekä osakeyhtiölain 11 luvun 1 §:n 1 momenttia vastaava säännös tilinpäätöksen sisällöstä siten, että säästöpankin tilinpäätös käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen. Vastaava osuuspankin tilinpäätöksen sisältöä koskeva säännös sisältyy ehdotettuun uuteen osuuspankkilain 14 a §:n 1 momenttiin. Sen johdosta, että osuuskuntalain 79 §:n 2 momentin mukaan osuuskunnan lain mukainen tilinpäätös käsittää vain tuloslaskelman ja taseen, mutta ei toimintakertomusta ja kun osuuskuntalain 58 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan osuuskunnan varsinaisen kokouksen on päätettävä edellisen tilikauden tilinpäätöksen vahvistamisesta, on osuuspankkilakiin tarpeen sisällyttää säännös siitä, että tilinpäätös esittää osuuskunnan kokoukselle, joka vahvistaa tuloslaskelman ja taseen. Tätä koskeva säännös ehdotetaan otettavaksi osuuspankkilakiin lisätyyn uuteen 14 a §:n 1 momenttiin.

Osuuspankkien osalta tilintarkastuksen laajuudesta ja tilintarkastuksen suorittamisen johdosta tehtävistä merkinnöistä on säädetty osuuskuntalain 86 §:n 1 momentissa ja 90 a §:ssä. Koska osuuspankkien osalta ei ole säännöstä ylimmän päättävän hallintoelimen, osuuskunnan kokouksen oikeudesta antaa tilintarkastajille erityisiä ohjeita, ehdotetaan yhdenmukaisuuden aikaansaamiseksi eri pankkiryhmien välillä tällainen oikeus annettavaksi osuuspankissa osuuskunnan kokoukselle. Asiasta ehdotetaan säädettäväksi osuuspankkilain 14 a §:n 3 momentissa, joka vastaa osakeyhtiölain 10 luvun 7 §:n 3 momenttia.

Säästöpankkilain uuteen 23 a §:ään ehdotetaan otettavaksi osakeyhtiölain 10 luvun 10 §:n 1—4 momentteja vastaavat säännökset tilintarkastuskertomuksen antamisesta ja sisällöstä. Osuuspankkien osalta näistä asioista on säädetty osuuskuntalain 91 §:ssä.

Säästöpankkilain 23 b §:ään ja osuuspankkilain 14 a §:ään ehdotetaan otettavaksi osakeyhtiölain 10 luvun 11 §:n säännöstä vastaava säännös tilintarkastajan huomautusten kirjaamisesta sekä säästöpankkilakiin saman luvun 12 §:n säännöstä vastaava säännös tilintarkastajan

oikeudesta ja velvollisuudesta olla läsnä isäntien kokouksessa.

1.3.6. Rahoituslaskelma (OPL 14 c §)

Osakeyhtiömuotoisiin pankkeihin sovellettavan osakeyhtiölain 11 luvun 9 §:n 5 momentin mukaan on saman lain 10 luvun 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun, suurehkoa pääomaa hallitsevan tai huomattavana työnantajana toimivan osakeyhtiön toimintakertomukseen liitettävä rahoituslaskelma. Osuuspankkien osalta asiasta on säädetty osuuskuntalain 79 b §:n 3 momentissa. Hallitus ei kuitenkaan pidä tarkoituksenmukaisena, että osuuspankit velvoitettaisiin liittämään vuosikertomukseensa rahoituslaskelma. Säästöpankkilaki ei velvoita säästöpankkia liittämään rahoituslaskelmaa toimintakertomukseensa. Tämän vuoksi ehdotetaan osuuspankkilakiin lisättäväksi uusi 14 c §, jonka mukaan osuuskuntalain 79 b §:n 3 momentin säännökset eivät koske osuuspankkia.

1.3.7. Kuuluminen toisen rahalaitoksen hallintoon (SPL 24 §; OPL 15 §)

Säästöpankkilain 24 §:ssä ja osuuspankkilain 15 §:ssä on kielletty pankin hallintoon kuuluvan henkilön kuuluminen muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen hallintoon. Yhdenmukaisesti liikepankkilain 14 §:n 4 momentin säännöksen kanssa ehdotetaan hallintoelimiä koskevaan luetteloon lisättäväksi toimitusjohtaja. Säästöpankkilain 24 §:ää esitetään lisäksi muutettavaksi siten, ettei muun muassa säästöpankin isäntä voi olla muun säästöpankin isäntä tai valtuutettu.

1.4. Pankin liiketoiminta

1.4.1. Osakkeiden tai osuuksien omistaminen pankkitoimintaan kuulumatonta elinkeinoa harjoittavassa yhteisössä (SPL 28 §; OPL 19 §)

Säästöpankkilain 28 §:n 2 momentin ja osuuspankkilain 19 §:n 2 momentin mukaan pankki saa yhdessä muiden samaan pankkiryhmään kuuluvien pankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia pankkitoimintaan kuulumatomia elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuus pääomasta.

Yhdenmukaisesti liikepankkilain 22 §:n 2 momentin säännöksen kanssa ehdotetaan säästöpankkilain 28 §:n 2 momenttia ja osuuspankkilain 19 §:n 2 momenttia muutettavaksi siten, että omistus on rajoitettu paitsi osake- tai osuuspääoman osuuden, myös sen tuottaman äänimäärän osalta. Jotta pankeille jäisi riittävästi aikaa osake- ja osuusomistuksensa järjestämiseen säännösten mukaiseksi, ehdotetaan lakeihin otettavaksi säännös viiden vuoden siirtymäajasta, joka laskettaisiin lakien voimaantulosta.

1.4.2. Omaisuuden väliaikainen omistaminen (SPL 35 §; OPL 26 §)

Säästöpankkilain 35 §:n ja osuuspankkilain 26 §:n 1 momentin ensimmäisessä lauseessa on lueteltu ne tapaukset, joissa pankki saa sen omistusta rajoittavien säästöpankkilain 28—34 §:n ja osuuspankkilain 19—25 §:n säännösten estämättä hankkia omaisuutta väliaikaiseen omistukseensa. Omaisuus on muutettava rahaksi niin pian kuin se tappioitta on mahdollista ja viimeistään viidessä vuodessa omaisuuden hankkimisesta. Määräaikaa voidaan jatkaa lain mukaan pankkitarkastusviraston ja sen jälkeen valtiovarainministeriön luvalla.

Elinkeinoelämässä syntyy tilanteita, joissa pankille pitäisi voida harkinnanvaraisesti myöntää muissakin kuin laissa nimenomaisesti luetelluissa tapauksissa lupa omistaa väliaikaisesti rajoitussäännösten estämättä osakkeita ja osuuksia. Tätä tarkoittava säännös lisättiin säästöpankkilain 35 §:ään ja osuuspankkilain 26 §:ään vuonna 1971 annetuilla määräaikailla laeilla. Niiden mukaan valtioneuvosto voi oikeuttaa pankin väliaikaisesti hankkimaan omistukseensa osakkeita tai osuuksia pankki-toimintaan kuulumattomia elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä, milloin sitä on maan elinkeinoelämän kannalta tai muista erittäin painavista syistä pidettävä tarpeellisenä sekä myöntää lykkäystä tällaisen omaisuuden rahaksimuutossa. Säännökset olivat voimassa vuoden 1979 loppuun.

Liikepankkilakiin ja kiinnitysluottopankkilakiin sisältyivät vastaavat väliaikaiset poikkeussäännökset, jotka näiden lakien muutosten yhteydessä vuonna 1979 säädettiin pysyviksi. Koska myös paikallispankeissa saattaa esiintyä tilanteita, maan elinkeinoelämän kannalta tai muista erittäin painavista syistä on tarpeellista

harkinnanvaraisesti myöntää pankille oikeus omistaa osakkeita ja osuuksia rajoitussäännösten estämättä, ehdotetaan, että vuoden 1979 loppuun voimassaolleet säästöpankkilain 35 §:n ja osuuspankkilain 26 §:n 1 ja 2 momenttiin sisältyneet väliaikaiset säännökset lisätään niihin ja säädetään pysyviksi. Erittäin painavana syynä voidaan pitää myös pankille aiheutuvan tappion suuruutta suhteessa omaan pääomaan.

1.4.3. Toimitalokiinteistöyhteisöjen luotot ja takaukset (SPL 48 ja 51 §; OPL 40 ja 43 §)

Säästöpankkilain 48 §:n ja osuuspankkilain 40 §:n 1 momentin mukaan pankki saa antaa luottoa ainoastaan turvaavaa vakuutta vastaan. Mainittujen pykälien 2 momentin mukaan luottoa saadaan kuitenkin antaa vakavaraisille henkilöille ja yhteisöille pelkästään luotonsaajan sitoumusta vastaan yhteensä enintään puolta pankin omasta pääomasta vastaava määrä. Samalle luotonsaajalle ilman vakuutta myönnettyjen luottojen määrä ei kuitenkaan saa ylittää pankkitarkastusviraston vahvistamaa määrää.

Paikallispankkien vakuudettomille luotoille asetetut rajat ovat varsin ahtaat. Kun paikallispankkien toimitalot ovat tarkoituksenmukaisuussyistä usein kiinteistöyhteisön omistuksessa, on pankin toimitalokiinteistöyhteisölleen myöntämälle luotolle lain mukaan oltava turvaava vakuus, vaikka pankki omistaisi yhteisön koko osake- tai osuuspääoman. Käytännössä tämä on johtanut monenlaisiin keinotekoiisiin luototusjärjestelyihin. Tämän vuoksi ja koska pankin suurimmaksi osaksi omistamalle toimitaloyhteisölleen myöntämien luottojen voidaan katsoa olevan käytännössä riskittömiä, ehdotetaan, että säästöpankkilain 48 §:ään ja osuuspankkilain 40 §:ään lisätään kumpaankin uusi 5 momentti, jonka mukaan pykälän säännöksiä ei sovelleta pankin antaessa luottoa säästöpankkilain 30 §:ssä ja osuuspankkilain 21 §:ssä tarkoitettulle kiinteistöyhteisölle, jonka osakkeista tai osuuksista pankki omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa. Lisäksi edellytetään, että pankin omistamien osakkeiden tai osuuksien tuottama äänimäärä on suurempi kuin yhdeksän kymmenesosaa kiinteistöyhteisön kaikkien osakkeiden ja osuuksien äänimäärästä.

Säästöpankkilain 51 §:n ja osuuspankkilain 43 §:n säännökset takausten vakuuksista vas-

taavat asiallisesti luotonannossa vaadittavia vakuuksia koskevia säännöksiä. Takaukset ovat siten rinnastettavissa luotonantoon vakuusvakuutuksen osalta. Sen vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 51 §:ään ja osuuspankkilain 43 §:ään lisättäväksi kumpaankin uusi 5 momentti, jonka mukaan pykälän säännöksiä ei sovelleta annettaessa takauksia säästöpankkilain 48 §:n ja osuuspankkilain 40 §:n 5 momentissa tarkoitettun kiinteistöyhteisön puolesta.

1.4.4. Hallintohenkilöiden luotot ja takaukset (SPL 50 §; OPL 42 §)

Koska toimitusjohtaja katsotaan kuuluvaksi hallintohenkilöihin, ehdotetaan säästöpankkilain 50 §:ään ja osuuspankkilain 42 §:ään lisättäväksi toimitusjohtaja niiden henkilöiden luetteloon, joille myönnettävät luotot ja takaukset ovat säästöpankkitarastuksen ja osuuspankkitarastuksen erityisen valvonnan ja tarkkailun alaisena.

1.4.5. Pankin hallinto- ja toimihenkilön salassapitovelvollisuus (SPL 55 §; OPL 47 §)

Osuuspankkilain 12 §:n mukaan osuuspankin hallintoa hoitavat hallintoneuvosto ja pankin hallituksena toimiva johtokunta sekä ehdotuksen mukaan myös toimitusjohtaja.

Osuuspankkien kasvaessa niiden tehtävät ovat lisääntyneet ja monipuolistuneet. Sen vuoksi käytännössä osuuspankin hallintoneuvosto ja johtokunta eivät samassa määrin kuin aikaisemmin voi hoitaa kasvavan osuuspankin kaikkia liikeasioita. Tämän johdosta osuuspankkien organisaatioon saattaa kuulua erilaisia toimikuntia, jotka hallintoneuvoston ja johtokunnan valvonnan alaisina hoitavat osuuspankkien hallintoasioita. Tällaisten toimikuntien perustamisen synnä voi olla tietynlaatuisten liiketoimintaan liittyvien asioiden delegointitarve (esim. luottotoimikunta tai markkinointitoimikunta) tai alueellisten näkökohtien huomioon ottaminen (aluetuimikunta, konttoritoimikunta). Tällainen tehtävien delegointi perustuu osuuskuntalain 80 §:ään. Sen mukaan osuuskunnan hallitus voi säännöissä olevan määräyksen perusteella antaa sen valvonnassa hoidettavaksi määrättyä osaa hallinnosta jollekin hallituksen jäsenelle tai siihen kuulumattomalle.

Osuuspankkilain 47 §:ssä on määritelty ne henkilöt, joita lain tarkoittama pankkisalassapitovelvoite koskee. Mainittujen henkilöiden joukkoon ei kuulu osuuspankin hallinnollisia tehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen, ellei hän samalla ole joku muu lain 47 §:ssä mainittu henkilö. Toimikunnan jäsenen salassapitovelvollisuutta koskeva säännös sisältyi tosin vuoden 1969 osuuspankkilain 47 §:ään, mutta vuoden 1978 osuuspankkilain muutoksen yhteydessä mainittu toimikunnan jäsentä koskeva kohta jätettiin pois laista.

Pankkisalassisuus on pankkien nauttiman luottamuksen merkittävä perusta. Osuuspankkilain 47 § nykyisessä muodossaan ei koske hallinnollisia tehtäviä hoitavien toimikuntien jäseniä. Pankkisalassisuuden turvaamiseksi on tarpeellista lisätä pankkisalassisuuden piiriin myös hallinto-tehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen. Mainittua muutosta puoltaa myös se, että toimikunnan jäsen on jo aikaisemmin mainittu osuuspankkilain 47 §:ssä (vuosina 1970—1978) salassapitovelvollisena henkilönä.

Yhdenmukaisesti liikepankkilain 43 §:n 1 momentin kanssa on säästöpankkilain 55 §:n ja osuuspankkilain 47 §:n 1 momenttiin lisätty toimitusjohtaja vaitiolovelvollisten henkilöiden luetteloon.

Säästöpankkilakiin, osuuspankkilakiin ja osuuskuntalakiin ei sisälly osakeyhtiölain 9 luvun 12 §:n mukaista säännöstä hallituksen ja toimitusjohtajan tietojenantovelvollisuudesta eikä säästöpankkilakiin 10 luvun 13 §:n 2 momentin mukaista säännöstä tilintarkastajan tietojenantovelvollisuudesta yhtiökokoukselle. Isännällä on isäntien kokouksessa ja osuuskunnan jäsenellä osuuskunnan kokouksessa katsottava olevan oikeus esittää pankin toiminnasta vastaaville hallintohenkilöille ja tilintarkastajille sellaisiakin pankin toimintaa koskevia kysymyksiä, jotka eivät suoraan käy selville kokouksen käsiteltävinä olevista asiakirjoista ja jotka saattavat vaikuttaa pankin tilinpäätöksen ja taloudellisen aseman tai muun kokouksessa käsiteltävän asian arviointiin. Kysymyksiin on vastattava, mikäli katsotaan sen olevan mahdollista pankille olennaista häiritä tuottamatta. Isäntien ja osuuskunnan kokouksen enemmistöllä on katsottava olevan osakeyhtiölain säännöksen mukainen oikeus vaatia tilintarkastajalta kaikki tämän hallussa olevat tiedot pankista. Tilintarkastaja voi kuitenkin kieltäytyä paljastamasta tietoja, jos tästä aiheutuisi olennaista

haittaa pankille. Tällaisiin kysymyksiin vastaaminen ei kuitenkaan saa johtaa säästöpankkilain 55 §:ssä tai osuuspankkilain 47 §:ssä säädetyn pankkisalaisuuden rikkomiseen. Pankkisalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja ei voida antaa isäntien kokouksessa siihen osallistuville tallettajille eikä henkilöille, jotka tallettajien toimesta on säästöpankin sääntöjen perusteella valittu edustamaan tallettajia isäntien kokouksessa, eikä osuuskunnan kokoukselle tai osuuspankin jäsenelle. Tämän vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 55 §:n ja osuuspankkilain 47 §:n 1 momenttiin lisättäväksi tätä koskeva säännös, joka on yhdenmukainen liikepankkilain 43 §:n 1 momentin asiaa koskevan säännöksen kanssa.

Kummallakin paikallispankkiryhmittymällä on oma keskusjärjestönsä. Suomen Säästöpankkiliitto r.y. on säästöpankkien keskusjärjestö, jonka jäseninä ovat säästöpankit. Vastaavasti Osuuspankkien Keskusliitto r.y. on osuuspankkien keskusjärjestö, jonka jäseninä ovat osuuspankit. Keskusjärjestöinä toimien ne esimerkiksi valvovat keskitetysti järjestöjensä oikeudellisia, taloudellisia, kilpailullisia ja muita etuja, huolehtivat säästö- ja osuuspankkitarkastuksen asettamisesta, liiketaloudellisesta tutkimuksesta ja neuvonnasta, koulutuksesta, oikeudellisten asioiden hoitamisesta ja muista näiden järjestöjen tarpeelliseksi katsomista asioista. Valtakunnallisissa liikepankeissa vastaavat toiminnot tapahtuvat niiden organisaatioiden sisällä.

Tehtäviä hoitaessaan näiden keskusjärjestöjen luottamus- ja toimihenkilöt tarvitsevat oman järjestönsä säästö- ja osuuspankin tai niiden asiakkaiden tai muiden taloudellista asemaa koskevia tietoja. Näin tapahtuu esimerkiksi yritystutkimustoimintaa harjoitettaessa, lainopillisia tehtäviä hoidettaessa ja liiketaloudellista neuvontaa suoritettaessa.

Tämän vuoksi ehdotetaan myös näiden keskusjärjestöjen luottamus- ja toimihenkilöt sekä tilintarkastajat saatettavaksi salassapitovelvollisuuden piiriin ja tässä tarkoituksessa lisättäväksi säästöpankkilain 55 §:ään 4 momentti ja osuuspankkilain 47 §:ään 4 momentti. Niiden mukaan keskusjärjestöjen hallintoneuvoston jäsen, hallituksen jäsen ja varajäsen, tilintarkastaja ja hänen varamiehensä, toimitusjohtaja ja toimihenkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää asianomaisen paikallispankin, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai

liike- tai ammattisalaisuudesta. Säännösten mukaan niissä lueteltuihin henkilöihin on sovellettava, mitä laissa on säädetty salassapitovelvollisuudesta ja sen rikkomisesta.

Vastaavanlainen säännös on säästöpankkilain 65 §:n 2 momentissa ja osuuspankkilain 52 §:n 2 momentissa vakuusrahaston hallinto- ja toimihenkilöiden osalta.

1.5. Pankin maksuvalmius ja vakavaraisuus

1.5.1. Pankin vara- ja lisärahasto (SPL 59 ja 61 §; OPL 51 §)

Säästöpankkilain 59 §:ää ja osuuspankkilain 51 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ne sanamuodoiltaan vastaisivat liikepankkilain 47 §:ää ja siten myös kirjanpitolaissa ja uudessa osakeyhtiölaissa omaksuttuja sanontoja. Osuuspankkilain 51 §:n 1 momenttia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että se vastaa osuuskuntalain 37 §:n 1 momentissa säädettyä ja lain perusteluissa sanottua periaatetta, että osuuskunta voi itse valita, käyttääkö se vararahastoa vaiko osuuspääomaa sellaisen tappion peittämiseen, johon eivät käyttämättömät voitot eivätkä vapaat rahastot riitä. Vapailla rahastoilla tarkoitetaan osakeyhtiölain 11 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettuja rahastoja vastaavia vapaaseen omaan pääomaan sisältyviä rahastoja.

Voimassa olevan säästöpankkilain 61 §:n mukaan lisärahastosijoittajalle voidaan säännöissä antaa samoilla ehdoilla kuin tallettajalle oikeus yhdessä tallettajien ja isäntien kanssa ottaa osaa isäntien ja heille ehkä valittavien varamiesten vaaliin. Yhdenmukaisesti säästöpankkilain 6 §:n 1 momentin 4 kohdan perustelujen kanssa ehdotetaan myös 61 §:n 1 momentista poistettavaksi maininta isäntien varamiehistä.

1.6. Pankin vakuusrahasto (SPL 72 §; OPL 61 §)

Voimassa olevan säästöpankkilain 72 §:n ja osuuspankkilain 61 §:n mukaan pankkien vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu avustulainoina pankeille, on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligatioihin. Varoista enintään kaksi-

kymmentäviisi prosenttia saadaan kuitenkin sijoittaa saataviksi liikepankeilta. Mainittujen sijoitusrajoitusten tarkoituksena on toisaalta sijoitusten turvaaminen ohjaamalla pääosa siitä asianomaisten pankkien ulkopuolelle ja toisaalta vakuusrahaston maksuvalmiuden turvaaminen ohjaamalla sijoitukset likviideihin kohteisiin.

Säästöpankkilain 63 §:n ja osuuspankkilain 52 §:n 1 momentin mukaan paikallispankkien on kuuluttava niiden omistamaan vakuusrahastoon. Edelleen pankkien on säästöpankkilain 66 §:n ja osuuspankkilain 55 §:n mukaan vuosittain suoritettava vakuusrahastoon määrätty kannatusmaksu, jolle yksittäistä pankkia ole erityisin perustein vapautettu määräajaksi suorittamasta kannatusmaksua. Nykyisen lain voimassaoloaikana vapautuksia ei ole haettu. Kannatusmaksun suuruus on sidottu pankin omaisuustaseen loppusummaan.

Vakuusrahastojen pääoma on 1970-luvulla kehittynyt suunnilleen elinkustannusindeksiä vastaavasti. Tämä on osin johtunut kannatusmaksujen sitomisesta pankkien omaisuustaseiden loppusummaan. Nykyiset vakuusrahaston pääoman sijoitusrajoitukset turvaavat vakuusrahaston maksuvalmiuden. Sallitut sijoitukset eivät kuitenkaan anna sijoitetuille pääomille riittävää inflaatio suoja tuoton ohella.

Selostetuista ystä ehdotetaan säästöpankkilain 72 §:n ja osuuspankkilain 61 §:n säännöksiä muutettaviksi siten, että vakuusrahastolle sallitaan varojen sijoittaminen myös muihin kohteisiin kuin saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Ehdotuksen mukaan muihin kohteisiin sijoittaminen vaatii valtiovarainministeriön luvan. Tällaiset sijoitukset voivat olla enintään viisikymmentä prosenttia vakuusrahaston taseen loppusummasta. Samalla pykälän säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi siten, että vähintään kolmasosa varoista on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai kotimaisiin obligaatioihin. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon, että vakuusrahastolla on oikeus lainanottoon, sijoitusrajoitusten valvottu väljentäminen ei myöskään vaaranna vakuusrahaston riittävää maksuvalmiutta. Sijoituskohteina voisivat tulla kysymyksen esimerkiksi kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet.

Koska vakuusrahastojen merkitys paikallispankeille on huomattava, ehdotetaan edellä selostetut muutokset tehtäviksi tässä vaiheessa säästöpankkilakiin ja osuuspankkilakiin. Myös

hemmin on tarpeellista tehdä vastaavat muutokset myös liikepankkilakiin.

1.7. Pankin toiminnan keskeyttäminen, selvitystila, purkaminen ja sulautuminen

Säästöpankkilain ja osuuspankkilain 8 luvun otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että se paremmin vastaa luvun nykyistä sisältöä sekä lakien tarkistamisesta aiheutuneita muutoksia ja lisäyksiä.

1.7.1. Tilinpäätöksen tekeminen tappioiden johdosta (SPL 80 §; OPL 69 §)

Säästöpankkilain 74 §:n mukaan säästöpankkien tarkastamista ja vastaavasti osuuspankkilain 62 §:n mukaan osuuspankkien tarkastamista varten asettaa asianomainen pankkien keskusjärjestö säästöpankkitarkastuksen ja osuuspankkitarkastuksen, joiden toimintaa ohjaa ja valvoo pankkitarkastusvirasto. Koska ensisijainen vastuu paikallispankkien tarkastamisesta on säästöpankkitarkastuksella ja osuuspankkitarkastuksella, ehdotetaan säästöpankkilain 80 §:n ja osuuspankkilain 69 §:n 1 momenttia muutettavaksi siten, että lainkohdassa tarkoitettu tilinpäätös on annettava myös niiden tarkastettavaksi.

Yhdennukaisesti liikepankkilain 59 §:n 3 momentin säännöksen kanssa ehdotetaan säästöpankkilain 80 §:ään ja osuuspankkilain 69 §:ään lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan pankin tilinpäätökseen sisältyvät varaukset voidaan ottaa huomioon arvioitaessa oman pääoman suuruutta silloin, kun pankin toiminnan keskeyttämistä harkitaan.

1.7.2. Osuuspankin sulkeminen (OPL 74 §)

Osuuspankkilain 74 §:n mukaan osuuspankin johtokunnan on viipymättä suljettava pankki, jos osuuspankin toimilupa on peruutettu tai jos pankin jäsenten luku on alentunut määrältään osuuspankkilain 5 §:ssä säädettyä sataa pienemmäksi, eikä ole kuuden kuukauden kuluessa noussut tähän määrään. Lain asettama kuuden kuukauden määräaika on ehdoton, joten siitä ei ole ollut mahdollisuutta myöntää poikkeusta. Määräaika voi kuitenkin käytännössä osoittautua lyhyeksi, koska pankin toiminnan jatkaminen saattaa tulla mahdolliseksi esimerkiksi siten, että se sulautuu johonkin toiseen osuuspankkiin. Tämän vuoksi ehdotetaan

osuuspankkilain 74 §:ään lisättäväksi säännös siitä, että valtiovarainministeriö voi pankkitarkastusviraston esityksestä myöntää enintään vuoden lisäämää tässä tarkoitettuun määräaikaan.

Säästöpankin sulkeminen ei ole säästöpankkilain 85 §:n mukaan riippuvainen perustajien lukumäärästä. Sen vuoksi ei myöskään ole ollut tarvetta tässä kohdin säästöpankkilain tarkistamiseen.

1.7.3. Pankin suljettavaksi määrääminen (SPL 88 §; OPL 77 §)

Säästöpankkilain 8 §:ää ja osuuspankkilain 8 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pankin kantarahasto tai osuuspääoma on kokonaan rahana maksettava ennen kuin pankki aloittaa toimintansa. Sen vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 88 §:n ja osuuspankkilain 77 §:n 2 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan siinä säädettyihin toimenpiteisiin on ryhdyttävä, jos säästöpankki tai osuuspankki on aloittanut toimintansa ennen kantarahaston tai osuuspääoman maksamista. Pykälään ehdotettu lisäys ei koske säästöpankkilain 112 §:ssä eikä osuuspankkilain 90 a ja 90 c §:ssä tarkoitettuja yhdistymis- ja jakautumistilanteita.

1.7.4. Osuuspankin jäsenten kuuleminen pankin selvitystilaan asettamisessa (OPL 79 §)

Liikepankkilain 70 §:ään lisättiin osakeyhtiölain 13 luvun 5 §:n 1 momentin säännös osakkeenomistajien kuulemisesta tuomioistuimessa päätettäessä liikepankin asettamisesta selvitystilaan. Vastaavasti ehdotetaan osuuspankkilain 79 §:n 1 ja 2 momenttiin lisättäväksi säännös osuuspankin jäsenten kuulemisesta tuomioistuimen asettaessa osuuspankin selvitystilaan.

1.7.5. Selvitystilan tilinpäätös (SPL 93 §; OPL 81 §)

Yhdenmukaisesti liikepankkilain 73 §:n 2 momentin kanssa ehdotetaan säästöpankkilain 93 §:ään ja osuuspankkilain 81 §:ään lisättäväksi uusi 2 momentti. Sen mukaan selvitystila edeltävältä kokonaiselta tilikaudelta on tehtävä selvitystilatilinpäätöksen lisäksi erillinen tilinpäätös, jos tällaista tilinpäätöstä ei ollut ennen selvitystilan alkua esitetty vahvistettavaksi.

1.7.6. Selvitystilan lakkauttaminen (SPL 105 §; OPL 88 §)

Säästöpankkilain 105 §:ssä ja osuuspankkilain 88 §:ssä on säädetty, että pankin selvitystila voidaan lakkauttaa, jos pankin asema on selvitystilan kestäessä siinä määrin parantunut, että pankkitarkastusvirasto on todennut pankin täyttävän ne ehdot, jotka laissa pankin toiminnalle asetetaan. Säästöpankkilain 88 §:n ja osuuspankkilain 77 §:n 2 momenttiin ehdotetun lisäyksen mukaan pankki voidaan asettaa selvitystilaan myös sillä perusteella, että se on aloittanut toimintansa ennen kantarahaston tai osuuspääoman maksamista. Jotta selvitystila voitaisiin näissäkin tapauksissa säästöpankkilain 105 §:ssä ja osuuspankkilain 88 §:ssä säädetyin edellytyksin ja tavoin lakkauttaa, ehdotetaan tarvittava muutos lisättäväksi molempien pykälien ensimmäiseen virkkeeseen.

Säästäjien ja osuuspankeissa myös jäsenten aseman turvaamiseksi on pidetty tarpeellisenä, että isäntien kokouksen tai osuuskunnan kokouksen on hankittava tilintarkastajien lausunto pankin asemasta, ennen kuin kokouksessa voidaan tehdä päätös pankin toiminnan jatkamisesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi tätä koskeva säännös. Pykälään on tehty myös liäysten vaatimia mahdollisia muutoksia.

1.7.7. Selvitystilan jatkaminen (SPL 108 a §)

Säästöpankkilaista puuttuvat liikepankkeihin sovellettavan osakeyhtiölain 13 luvun 16 §:n säännöksiä vastaavat säännökset selvitystilan jatkamisesta. Tällaiset säännökset ehdotetaan lisättäviksi säästöpankkilakiin uudeksi 108 a §:ksi. Osuuspankkien osalta asiasta on säädetty osuuskuntalain 125 §:n 1 momentissa.

1.7.8. Pankkien sulautuminen ja jakaminen (SPL 112 §; OPL 90 a ja 90 c §)

Liikepankkilain 89 a §:n 1 momentin ja säästöpankkilain 112 §:n mukaan liikepankkien ja säästöpankkien sulautuminen voidaan toteuttaa ilman tuomioistuinmenettelyä valtiovarainministeriön luvalla ja sen antamia määräyksiä noudattaen. Yhdenmukaisesti liikepankkilain voimassa olevan säännöksen ja säästöpankkilain 112 §:n ehdotetun 3 momentin kanssa ehdotetaan osuuspankkilakiin lisättäväksi uusi 90 a §, jonka 1 momentin mukaan osuuspankin sulautumiseen toiseen osuuspankkiin taikka kahden tai useamman osuuspankin

sulautumiseen perustamalla uusi osuuspankki on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Sen sijaan osuuskuntalain 153 §:n ja 154 §:n tuomioistuimenmenettelyä koskevia säännöksiä ei sovelleta osuuspankkien sulautumiseen. Uuden 90 a §:n 3 momentiksi ehdotetaan liikepankkilakia ja säästöpankkilakia vastaavaa säännöstä siitä, että valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä osuuspankkien sulautuessa.

Osuuspankkilain uuden 90 a §:n 2 momentiksi ehdotetaan osakeyhtiömuotoisiin pankkeihin sovellettavan osakeyhtiölain 14 luvun 2 §:ää ja asiallisesti säästöpankkilain 112 §:n 2 ja 3 momenttia vastaavia säännöksiä kombinaation muodossa tapahtuvan sulautumisen toteuttamisesta. Säästöpankkilain 112 §:n 2 momenttiin ehdotetaan samalla lisättäväksi säännös siitä, että yhdistyvien säästöpankkien isäntien on myös päätettävä, miten vastaanottavan säästöpankin hallituksen jäsenet valitaan.

Kombinaatiofuusiossa kaksi tai useampi toimiva pankki yhdistyy perustamalla niiden toimintaa jatkamaan uuden pankin. Ehdotetun säästöpankkilain 112 §:n 3 momentin ja ehdotetun osuuspankkilain 90 a §:n 2 momentin mukaan yhdistymiseen tarvittava valtiovarainministeriön suostumus vastaa uuden pankin perustamiseen vaadittavaa toimilupaa. Kombinaation muodossa tapahtuvassa sulautumisessa on kysymys sulautuvien pankkien toiminnan keskeytyksettömystä jatkamisesta. Näin ollen niiden toimintaansa varten hankkimat luvat pysyvät voimassa. Perustettavan pankin ei tarvitse hakea niitä uudelleen eikä suorittaa niihin liittyviä leimaveroja niin kuin ei kombinaatiofuusiossa uuden pankin perustamisestakaan. Samasta syystä ei kombinaatiofuusiossa vaadita täytettäväksi perustajien lukumäärään, kelpoisuusehtoihin eikä peruspääoman vähimmäismäärään liittyviä ehtoja.

Liikepankkilain 89 a §:n 2 momentin mukaan liikepankkien on tehtävä valtiovarainministeriön sulautumisluvasta ilmoitus rekisteröimistä varten kahden kuukauden kuluessa luvan myöntämisestä. Paikallispankkien sulautumisessa saattaa kahden kuukauden määräaika joissain tapauksissa olla liian lyhyt. Tämän vuoksi ehdotetaan säästöpankkilain 112 §:n 3 momentiksi ja osuuspankkilain 90 a §:n 4 momentiksi liikepankkilain säännöstä joustavampaa rekisteröimissäännöstä, jonka mukaan pankin tulee tehdä valtiovarainministeriön sulautumissuostu-

muksesta ilmoitus kaupparekisteriin ministeriön määräämässä ajassa ja uhalla.

Nykyinen osuuspankkilaki ja sen taustalaki osuuskuntalaki eivät mahdollista osuuspankin jakamista useammaksi osuuspankiksi. Tällainen mahdollisuus on säästöpankkien osalta säädetty säästöpankkilain 112 §:ssä. Vaikka pankin jakaminen onkin harvinaista, se on hallituksen mielestä sallittava yhtenä liiketoiminnan rationalisointivaihtoehtona. Tämä toiminnan jakamismahdollisuus tulisi kysymykseen lähinnä paikallispankkien toimialueita rationalisoitaessa.

Edellä mainituista syistä ehdotetaan osuuspankkilakiin lisättäväksi uusi 90 c §, joka sisältää vastaa säästöpankkilain 112 §:n säännöstä säästöpankin jakamisesta useammaksi säästöpankiksi. Ehdotuksen mukaan osuuskunnan kokouksen on tehtävä päätös osuuspankin jakamisesta useammaksi osuuspankiksi siinä järjestyksessä kuin osuuskuntalain 103 §:ssä on säädetty.

Koska osuuspankit toimivat julkisen valvonnan alaisina, on pankin velkojen, jäsenten ja muiden etupiirien oikeussuojan kannalta pidettävä riittävänä sitä, että osuuspankin jakaminen useammaksi osuuspankiksi voi tapahtua valtiovarainministeriön luvalla tuomioistuimen suostumusta pyytämättä. Kun jakamiseen liittyviä pankkien jäsenten, tallettajien ja muiden asiakkaiden etujen turvaavia ja valvonnan kannalta tarpeellisia määräyksiä ei ole tarkoitukseenmukaista ottaa lakiin, valtiovarainministeriöllä on ehdotuksen mukaan oikeus kussakin yksittäistapauksessa antaa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä jaettaessa osuuspankkia useaksi osuuspankiksi. Tällaiset määräykset voivat koskea esimerkiksi jakaantuvan pankin jäsenten ja velkojen aseman huomioonottamista, jakamisen kuuluttamista virallisessa lehdessä, pankin kirjanpidon jakamista sekä varojen ja velkojen siirtoa.

1.7.9. Osakeyhtiön sulautuminen säästöpankkiin ja osuuspankkiin (SPL 112 a §; OPL 90 b §)

Osakeyhtiölain uudistuksen yhteydessä otettiin osakeyhtiölakiin uudet sulautumista koskevat säännökset. Erityisen yksinkertainen sulautumismenettely säädettiin lain 14 luvun 7 §:ssä niitä tilanteita varten, joissa osakeyhtiö omistaa kaikki toisen osakeyhtiön osakkeet. Tällöin sulautuminen voi tapahtua näiden yhtiöiden

hallitusten sopimuksen perusteella. Osakeyhtiön sulautumista koskevat 14 luvun säännökset ovat sovellettavissa myös liikepankkeihin silloin, kun muu osakeyhtiö kuin liikepankki sulautuu liikepankkiin.

Osuuskuntalain uudistuksen yhteydessä otettiin osuuskuntalakiin niin sanottua sekafuusiota koskeva 156 a §, joka mahdollistaa osuuskunnan kokonaan omistaman osakeyhtiön sulautumisen osuuskuntaan. Sulautumismenettelyn sääntelyn osalta se soveltuvin osin vastaa osakeyhtiöiden sulautumismenettelyä.

Paikallispankkien omistuksessa on lukuisasti niiden toimintaa palvelevia osakeyhtiöitä, erityisesti pankkien toimitiloja omistavia kiinteistöosakeyhtiöitä. Tällaisten osakeyhtiöiden sulautuminen paikallispankkiin saattaa olla tarpeellista ja tarkoituksenmukaista. Sulautumista voidaan perustella toimintojen rationalisoinnilla ja pankin vakavaraisuuden parantamisella.

Tämän vuoksi ehdotetaan sekafuusiota koskeva säännös otettavaksi säästöpankkilain 112 a §:ksi ja osuuspankkilain 90 b §:ksi. Niiden mukaan säästöpankin tai osuuspankin omistaessa kaikki osakeyhtiön osakkeet voivat säästöpankin hallitus tai osuuspankin johtokunta toiselta puolen sekä osakeyhtiön hallitus toiselta puolen tehdä sopimuksen osakeyhtiön sulautumisesta pankkiin. Yksinkertainen sulautumismenettely on tarkoituksenmukainen ja perusteltu muun muassa sen vuoksi, ettei tällaisessa tapauksessa osapuolten kesken voida katsoa olevan eturistiriitaa eikä siihen liity vähemmistönsuojaongelmia.

Sulautumissopimukselle edellytetään haettavaksi valtiovarainministeriön suostumus, vaikka liikepankkilaki ei edellytäkään vastaavassa tapauksessa liikepankin osalta valtiovarainministeriön suostumusta. Tällainen suostumus katsotaan kuitenkin paikallispankkien osalta sulautuvien yhteisöjen erilaisen oikeudellisen luonteen johdosta tarpeelliseksi. Tällaisessa sulautumisessa valtiovarainministeriö valvoo myös, ettei sulautumisella vaaranneta pankin vakavaraisuutta.

Ehdotuksen mukaan valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa yksittäistapauksessa määräykset siitä, miten on meneteltävä osakeyhtiön sulautuessa pankkiin. Nämä määräykset voivat koskea esimerkiksi sulautumissopimuksen rekisteröimistä koskevaa määräaikaa.

Sulautuvan osakeyhtiön edellytetään soveltuvin osin noudattavan, mitä osakeyhtiölain 14 luvun 5 §:ssä on säädetty. Selvyyden vuoksi

ehdotetaan säästöpankkilain 112 a §:ään ja osuuspankkilain 90 b §:ään otettavaksi osuuskuntalain 156 a §:ään jo otettu viittaus siitä, että mitä osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:ssä on säädetty, on soveltuvin osin noudatettava. Osakeyhtiö katsotaan puretuksi, kun tuomioistuinten sulautuvan osakeyhtiön osalta antamaa lupaa koskeva päätös on rekisteröity.

Koska säästöpankin ja osuuspankin sulautumista koskevat säännöt poikkeavat oleellisesti toisistaan niissä tapauksissa, joissa osakeyhtiö sulautuu pankkiin, ehdotetaan osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n 2 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan osakeyhtiön sulautumisesta mainittuihin pankkeihin säädetään erikseen.

Koska leimaverolain säännökset pankkiliikkeen harjoittamisesta koskevat vain uuden pankin perustamista, tulisi leimaverolakiin ottaa säännös, jonka mukaan pankkien jakamisenkaan yhteydessä ei kannettaisi pankin perustamista koskevaa leimaveroa.

1.8. Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset (SPL 113, 115, 116, 117 ja 119 §; OPL 91, 92, 93 ja 95 §)

Liikepankkilain 90 §:n 2 momentissa on täsmennetty pankin tilintarkastajan ja hänen apulaisensa korvausvelvollisuutta ja säädetty tilintarkastusyhteisön ja päävastuullisen tilintarkastajan korvausvelvollisuudesta. Yhdenmukaisuuden vuoksi ja koska ehdotetun säästöpankkilain 21 §:n 3 momentin ja osuuspankkilain 14 a §:n 1 momentin mukaan myös säästöpankin ja osuuspankin tilintarkastajaksi on mahdollista valita tilintarkastusyhteisö, ehdotetaan säästöpankkilain 113 §:n uudeksi 2 momentiksi ja osuuspankkilain 91 §:n uudeksi 1 momentiksi lisättäväksi vastaava säännös tilintarkastajan ja hänen apulaisensa sekä tilintarkastusyhteisön ja päävastuullisen tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta. Lisäksi säästöpankkilakia on täsmennetty liikepankkilakia vastaavaksi toimi- ja hallintohenkilöiden luettelon osalta.

Osuuspankkien osalta hallintohenkilöiden vahingonkorvausvelvollisuudesta on säädetty osuuskuntalain 159—162 §:ssä. Lain 162 §:n 1 momenttiin sisältyy vahingonkorvauksen sovittelua ja 2 momenttiin useiden korvausvelvollisten keskeisen vastuun jakamista koskeva säännös. Ensimmäisen momentin tarkoittama vahingonkorvauksen sovittelu voi tulla kysy-

mykseen vain osuuskuntalain 160 ja 161 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa ja toisen momentin tarkoittama korvausvastuun jakaminen koskee vain osuuskuntalain 17 luvun tarkoittamia vahinkotilanteita. Tämän vuoksi ja asian selvittämiseksi ehdotetaan osuuspankkilain uuteen 91 §:n 1 momenttiin sisällytettäväksi myös säännös siitä, että tilintarkastajien korvausvelvollisuuden sovittelusta ja korvausvastuun jakamisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä osuuskuntalain 162 §:ssä on säädetty.

Säästöpankkilain 115 §:ssä ja osuuspankkilain 91 §:n 2 momentissa on lueteltu ne henkilöt, joita vastaan pankkitarkastusvirastolla on oikeus pankin puolesta ajaa korvauskannetta tallettajien edun sitä vaatiessa. Tätä luetteloa ehdotetaan täsmennettäväksi aikaisempien hallintoelimiä koskevien ehdotusten mukaisiksi. Samalla perusteella ehdotetaan säästöpankkilain 116 §:n 2, 3 ja 4 kohdan ja 117 ja 119 §:n sekä osuuspankkilain 92 §:n 2 ja 4 kohdan ja 93 ja 95 §:n hallintohenkilöluettelo täsmennettäväksi. Samalla ehdotetaan säästöpankkilain 116 § ja osuuspankkilain 92 § kirjoitettavaksi vallitsevan kirjoitustavan mukaisesti.

On tarkoituksenmukaista, että pankin johtoon kuuluva henkilö, tilintarkastaja ja toimihenkilö voidaan uhkasakolla velvoittaa täyttämään vain asianomaiseen pankkilakiin, pankin sääntöihin tai pankkien toimintaa valvovan viranomaisen antamiin määräyksiin perustuvat velvollisuudet. Sen johdosta ehdotetaan, että säästöpankkilain 119 §:ään ja osuuspankkilain 95 §:ään lisätään sanan lakia eteen sana tätä.

Hallitus on kiinnittänyt huomiota siihen, ettei säästöpankkilaissa, osuuspankkilaissa eikä osuuskuntalaissa ole uuden osakeyhtiölain 15 luvun 7 §:ää vastaavia säännöksiä erityisistä lyhyemmistä määräaajoista vahingonkorvauskanne nostamisesta. Jos tällaiset säännökset osuuskuntalain uudistuksen yhteydessä otetaan osuuspankkien taustalakin olevaan osuuskuntalakiin, vastaavat säännökset on silloin tarpeen ottaa myös säästöpankkilakiin.

1.9. Siirtymäsäännökset

Ehdotetut säästöpankkilain ja osuuspankkilain muutokset aiheuttavat muutoksia pankkien sääntöihin. Pankkeille on sen vuoksi varattava riittävä aika sääntöjensä saattamiseksi uusien säännösten mukaisiksi. Täksi ajaksi ehdotetaan

kahta vuotta lain voimaantulosta, jollei valtiovarainministeriö myönnä hakemuksesta pitempää aikaa.

Säästöpankkilain 28 §:n 2 momentissa ja osuuspankkilain 19 §:n 2 momentissa tarkoitettu osakkeiden tai osuuksien omistus on viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta saatettava sellaiseksi kuin siitä on säädetty, jollei valtiovarainministeriö hakemuksesta myönnä pitempää aikaa.

Jos lain voimaan tullessa kahden tai useamman osuuspankin sulautumista toiseen osuuspankkiin tai osakeyhtiön sulautumista osuuspankkiin, mikä on mahdollista osuuskuntalain 1 päivänä heinäkuuta 1981 voimaan tulleen muutoksen jälkeen, koskeva asia on käsiteltävänä, on tarkoituksenmukaista, että käsiteltäviä jatketaan ja asia päätetään sen lainsäädännön mukaisessa järjestyksessä, jonka aikana asia on pantu vireille.

2. Laki osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n muuttamisesta

Osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n 2 momenttiin (372/81) ehdotetaan selvyiden vuoksi samalla lisättäväksi viittaus säästöpankkilain 112 a §:n säästöpankin ja osakeyhtiön sekä osuuspankkilain 90 b §:n osuuspankin ja osakeyhtiön välistä fuusiota koskevaan säännöseen.

3. Laki osuuskuntalain 153 §:n 2 momentin ja 154 §:n 2 momentin kumoamisesta

Siitä miten on meneteltävä osuuspankin sulautuessa toiseen osuuspankkiin taikka kahden tai useamman osuuspankin sulautuessa perustamalla uusi osuuspankki ehdotetaan säädettäväksi osuuspankkilain 90 a §:ssä ja osakeyhtiön, jonka kaikki osakkeet osuuspankki omistaa, sulautuessa osuuspankkiin, osuuspankkilain 90 b §:ssä. Tästä syystä osuuskuntalain 153 §:n 2 momentti ja 154 §:n 2 momentti tulevat tarpeettomiksi ja ne ehdotetaan kumotaviksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä elokuuta 1969 annetun säästöpankkilain (541/69) 9 § ja 19 §:n 2 momentti,

muutetaan 2 §:n 2 ja 5 momentti, 4 ja 5 §, 6 §:n 2, 4—6 ja 10 kohta, 8, 10 ja 11 §, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 1 ja 4 momentti, 17 §, 19 §:n 3 momentti, 20—24 §, 28 §:n 2 momentti, 35 §, 50 §, 55 §:n 1 momentti, 59 §, 61 §:n 1 momentti, 72 §, 8 luvun otsikko, 80 §:n 1 momentti, 88 §:n 2 momentti, 105 §, 112 §:n 2 ja 3 momentti, 113, 115—117 ja 119 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 5 momentti, 24 §, 55 §:n 1 momentti, 61 §:n 1 momentti, 112 §:n 2 ja 3 momentti, 117 ja 119 § 31 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (680/78), 10 § 2 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (133/79) sekä 17, 21 ja 59 § osittain muutettuina mainitulla 31 päivänä elokuuta 1978 annetulla lailla sekä

lisätään lakiin uusi 5 a §, 6 §:ään uusi 11 ja 12 kohta sekä uusi 2 momentti, lakiin uusi 20 a, 21 a, 23 a ja 23 b §, 48 §:ään uusi 5 momentti, 51 §:ään uusi 5 momentti, 55 §:ään uusi 4 momentti, 80 §:ään uusi 3 momentti, 93 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 108 a ja 112 a § seuraavasti:

2 §

Säästöpankin lisäksi on ainoastaan Suomen Pankki, Postipankki, liikepankki, osuuspankki ja kiinnitysluottopankki oikeutettu toiminimesään tai muuten toimintaansa osoittamaan käyttämään pankki-nimitystä.

Valtiovarainministeriö voi antaa yhteisölle, jossa säästöpankkien keskusjärjestö tai säästöpankki yksin tai yhdessä muiden pankkien taikka mainitun keskusjärjestön kanssa omistaa osake- tai osuusenemmistön, luvan käyttää toiminimessään pankki- tai säästöpankki -nimitystä tai viittausta säästöpankin toiminimeen.

4 §

Säästöpankin voi perustaa kunta tai useammat kunnat yhdessä tai vähintään kymmenen muuta suomalaista yhteisöä tai säätiötä taikka vähintään kaksikymmentä täysivaltaista Suomessa asuvaa Suomen kansalaista. Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana, jos

yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Valtiovarainministeriön luvalla voi muukin täysivaltainen henkilö taikka yhteisö tai säätiö olla perustajana.

5 §

Säästöpankin perustajien on valtiovarainministeriöltä haettava pankille toimilupa. Hakeemukseen on liitettävä päiväty ja perustajien allekirjoittama perustamiskirja, jonka tulee sisältää ehdotus pankin säännöiksi. Sen lisäksi perustamiskirjassa on mainittava:

- 1) perustajan ammatti, kansalaisuus, kotipaikka ja postiosoite;
- 2) kantarahaston suuruus; sekä
- 3) aika, jonka kuluessa kantarahasto on maksettava.

Säästöpankille, jonka perustaminen on yleisen edun mukainen, on annettava toimilupa. Valtiovarainministeriön on pyydettävä asiasta pankkitarkastusviraston ja säästöpankkien vaakuusrahaston lausunto.

5 a §

Säästöpankilla on oltava säännöt. Säännöille ja niiden muutoksille on haettava valtiovarainministeriön vahvistus.

Säästöpankin säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset eikä muuten ole pätevää syytä niiden vahvistamatta jättämiseen.

6 §

Säästöpankin säännöissä on määrättävä:

2) pankin kotipaikkana oleva Suomen kunta;

4) isäntien lukumäärä, toimikausi ja eroamisikä, isäntien vaalissa noudatettava menettely ja ehdot, joilla tallettajat saavat yhdessä isäntien kanssa ottaa vaaliin osaa, isäntien toimivalta, varsinaisten kokousten aika sekä kokousten kokoonkutsuja ja kutsumistapa;

5) hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä, toimikausi ja eroamisikä, hallituksen päätösvaltaisuus sekä toimitusjohtajan ja hallituksen välinen tehtäväjako ja oikeus edustaa pankkia;

6) hallituksen jäsenen, varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä oikeudesta kuulua toisten liikeyritysten hallintoon;

10) pankin tilikausi ja määräaika, johon mennessä tilinpäätös on annettava tilintarkastajille;

11) tilintarkastajien ja heidän varamiestensä lukumäärä ja toimikausi; sekä

12) sellaisten luotto- ja takaushakemusten käsittelyjärjestyksestä, joista hallituksen jäsenelle tai varajäsenelle, valtuutetulle taikka toimitusjohtajalle tai hänen varamiehelleen on odotettavissa olennaista etua.

Säästöpankki on oikeutettu käyttämään toiminimeään kaksi- tai useampikielisenä. Jokainen toiminimen ilmaisu on mainittava säännöissä.

8 §

Perustettavalla säästöpankilla on oltava vähintään viidensadantuhannen markan kantarahasto. Pankin toimilupaa ja sääntöjen vahvistusta haettaessa on osoitettava, että kantarahasto on merkitty. Kantarahasto on kokonaan rahana maksettava ennen kuin pankki aloittaa toimintansa.

Kantarahaston merkitseminen on tehtävä perustamiskirjaan tai merkintälistaan, joka sisältää jäljennöksen perustamiskirjasta. Merkinnän hyväksymisestä päättävät perustajat.

10 §

Säästöpankin perustamisesta on, ennen kuin pankki aloittaa toimintansa, kuuden kuukauden kuluessa perustamispäätöksen tekemisestä tehtävä ilmoitus rekisteröimistä varten niin kuin siitä on erikseen säädetty.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä säästöpankin hallituksen kaikkien jäsenten vakuutus siitä, että puolet 8 §:n 1 momentissa säädetyn kantarahaston vähimmäismäärästä on maksettu.

Jollei säästöpankkia 1 momentissa mainitussa ajassa ole ilmoitettu rekisteröitäväksi, on perustaminen rauennut. Samoin raukeaa perustaminen, jos pankin rekisteröinti on evätty. Hallituksen jäsenet vastaavat yhteisvastuullisesti merkityn kantarahaston maksetun määrän ja siitä saadun tuoton palauttamisesta sen jälkeen, kun niistä on vähennetty 11 §:n 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset.

11 §

Ennen rekisteröimistä säästöpankki ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa säästöpankin perustamista ja toimilupaa koskevissa asioissa ja muutoin ryhtyä toimenpiteisiin kantarahaston merkinnästä suoritettavan maksun saamiseksi.

Säästöpankin puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johtuvasta tai perustamiskokouksen jälkeen syntyneestä velvoitteesta siirtyy vastuu kuitenkin säästöpankille sen jälkeen, kun pankki on rekisteröity.

13 §

Ennen kuin säästöpankki aloittaa toimintansa, pankin on toimitettava pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle täydellinen pankkia koskeva ote kaupparekisteristä, pankin säännöt ja oikeaksi todistettu jäljennös niiden vahvistamista koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä, isäntien vahvistamat pan-

kin toimintaa ja hallituksen valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet sekä lisäksi ilmoitettava isäntien, hallituksen jäsenten ja varajäsenten, valtuutettujen, toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä sekä tilintarkastajien ja heidän varamiestensä nimet, kansalaisuus ja kotipaikka.

Jos säästöpankin sääntöjä on muutettu, pankin on viivytyksettä lähetettävä pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle oikeaksi todistetut jäljennökset asiaa koskevista päätöksistä ja ote rekisteriviranomaisen asiasta tekemästä merkinnästä. Jos jossakin muussa kohdassa, josta tämän pykälän mukaan on annettu tieto pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle, tapahtuu muutos, on muutoksesta viivytyksettä niille ilmoitettava.

14 §

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia, hallitus ja toimitusjohtaja. Isännät valitsevat hallituksen ja hallitus toimitusjohtajan.

Isännän, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja toiminimenkirjoittajan on oltava täysivaltainen Suomessa asuva Suomen kansalainen, jollei valtiovarainministeriö myönnä yksittäispauksessa asuinpaikan tai kansalaisuuden osalta poikkeusta. Isännistä ja hallituksen jäsenistä vähintään kahden kolmasosan on oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia.

Mitä tässä laissa on säädetty hallituksen jäsenestä ja toimitusjohtajasta, on vastaavasti sovellettava hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan varamieheen.

15 §

Säästöpankin isäntiä on oltava vähintään kaksitoista. Isännän toimikausi on määrättävä säännöissä enintään kuudeksi vuodeksi ja se on järjestettävä niin, että samalla kertaa joutuu erovuoroon enintään puolet isännistä. Isäntä ei saa olla saman pankin toimitusjohtaja tai toimihenkilö.

Säästöpankin erovuoroon joutunut isäntä pysyy toimessaan, kunnes hänen sijaansa on laillisesti valittu uusi. Jos isäntä ennen toimikautensa päättymistä eroaa tai kuolee taikka menettää kelpoisuutensa toimeen, on hänen tilalleen hänen toimikautensa loppuajaksi isäntien vaalia seuraavan kerran toimitettaessa valittava uusi isäntä.

16 §

Säästöpankin isäntien on valittava keskuudestaan vuodeksi kerrallaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Isäntien on kokoonnuttava varsinaiseen kokoukseen ainakin kerran vuodessa sekä lisäksi ylimääräisiin kokouksiin, kun isäntien puheenjohtaja tai pankin hallitus pitää sitä tarpeellisena taikka tilintarkastaja tai kolmannes isännistä kirjallisesti sitä vaatii ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Säästöpankin isäntä ei saa ottaa osaa päätöksen tekoon, josta hänelle on odotettavissa olennaista etua. Isäntä ei myöskään saa ottaa osaa tuloslaskelman ja taseen vahvistamista tai vastuuvapauden myöntämistä koskevan päätöksen tekoon tilikaudelta, jonka aikana hän on ollut pankin hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja tai toimihenkilö. Isäntä, joka on saman pankin valtuutettu, ei saa ottaa osaa tilintarkastajien valitsemiseen.

17 §

Säästöpankin isäntien tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä isäntien päätöksiä ja ohjeita noudattaen.

Säästöpankin isäntien on erityisesti:

1) valittava ja vapautettava pankin hallituksen jäsenet;

2) valittava vuosittain tilintarkastajat;

3) määrättävä isäntien, hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;

4) päätettävä hallituksen esityksestä pankin sivukonttorin perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä pankin toimenpiteistä sellaisen luotto- ja rahoituslaitoksen perustamiseksi, purkamiseksi ja sulauttamiseksi, jonka osake- tai osuuspääomasta pankki välittömästi tai omistusyhteisön välityksellä omistaa vähintään puolet tai jossa pankilla jäsenyyden tai sopimuksen perusteella muuten on määräämisvalta;

5) vahvistettava hallituksen ja valtuutettujen päätösten kirjaamista koskevat ohjeet;

6) vahvistettava pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet;

7) käsiteltävä pankin toimintakertomus, vahvistettava pankin tuloslaskelma ja tase, sekä päätettävä toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aiheen;

8) päätettävä vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, valtuutetuille ja toimitusjohtajalle; sekä

9) käsiteltävä muut hallituksen esittämät asiat.

19 §

Säästöpankin hallitus kantaa ja vastaa pankin puolesta. Haaste katsotaan pankille toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle tai toimitusjohtajalle taikka sille, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa pankin toiminimi.

20 §

Säästöpankin säännöissä määrättyjä hallituksen toimivaltaan kuuluvia tehtäviä voidaan sääntöjen määräyksellä tai pankin hallituksen päätöksellä siirtää pankin hallituksen valitsemille valtuutetuille. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, valtuutetut saavat ryhtyä vain, mikäli hallitus on heidät siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto.

20 a §

Säästöpankin toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa pankin päivittäistä hallintoa isäntien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, mikäli hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto.

Säästöpankin toimitusjohtaja voidaan valita pankin hallituksen jäseneksi ja pankin valtuutetuksi.

21 §

Säästöpankin isäntien on valittava pankille vähintään kolme tilintarkastajaa ja heille tarpeellinen määrä varamiehiä.

Säästöpankin tilintarkastajan on oltava Suomessa asuva Suomen kansalainen. Tilintarkastajaksi voidaan valita myös Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hy-

väksymä säästöpankkien keskusjärjestön omistama tilintarkastusyhteisö.

Jos säästöpankin taseen loppusumma ylittää valtiovarainministeriön määräämän rajan, vähintään yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä tilintarkastusyhteisö, ellei valtiovarainministeriö myönnä yksittäistapauksessa poikkeusta.

Säästöpankin tilintarkastajan on oltava täysivaltainen ja hänellä on oltava riittävä laskenta-toimen ja taloudellisten asioiden tuntemus. Tilintarkastajaksi valitun yhteisön on ilmoitettava pankin hallitukselle, kenellä on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tämän henkilön on oltava Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja.

Säästöpankin tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka tilintarkastuskautena tai sitä lähinnä edeltäneenä tai seuraavana tilikautena on ollut työsuhteessa pankkiin tahi sen hallituksen jäseneneen tai varajäseneneen taikka sellaisessa suhteessa näihin, että se tekisi hänet esteelliseksi olemaan näiden asiassa tuomarina.

Säästöpankin tilintarkastajien tehtävä päättyy tarkastettavaa tilikautta seuraavan isäntien varsinaisen kokouksen päättyessä.

Mitä tässä laissa on säädetty säästöpankin tilintarkastajasta, on vastaavasti sovellettava tilintarkastajan varamieheen.

21 a §

Pankkitarkastusviraston on määrättävä säästöpankille kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja,

1) milloin tilintarkastajalla ei ole 21 §:n 2—4 momentissa tarkoitettua kelpoisuutta tai hän on 21 §:n 5 momentin mukaan esteellinen; tai

2) milloin säästöpankin sääntöihin otettua tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa määräystä ei ole noudatettu.

Ennen kuin tässä pykälässä tarkoitettu määräys annetaan, on säästöpankin hallitusta kuultava. Määräys on voimassa siihen asti, kun 1 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan tilalle on säädettyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja.

22 §

Säästöpankin hallituksen ja toimitusjohtajan sekä valtuutetun on varattava pankin tilintar-

kastajalle tilaisuus toimittaa tarkastus siinä laajuudessa kuin tämä katsoo tarpeelliseksi sekä annettava sellaista selvitystä ja apua, jota tilintarkastaja pyytää.

23 §

Säästöpankin tilintarkastajan on hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa tarkastettava pankin hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen.

Tilintarkastajan on noudatettava säästöpankin isäntien kokouksen antamia erityisiä ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa lain, pankin sääntöjen tai hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen. Jos tilintarkastaja katsoo, että tuloslaskelmaa tai tasetta ei ole vahvistettava, hänen on tehtävä siitäkin merkintä.

23 a §

Säästöpankin tilintarkastajien on kultakin tilikaudelta annettava isännille tilintarkastuskertomus. Kertomus on luovutettava pankin hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen isäntien kokousta.

Tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausunto siitä, onko tilinpäätös laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Jollei tilinpäätöksessä ole annettu sellaisia tietoja, joita siinä lain tai viranomaisten antamien ohjeiden tai määräysten mukaan on annettava, tilintarkastajien tulee mainita siitä ja, jos se käy päinsä, antaa kertomuksessaan nämä tiedot.

Jos tarkastuksessa havaitaan, että säästöpankin hallituksen jäsen, valtuutettu tai toimitusjohtaja on syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus, taikka muutoin rikkonut tätä lakia tai säästöpankin sääntöjä, on tilintarkastuskertomuksessa tehtävä siitä muistutus. Kertomuksessa on oltava myös vastuuvapautta koskeva lausunto. Tilintarkastajilla on muutoinkin oikeus antaa kertomuksessaan tietoja, joiden saattamista isäntien tietoon he pitävät tarpeellisina.

Tilintarkastuskertomuksen tulee aina sisältää erityinen lausuma tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä toimintakertomukseen sisältyvästä ehdotuksesta pankin voittoa tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi.

23 b §

Säästöpankin tilintarkastajan hallitukselle tai toimitusjohtajalle esittämät huomautukset on merkittävä pöytäkirjaan tai muuhun asiakirjaan, joka on annettava hallitukselle ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Säästöpankin tilintarkastajalla on oikeus olla isäntien kokouksessa saapuvilla. Hänen tulee olla siinä saapuvilla, jos käsiteltävät asiat ovat sellaisia, että hänen läsnäolonsa on tarpeen.

24 §

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja tai sivukonttorin valvoja ei saa olla muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen isäntä, hallintoneuvoston, hallituksen tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja, sivukonttorin valvoja taikka toimihenkilö. Tämä ei kuitenkaan estä häntä kuulumasta säästöpankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvostoon.

28 §

Säästöpankki saa kuitenkin yksin tai yhdessä muiden säästöpankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuuspääomasta ja kaikkien osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä. Erityinen kassa, säätiö tai muu laitos, jonka tarkoituksena on eläkkeiden tai avustusten maksaminen säästöpankkien toimihenkilöille tai heidän omaisilleen, on rinnastettava säästöpankkiin tätä suhdelukua laskettaessa.

35 §

Säästöpankki on oikeutettu 28—34 §:n estä-mättä hankkimaan väliaikaisesti omistukseensa maksamatta jääneen saamisensa panttina tai vakuutena olevaa omaisuutta, muuttamaan saamisensa osakkeiksi tai osuuksiksi asiakkaan liikettä uudelleen järjestettäessä, vaihtamaan osakkeita tai osuuksia osakeyhtiöitä tai osuuskuntia yhdistettäessä toisiksi osakkeiksi tai osuuksiksi sekä hankkimaan osakkeita tai osuuksia yhteisössä, jossa pankki entuudestaan omistaa niitä, mikäli lisähankinta niiden arvon turvaamiseksi on välttämätön. Valtioneuvosto voi oikeuttaa pankin väliaikaisesti hankkimaan omistukseensa osakkeita tai osuuksia

28 §:n 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä, milloin sitä on maan elinkeinoelämän kannalta tahi muista erittäin painavista syistä pidettävä tarpeellisenä.

Säästöpankin on muutettava tämän pykälän nojalla hankittu omaisuus rahaksi niin pian kuin se tappiota on mahdollista, kuitenkin viiden vuoden kuluessa omaisuuden hankkimisesta. Pankkitarkastusvirasto voi erityisestä syystä myöntää tähän lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään kolmeksi vuodeksi. Tämän jälkeen voi valtiovarainministeriö myöntää pankkitarkastusviraston esityksestä lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan. Milloin väliaikainen omaisuuden hankkimisoikeus perustuu valtioneuvoston päätökseen, voi lykkäystä omaisuuden rahaksimuutosta myöntää vain valtioneuvosto erittäin painavista syistä.

Säästöpankin omistukseen tämän pykälän nojalla hankittua omaisuudesta on pankin viipymättä ilmoitettava pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankitarkastukselle.

48 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään sovelleta annettaessa luottoa sellaiselle 30 §:ssä tarkoitettulle kiinteistöyhteisölle, jonka osakkeista tai osuuksista säästöpankki omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa ja jossa pankin omistamien osakkeiden tai osuuksien tuottama äänimäärä on suurempi kuin yhdeksän kymmenesosaa kiinteistöyhteisön osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä.

50 §

Säästöpankki saa ainoastaan säästöpankitarkastuksen määräämissä rajoissa tai sen erityisellä luvalla antaa luoton tai takauksen, josta pankin hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja, tilintarkastaja tai toimihenkilö vastaa taikka jonka antamisesta on olennaista taloudellista etua mainituille henkilöille. Nämä säännökset eivät koske lainoja, jotka pankki on myöntänyt valtion määrättyyn tarkoitukseen antamista varoista.

51 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään sovelleta annettaessa takauksia 48 §:n 5 momentissa tarkoitettun kiinteistöyhteisön puolesta.

55 §

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, toimihenkilö sekä sivukonttorin valvoja on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa isäntien kokouksessa siihen osallistuville tallettajille.

Säästöpankkien keskusjärjestön hallintoneuvoston jäsenen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan sekä toimihenkilön velvollisuuteen pitää salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää säästöpankin, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta, on sovellettava, mitä tässä laissa on säädetty säästöpankin isännän, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja toimihenkilön salassapitovelvollisuudesta.

59 §

Säästöpankillä on oltava vararahasto, jota saa käyttää ainoastaan pankin tappioiden peittämiseen siltä osin kuin vahvistetun taseen osoittama voitto ja tätä tarkoitusta varten olevat muut rahastot eivät siihen riitä.

Säästöpankin viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisesta voitosta, vähennettynä taseen osoittamalla tappiolla, on vararahastoon siirrettävä vähintään kahdeksankymmentä prosenttia, kun 58 §:ssä tarkoitettu pankin oman pääoman ja sitoumusten suhde on alle kolme prosenttia, sekä tämän jälkeen vähintään seitsemänkymmentä prosenttia niin kauan kuin tämä suhde on alle neljä prosenttia. Kun sanottu oman pääoman ja sitoumusten suhde on neljä prosenttia tai korkeampi, on vahvistetun taseen osoittamasta voitosta vähintään puolet siirrettävä vararahastoon.

61 §

Säästöpankille voidaan isäntien päätöksellä koota pankin kehittämiseksi lisärahasto. Lisärahastosta on määrättävä pankin säännöissä. Lisärahastosijoittajalle voidaan säännöissä antaa samoilla ehdoilla kuin tallettajalle oikeus yhdessä tallettajien ja isäntien kanssa ottaa osaa isäntien vaaliin.

72 §

Vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu avustusrainoina säästöpankeille, on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Näistä varoista on kuitenkin vähintään kolmasosa sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai kotimaisiin obligaatioihin.

Muulla kuin 1 momentissa mainitulla tavalla vakuusrahasto saa sijoittaa varoja valtiovarainministeriön suostumuksella yhteensä enintään viisikymmentä prosenttia rahaston taseen loppusummasta.

8 luku

Säästöpankin toiminnan keskeyttäminen, selvitystila, purkaminen ja sulautuminen

80 §

Jos säästöpankin hallituksella on syytä otak-
sua pankin varojen tappioiden johdosta siinä
määrin vähentyneen, että pankin omasta pää-
omasta on ainakin puolet katsottava menete-
tyksi eikä oman pääoman määrä täyty sille 58
§:ssä asetettuja vaatimuksia, tai jos käy ilmi,
ettei pankki voi täyttää sitoumuksiaan, on hal-
lituksen viipymättä tehtävä tilinpäätös ja an-
nettava se tilintarkastajien, säästöpankkitarkas-
tuksen ja pankkitarkastusviraston tutkittavaksi.
Tilintarkastajien on mahdollisimman nopeasti
annettava hallitukselle kirjallinen lausuntonsa
tilien tarkastuksesta.

Säästöpankin oman pääoman määrää lasket-
taessa saadaan pankin omaisuus arvostaa enin-
tään todennäköiseen luovutushintaan luovutuk-
sesta johtuvat erilliskulut vähennettyinä. Jos
omaisuuserien yhteenlaskettu arvo tämän mu-
kaan on enemmän kuin taseeseen on merkitty,
voidaan erotus ilmoittaa sarakkeen ulkopuolella
ja 1 momentissa mainittuja suhteita lasket-
taessa lisätä taseen osoittamaan omaan pää-
omaan.

88 §

Jollei säästöpankin hallitus täytä, mitä sen
velvollisuudeksi 81, 82, 84 ja 85 §:ssä on
säädetty, tai jos pankki on aloittanut toimin-
tansa ennen 8 §:n 1 momentissa säädettyä
kantarahaston maksamista tai milloin isännät
eivät 84 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa tee

siinä mainittua päätöstä, valtiovarainministe-
riön on pankkitarkastusviraston esityksestä
määrättävä pankki suljettavaksi ja haettava pan-
kin kotipaikan alioikeudelta pankin asettamista
selvitystilaan.

93 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu aika käsittää
myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta
laadittava erillinen tilinpäätös.

105 §

Jos se syy, jonka perusteella säästöpankki
on asetettu selvitystilaan, on poistunut tai jos
pankin asema on selvitystilan kestäessä paran-
tunut ja jos pankkitarkastusvirasto on toden-
nut pankin täyttävän ne ehdot, jotka tässä
laissa pankin toiminnalle asetetaan, on selvitys-
miesten kutsuttava isännät kokoon päättämään
pankin toiminnan jatkamisesta. Jos isännät,
tilintarkastajien annettua pankin asemasta lau-
suntonsa, puoltavat toiminnan jatkamista, on
selvitysmiesten haettava tuomioistuimelta sel-
vitystilan lakkauttamista.

108 a §

Jos säästöpankin purkamisen jälkeen ilmaan-
tuu uusia varoja tai pankkia vastaan nostetaan
kanne taikka muutoin tarvitaan selvitystoimen-
piteitä, on selvitystä jatkettava. Selvitysmiesten
on viivytyksettä tehtävä tästä ilmoitus rekiste-
röimistä varten. Kutsu jatkettun selvitystilan
ensimmäiseen isäntien kokoukseen on toimi-
tettava pankin sääntöjen mukaisesti.

112 §

Jos kaksi tai useampia säästöpankkeja yhdi-
tyy perustamalla uuden säästöpankin, jolle ni-
den varat ja velat siirtyvät, yhdistyvien pank-
kien isäntien on samalla hyväksyttävä vastaan-
ottavan pankin säännöt sekä valittava vastaan-
ottavalle pankille isännät sekä tilintarkastajat
ja heidän varamiehensä. Samalla on myös pää-
tettävä, miten vastaanottavan pankin hallituk-
sen jäsenet valitaan.

Säästöpankin sulautumiseen toiseen säästö-
pankkiin taikka kahden tai useamman säästö-
pankin sulautumiseen perustamalla uusi säästö-
pankki on haettava valtiovarainministeriön
suostumus. Suostumus vastaa 5 §:n 1 momen-
tissa tarkoitettua uuden pankin toimilupaa. Mi-
nisteriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäis-

tapauksessa määräykset siitä, miten on menettävä pankkeja yhdistettäessä ja jaettaessa. Pankin on tehtävä valtiovarainministeriön suostumuksesta ilmoitus rekisteröintiä varten ministeriön määräämässä ajassa ja määräämällä uhalla.

112 a §

Jos säästöpankki omistaa osakeyhtiön kaikki osakkeet, voivat pankin hallitus ja osakeyhtiön hallitus tehdä sopimuksen osakeyhtiön sulautumisesta säästöpankkiin. Sopimukselle on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Ministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa määräykset siitä, missä ajassa sopimuksen hyväksymisestä on tehtävä ilmoitus rekisteröintiä varten ja miten muutoin on menettävä sulautumisessa. Mitä osakeyhtiölain (734/78) 14 luvun 7 §:ssä on säädetty, on soveltuvin osin noudatettava sanotun osakeyhtiön osalta. Osakeyhtiö katsotaan puretuksi, kun tuomioistuimen lupaa koskeva päätös on rekisteröity.

113 §

Säästöpankin perustaja, isäntä, hallituksen jäsen, hallituksen valitsema tarkastaja, valtuutettu, toimitusjohtaja ja toimihenkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallisesti tai huolimattomuudesta pankille aiheuttanut.

Säästöpankin tilintarkastaja on korvausvelvollinen 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaisesti. Hän vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisensa on tahallisesti tai tuottamuksellisesti pankille aiheuttanut. Jos tilintarkastajana on tilintarkastusyhteisö, vastaavat vahingosta yhteisö sekä se, jolla on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta.

Säästöpankin perustaja ja jokainen muu, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on rikkomalla tätä lakia tai sääntöjä tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut pankin velkojalle tai muulle henkilölle.

115 §

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus, milloin se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, säästöpankin puolesta ajaa korvauskannetta pankin perustajaa, isäntää, hallituksen jäsentä, valtuutettua, toimitusjohtajaa, tilintarkastajaa, hallituksen valitsemaa tarkastajaa ja toimihenkilöä vastaan.

116 §

Sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi on tuomittava, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta:

1) se, joka tämän lain vastaisesti ottaa talletuksia yleisöltä taikka käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan pankkinimitystä tahi nimitystä säästöpankki;

2) säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja tai toimihenkilö, joka tahallaan antaa viranomaiselle pankkia taikka sen asiakasta koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon;

3) säästöpankin hallituksen valitsema tarkastaja ja pankin tilintarkastaja, joka tahallaan on antanut väärän tiedon tai jättänyt tekemättä muistutuksen tahi ilmoituksen havaitsemastaan puutteellisuudesta tai väärinkäytödestä; sekä

4) säästöpankin hallituksen jäsen, joka on laiminlyönyt ajoissa täyttää, mitä hallituksen velvollisuudeksi on 80—85 §:ssä säädetty, ja pankin isäntä, joka on ottanut osaa pankin toiminnan jatkamista tarkoittavan päätöksen tekemiseen, vaikka pankin toiminta olisi ollut keskeytettävä tai pankki olisi ollut suljettava taikka asetettava selvitystilaan.

117 §

Jos säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, toimihenkilö tai sivukonttorin valvoja luvottomasti ilmaisee, mitä hän tehtävässään on saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta, taikka jos joku muuten muulla kuin 116 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hänet tuomittava sakkoon, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

119 §

Jos säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja taikka sivukonttorin valvoja ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia, pankin sääntöjä tai säästöpankkien toimintaa valvovan viranomaisen asianmukaisesti antamia määräyksiä, lääninhallitus voi pankkitarkastusviraston tai säästöpankkitarkastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198. Lakia on sovellettava ennen sen voimaan tuloa rekisteröityyn säästöpankkiin, jollei jäljempänä olevista siirtymäsäännöksistä muuta johdu.

Jos säästöpankin säännöt ovat tämän lain mukaan puutteelliset tai sisältävät tämän lain vastaisia määräyksiä, pankin on kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta haettava vahvistus niille sääntöjen muutoksille, jotka tämän

lain mukaan ovat tarpeen, jollei valtiovarainministeriö hakemuksesta myönnä pitempää aikaa.

Säästöpankin on viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta järjestettävä 28 §:n 2 momentissa tarkoitettu osakkeiden ja osuuksien omistus sellaiseksi kuin sanotussa pykälässä on säädetty, jollei valtiovarainministeriö hakemuksesta myönnä pitempää aikaa.

Tämän lain mukainen tilinpäätös on laadittava ensimmäisen kerran tilikaudelta 1982.

2.

Laki

osuuspankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä elokuuta 1969 annetun osuuspankkilain (542/69) 9 §, muutetaan 2 §:n 2 ja 5 momentti, 5 ja 6 §, 7 §:n 2, 5 ja 6 kohta, 8 §, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 12 §, 13, 14 a ja 15 §, 19 §:n 2 momentti, 26 §, 42 §, 47 §:n 1 momentti, 51 ja 61 §, 8 luvun otsikko, 69 §:n 1 momentti, 74 §, 77 §:n 2 momentti, 79, 88, 91—93 ja 95 §, näistä 2 §:n 5 momentti, 14 a ja 15 §, 47 §:n 1 momentti, 93 ja 95 § sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (681/78), sekä lisätään lakiin uusi 6 a §, 7 §:ään uusi 7 kohta, lakiin uusi 14 b—14 d §, 40 §:ään uusi 5 momentti, 43 §:ään uusi 5 momentti, 47 §:ään uusi 4 momentti, 69 §:ään uusi 3 momentti, 81 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 90 a—90 c § seuraavasti:

2 §

Osuuspankin lisäksi on ainoastaan Suomen Pankki, Postipankki, liikepankki, säästöpankki ja kiinnitysluottopankki oikeutettu toiminimesään tai muuten toimintaansa osoittamaan käyttämään pankkinimitystä.

Valtiovarainministeriö voi antaa yhteisölle, jossa osuuspankkien keskusjärjestö tai osuuspankki yksin tai yhdessä muiden pankkien taikka mainitun keskusjärjestön kanssa omistaa osake- tai osuusenemmistön, luvan käyttää toiminimesään pankki- tai osuuspankki-nimitystä tai viittausta osuuspankin toiminimeen.

5 §

Osuuspankin voi perustaa vähintään sata suomalaista yhteisöä, säätiötä tai täysivaltaista Suomessa asuvaa Suomen kansalaista. Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana, jos yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa

asuvia Suomen kansalaisia. Valtiovarainministeriön luvalla voi muukin täysivaltainen henkilö taikka yhteisö tai säätiö olla perustajana.

6 §

Osuuspankin perustajien on valtiovarainministeriöltä haettava pankille toimilupa. Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. Valtiovarainministeriön on pyydettävä asiasta pankkitarkastusviraston ja osuuspankkien vakuusrahaston lausunto.

Osuuspankille, jonka perustaminen on yleisen edun mukainen, on annettava toimilupa.

6 a §

Osuuspankin säännöille ja niiden muutoksille on haettava valtiovarainministeriön vahvistus.

Osuuspankin säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset eikä muuten ole pätevää syytä niiden vahvistamatta jättämiseen.

7 §

Osuuspankin säännöissä on sen lisäksi, mitä niistä osuuskunnista voimassa olevassa laissa on säädetty, määrättävä:

2) johtokunnan jäsenen, varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä oikeudesta kuulua toisten likeyritysten hallintoon;

5) tilintarkastajien ja heidän varamiestensä lukumäärä, toimikausi sekä milloin tilintarkastus toimitetaan;

6) sellaisten luotto- ja takaushakemusten käsittelyjärjestyksestä, joista hallintoneuvoston jäsenelle tai johtokunnan jäsenelle tai varajäsenelle taikka toimitusjohtajalle tai hänen varamiehelleen on odotettavissa olennaista etua; sekä

7) miten hallintoneuvoston tai sen valitsemien tarkastajien on tarkastettava pankin varat ja luottoasiakirjat.

8 §

Perustettavalla osuuspankilla on oltava vähintään viidensadantuhannen markan osuuspääoma, joka on kokonaan rahana maksettava ennen kuin pankki aloittaa toimintansa.

11 §

Ennen kuin osuuspankki aloittaa toimintansa, pankin on toimitettava pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle täydellinen pankkia koskeva ote kaupparekisteristä, pankin säännöt ja oikeaksi todistettu jäljennös niiden vahvistamista koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä, hallintoneuvoston vahvistamat pankin toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet sekä lisäksi ilmoitettava hallintoneuvoston jäsenten, johtokunnan jäsenten ja varajäsenten, toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä sekä tilintarkastajien ja heidän varamiestensä nimet, kansalaisuus ja kotipaikka.

Jos osuuspankin sääntöjä on muutettu, pankin on viivytyksettä lähetettävä pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle oikeaksi todistetut jäljennökset asiaa koskevista päätöksistä ja ote rekisteriviranomaisen asiasta tekemästä merkinnästä. Jos jossakin muussa kohdassa, josta tämän pykälän mukaan on annettu tieto pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle, tapahtuu muutos, on muutoksesta viivytyksettä niille ilmoitettava.

12 §

Osuuspankin hallintoa hoitavat hallintoneuvosto, pankin hallituksena toimiva johtokunta ja toimitusjohtaja. Osuuskunnan kokous tai edustajisto valitsee hallintoneuvoston. Hallintoneuvosto valitsee johtokunnan ja toimitusjohtajan.

Osuuspankin hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenen sekä toimitusjohtajan on oltava täysivaltainen Suomessa asuva Suomen kansalainen, jollei valtiovarainministeriö yksittäistapauksessa myönnä asuinpaikan tai kansalaisuuden osalta poikkeusta. Hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenistä vähintään kahden kolmasosan on oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia.

Mitä tässä laissa on säädetty johtokunnan jäsenestä ja toimitusjohtajasta, on vastaavasti sovellettava johtokunnan varajäsenen sekä toimitusjohtajan varamieheen.

13 §

Osuuspankin hallintoneuvostossa on oltava vähintään viisi jäsentä. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä osuuskunnan kokouksen ja hallintoneuvoston päätöksiä ja ohjeita noudattaen. Osuuspankin hallintoneuvoston on erityisesti:

1) valittava ja vapautettava pankin johtokunnan jäsenet ja toimitusjohtaja sekä määrättävä heidän palkkionsa ja palkkaatunsa;

2) päätettävä johtokunnan esityksestä pankin sivukonttorin perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä pankin toimenpiteistä sellaisen luotto- tai rahoituslaitoksen perustamiseksi, purkamiseksi ja sulautumiseksi, jonka osake- tai osuuspääomasta pankki välittömästi tai omistusyhteisön välityksellä omistaa vähintään puolet tai jossa pankilla jäsenyyden tai sopimuksen perusteella muuten on määräämisvalta.

3) vahvistettava johtokunnan päätösten kirjaamista koskevat ohjeet;

4) vahvistettava pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet;

5) huolehdittava pankin toimipaikkojen asianmukaisesta tarkastamisesta;

6) vahvistettava pankin tilinpäätöksen perusteet pitäen erityisesti silmällä sitä, että pankin varat on oikein ja varovaisesti arvioitu ja annettava osuuskunnan kokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen johdosta sekä varmenttava tilinpäätös osuuskunnan kokoukselle esittämistä varten; sekä

7) käsiteltävä muut johtokunnan esittämät asiat.

14 a §

Osuuspankin on laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätös esitetään osuuskunnan kokoukselle, joka vahvistaa tuloslaskelman ja taseen.

Tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausunto siitä, onko pankin tilinpäätös laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilintarkastajan johtokunnalle tai toimitusjohtajalle esittämät huomautukset tulee merkitä pöytäkirjaan tai muuhun asiakirjaan, joka on annettava johtokunnalle.

Tilintarkastajan on noudatettava osuuskunnan kokouksen antamia erityisiä ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa lain, pankin sääntöjen tai hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Mitä osuuspankin tilintarkastajasta on säädetty, on vastaavasti sovellettava tilintarkastajan varamieheen.

14 b §

Osuuspankin tilintarkastajaksi voidaan valita myös Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä osuuspankkien keskusjärjestön omistama tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajaksi valitun yhteisön on ilmoitettava pankin johtokunnalle, kenellä on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tämän henkilön on oltava Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Hänellä on oltava osuuskuntalain 88 §:n 1 ja 2 momentissa mainittu kelpoisuus.

Jos osuuspankin taseen loppusumma ylittää valtiovarainministeriön määräämän rajan, on vähintään yhden tilintarkastajan oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä tilintarkastusyhteisö, jollei valtiovarainministeriö myönnä yksittäistapauksessa poikkeusta. Osuuskuntalain 88 §:n 3 momentin säännökset eivät koske osuuspankkia.

14 c §

Osuuskuntalain 79 b §:n 3 momentin säännökset eivät koske osuuspankkia.

14 d §

Pankkitarkastusviraston on määrättävä kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja:

1) milloin 14 b §:n 2 momentissa tarkoitettulle osuuspankille ei ole valittu siinä tarkoitettua tilintarkastajaa;

2) milloin lakiin tai osuuspankin sääntöihin perustuvaa tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa säännöstä tai määräystä ei ole noudatettu.

Ennen kuin tässä pykälässä tarkoitettu määräys annetaan, on osuuspankin johtokuntaa kuultava. Määräys on voimassa siihen asti, kun 1 momentissa tarkoitettua tilintarkastajan tilalle on säädetyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja.

15 §

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja, taikka sivukonttorin valvoja ei saa olla muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen isäntä, hallintoneuvoston, hallituksen tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, valtuutettu, sivukonttorin valvoja taikka toimihenkilö. Tämä ei kuitenkaan estä häntä kuulumasta osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvostoon.

19 §

Osuuspankki saa yksin tai yhdessä muiden osuuspankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuuspääomasta ja kaikkien osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä. Erityinen kassa, säätiö tai muu laitos, jonka tarkoituksena on eläkkeiden tai avustusten maksaminen osuuspankkien toimihenkilöille tai heidän omaisilleen, on rinnastettava osuuspankkiin tätä suhdelukua laskettaessa.

26 §

Osuuspankki on oikeutettu 19—25 §:n estämättä hankkimaan väliaikaisesti omistukseensa maksamatta jääneen saamisensa panttina tai vakuutena ollutta omaisuutta, muuttamaan saamisensa osakkeiksi tai osuuksiksi asiakkaan liikkettä uudelleen järjestettäessä, vaihtamaan osakkeita tai osuuksia osakeyhtiöiltä tai osuuskuntia yhdistettäessä toisiksi osakkeiksi tai osuuksiksi sekä hankkimaan osakkeita tai osuuksia yhteisössä, jossa pankki entuudestaan omistaa niitä, mikäli lisähankinta niiden arvon turvaamiseksi on välttämätöntä. Valtioneuvos-

to voi oikeuttaa pankin väliaikaisesti hankki-
maan omistukseensa osakkeita tai osuuksia 19
§:n 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja har-
joittavassa yhteisössä, milloin sitä on maan
elinkeinoelämän kannalta tai muista erittäin
painavista syistä pidettävä tarpeellisenä.

Osuuspankin on muutettava tämän pykälän
nojalla hankittu omaisuus rahaksi niin pian
kuin se tappiotta on mahdollista, kuitenkin
viiden vuoden kuluessa omaisuuden hankki-
misesta. Pankkitarkastusvirasto voi erityisestä
syystä myöntää tähän lykkäystä enintään vuodeksi
kerrallaan ja yhteensä enintään kolmeksi
vuodeksi. Tämän jälkeen voi valtiovarainminis-
teriö myöntää pankkitarkastusviraston esityk-
sestä lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan.
Milloin väliaikainen omaisuuden hankkimisoi-
keus perustuu valtioneuvoston päätökseen, voi
lykkäystä omaisuuden rahaksimuutosta myön-
tää vain valtioneuvosto erittäin painavista
syistä.

Osuuspankin omistukseen tämän pykälän no-
jalla hankitusta omaisuudesta on pankin viipy-
mättä ilmoitettava pankkitarkastusvirastolle ja
osuuspankitarkastukselle.

40 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään so-
velleta annettaessa luottoa sellaiselle 21 §:ssä
tarkoitettulle kiinteistöyhteisölle, jonka osak-
keista tai osuuksista osuuspankki omistaa
enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa ja
jossa pankin omistamien osakkeiden tai osuuksien
tuottama äänimäärä on suurempi kuin
yhdeksän kymmenesosaa kiinteistöyhteisön
osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä.

42 §

Osuuspankki saa ainoastaan osuuspankki-
tarkastuksen määräämissä rajoissa tai sen eri-
tyisellä luvalla antaa luoton tai takauksen,
josta pankin johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja,
tilintarkastaja tai toimihenkilö vastaa taikka
jonka myöntämisestä on olennaista taloudellista
etua edellä mainituille henkilöille. Nämä sää-
nökset eivät koske lainoja, jotka pankki on
myöntänyt valtion määrättyyn tarkoitukseen
antamista varoista.

43 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään
sovelleta annettaessa takauksia 40 §:n 5 mo-

mentissa tarkoitetun kiinteistöyhteisön puo-
lesta.

47 §

Osuuspankin hallintoneuvoston ja johtokun-
nan jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hal-
lintoneuvoston valitsema tarkastaja, toimihen-
kilö taikka sivukonttorin valvoja tai hallinto-
tehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen on velvol-
linen pitämään salassa, mitä hän on tehtäväs-
saan saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun
muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai
ammattisalaisuudesta. Salassa pidettäviä tietoja
ei saa antaa myöskään osuuskunnan kokouk-
selle, edustajistolle eikä osuuspankin jäsenelle.

Osuuspankkien keskusjärjestön hallintoneuvos-
ton jäsenen, hallituksen jäsenen ja varajäsenen,
toimitusjohtajan, tilintarkastajan, tilintarkasta-
jan varamiehen ja toimihenkilön velvollisuu-
teen pitää salassa, mitä hän on tehtävässään
saanut tietää osuuspankin, sen asiakkaan tai
jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka
liike- tai ammattisalaisuudesta, on sovellettava,
mitä tässä laissa on säädetty osuuspankin hal-
lintoneuvoston jäsenen, johtokunnan jäsenen,
toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja toimihen-
kilön salassapitovelvollisuudesta.

51 §

Osuuspankilla on oltava vararahasto. Jos
osuuspankin tappion peittämiseen ei riitä vah-
vistetun taseen osoittama voitto eikä muu
vapaa oma pääoma, saadaan siihen käyttää va-
rarahastoa tai osuusmaksuja.

Osuuspankin viimeksi kuluneelta tilikaudel-
ta vahvistetun taseen mukaisesta voitosta on,
sen jälkeen kun taseen osoittama tappio ja
osuuspääomalle suoritettu korko on vähennet-
ty, siirrettävä vararahastoon vähintään kahdek-
sankymmentä prosenttia, kun 50 §:ssä tarkoi-
tettu pankin oman pääoman ja sitoumusten
suhde on alle kolme prosenttia, sekä tä-
män jälkeen vähintään seitsemänkymmentä
prosenttia, niin kauan kuin tämä suhde on
alle neljä prosenttia. Kun sanottu oman pää-
oman ja sitoumusten suhde on neljä prosenttia
tai korkeampi, on pankin voitosta vähintään
puolet siirrettävä vararahastoon.

61 §

Vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu
avustuslainoina osuuspankeille, on sijoitettava
saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta
taikka kotimaisiin obligatioihin. Näistä va-

roista on kuitenkin vähintään kolmasosa sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai kotimaisiin obligatioihin.

Muulla kuin 1 momentissa mainitulla tavalla vakuusrahasto saa sijoittaa varoja valtiovarainministeriön suostumuksella yhteensä enintään viisikymmentä prosenttia rahaston taseen lopsummasta.

8 luku

Osuuspankin toiminnan keskeyttäminen, selvitystila, purkaminen ja sulautuminen

69 §

Jos osuuspankin johtokunnalla on syytä otaksua pankin varojen tappioiden johdosta siinä määrin vähentyneen, että pankin omasta pääomasta on ainakin puolet katsottava menetyksi eikä oman pääoman määrä täytä sille 50 §:ssä asetettuja vaatimuksia, tai jos käy ilmi, ettei pankki voi täyttää sitoumuksiaan, on johtokunnan viipymättä tehtävä tilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien, osuuspankitarkastuksen ja pankkitarkastusviraston tutkitavaksi. Tilintarkastajien on mahdollisimman nopeasti annettava johtokunnalle kirjallinen lausuntonsa tilien tarkastuksesta.

Osuuspankin oman pääoman määrää laskettaessa saadaan pankin omaisuus arvostaa enintään todennäköiseen luovutushintaan luovutuksesta johtuvat erilliskulut vähennettyinä. Jos omaisuuserien yhteenlaskettu arvo tämän mukaan on enemmän kuin taseeseen on merkitty, voidaan erotus ilmoittaa sarakkeen ulkopuolella ja 1 momentissa mainittuja suhteita laskettaessa lisätä taseen osoittamaan omaan pääomaan.

74 §

Jos osuuspankin toimilupa on peruutettu tai jos pankin jäsenten luku on alentunut 5 §:ssä säädettyä määrää pienemmäksi eikä ole kuuden kuukauden tai valtiovarainministeriön pankkitarkastusviraston esityksestä myöntämän enintään vuoden lisäajan kuluessa nousut tähän määrään, pankin johtokunnan on viipymättä suljettava pankki sekä kutsuttava osuuskunnan kokous päättämään pankin asettamisesta selvitystilaan tai pankin yhtymisestä toiseen, pankkitarkastusviraston tätä tarkoitusta varten hyväksymään osuuspankkiin.

77 §

Jollei osuuspankin johtokunta täytä, mitä sen velvollisuudeksi 70, 71, 73 ja 74 §:ssä on säädetty tai jos pankki on aloittanut toimintansa ennen 8 §:ssä säädettyä osuuspääoman maksamista, tai milloin osuuskunnan kokous ei 73 ja 74 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa tee näissä mainittua päätöstä, valtiovarainministeriön on pankkitarkastusviraston esityksestä määrättävä pankki suljettavaksi ja haettava pankin kotipaikan alioikeudelta pankin asettamista selvitystilaan.

79 §

Milloin tuomioistuimen asiana on päättää osuuspankin selvitystilaan asettamisesta, on pankin velkojat ja jäsenet kutsuttava määrätynä päivänä kolmen viikon kuluessa kutsun antamisesta pankin kotipaikan alioikeuteen. Kutsu on viipymättä annettava kuulutuksella, joka tuomioistuimen tai tuomarin toimesta julkaistaan virallisessa lehdessä ja vähintään kaksi kertaa, viimeksi enintään viikkoa ennen sanottua määräpäivää, ainakin yhdessä pankin kotipaikan sanomalehdessä.

Kuultuaan saapuvilla olevia osuuspankin velkojia ja jäseniä, pankin johtokuntaa ja pankkitarkastusvirastoa tuomioistuimen on ratkaistava, onko pankki asetettava selvitystilaan. Jos pankki päätetään asettaa selvitystilaan, tuomioistuimen on määrättävä selvitysmiehet, joista ainakin yhden on oltava pankkitarkastusviraston ehdottama henkilö.

81 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta laadittava erillinen tilinpäätös.

88 §

Jos se syy, jonka perusteella osuuspankki on asetettu selvitystilaan, on poistunut tai jos pankin asema on selvitystilan kestäessä parantunut, ja jos pankkitarkastusvirasto on todennut pankin täyttävän ne ehdot, jotka tässä laissa pankin toiminnalle asetetaan, on selvitysmiesten kutsuttava osuuskunnan kokous kokoon päättämään pankin toiminnan jatkamisesta. Jos kokous, tilintarkastajien annettua pankin asemasta lausuntonsa, puoltaa toiminnan jatkamista, on selvitysmiesten haettava tuomioistuimelta selvitystilan lakkauttamista.

90 a §

Osuuspankin sulautumiseen toiseen osuuspankkiin taikka kahden tai useamman osuuspankin sulautumiseen perustamalla uusi osuuspankki on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Osuuskuntalain 153 §:n ja 154 §:n säännökset eivät koske osuuspankkien sulautumista.

Jos kaksi tai useampia osuuspankkeja sulautuu perustamalla uuden osuuspankin, jolle niiden varat ja velat siirtyvät ja jonka jäseniksi niiden jäsenet sulautumissopimuksessa määrättyin ehdoin tulevat, korvaa sulautumissopimus vastaanottavan osuuspankin perustamisesta perustamiskirjan. Sopimuksen tulee sisältää ehdotus vastaanottavan osuuspankin säännöiksi. Sopimuksessa on myös mainittava, miten vastaanottavan osuuspankin hallintoneuvosto ja tilintarkastajat valitaan. Valtiovarainministeriön suostumus vastaa tämän lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua uuden osuuspankin toimilupaa. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä osuuskuntalain 16 luvussa on säädetty osuuskuntien sulautumisesta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä osuuspankkien sulautuessa.

Osuuspankkien tulee tehdä valtiovarainministeriön suostumuksesta ilmoitus kaupparekisteriin ministeriön määräämässä ajassa ja uhalla. Kun ilmoitus koskee 2 momentissa tarkoitettua tapausta, on samalla ilmoitettava vastaanottavan osuuspankin perustamisesta.

90 b §

Jos osuuspankki omistaa osakeyhtiön kaikki osakkeet, voivat pankin johtokunta ja osakeyhtiön hallitus tehdä sopimuksen osakeyhtiön sulautumisesta osuuspankkiin. Sopimukselle on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Ministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa määräykset siitä, missä ajassa sopimuksen hyväksymisestä on tehtävä ilmoitus rekisteröintiä varten ja miten muutoin on meneteltävä sulautumisessa. Mitä osakeyhtiölain (734/78) 14 luvun 7 §:ssä on säädetty, on soveltuvin osin osakeyhtiön osalta noudatettava. Osakeyhtiö katsotaan puretuksi, kun tuomioistuimen lupaa koskeva päätös on rekisteröity.

90 c §

Päätös osuuspankin jakamisesta useammaksi osuuspankiksi on tehtävä osuuskuntalain 103 §:ssä säädettyssä järjestyksessä. Valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä osuuspankkia jaettaessa.

91 §

Osuuspankin tilintarkastaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallisesti tai huolimattomuudesta pankille aiheuttanut. Hän vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisensa on tahallisesti tai tuottamuksellisesti pankille aiheuttanut. Jos tilintarkastajana on tilintarkastusyhteisö, vastaavat vahingosta yhteisö sekä se, jolla on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tilintarkastajan korvausvelvollisuuden sovittelusta ja korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä osuuskuntalain 162 §:ssä on säädetty.

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus, milloin se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, osuuspankin puolesta ajaa korvauskannetta pankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsentä, toimitusjohtajaa, tilintarkastajaa, hallintoneuvoston valitsemää tarkastajaa ja toimihenkilöä vastaan.

92 §

Sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi on tuomittava, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta:

1) se, joka tämän lain vastaisesti ottaa talletuksia yleisöltä taikka käyttää toiminimesään tai muuten toimintaansa osoittamaan pankki-nimitystä tahi nimitystä osuuspankki;

2) osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja sekä toimihenkilö, joka tahallaan antaa viranomaiselle pankkia tai sen asiakasta koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon;

3) osuuspankin hallintoneuvoston asettama tarkastaja ja pankin tilintarkastaja, joka tahallaan on antanut väärän tiedon tai jättänyt tekemättä muistutuksen taikka ilmoituksen havaitsemastaan puutteellisuudesta tai väärinkäytöksestä; sekä

4) osuuspankin johtokunnan jäsen, joka on laiminlyönyt ajoissa täyttää, mitä johtokunnan velvollisuudeksi on 69—74 §:ssä säädetty.

93 §

Jos osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hallintoneuvoston valitsema tarkastaja, toimihenkilö taikka sivukonttorin valvoja tai hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen luvottomasti ilmaisee, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tahi liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jos joku muuten muulla kuin 92 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hänet tuomittava sakkoon, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

95 §

Jos osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hallintoneuvoston valitsema tarkastaja, hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen, vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö taikka sivukonttorin valvoja ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia, pankin sääntöjä tai osuuspankkien toimintaa valvovan viranomaisen asianmukaisesti antamia määräyksiä, lääninhallitus voi pankkitarkastusviraston tai osuuspankkitarastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkaskolla täyttämään velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Lakia on sovellettava ennen sen voimaan tuloa rekisteröityyn osuuspankkiin, jollei jäljempänä olevista siirtymäsäännöksistä muuta johdu.

Osuuspankin sulautumista toiseen osuuspankkiin tai osakeyhtiön sulautumista osuuspankkiin koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava sekä ilmoitettava rekisteröitäväksi aikaisemman lainsäädännön mukaisessa järjestyksessä, jos oikeuden suostumusta on haettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Jos osuuspankin säännöt ovat tämän lain mukaan puutteelliset tai sisältävät tämän lain vastaisia määräyksiä, pankin on kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta haettava vahvistus niille sääntöjen muutoksille, jotka tämän lain mukaan ovat tarpeen, jollei valtiovarainministeriö myönnä hakemuksesta pitempää aikaa.

Osuuspankin on viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta järjestettävä 19 §:n 2 momentissa tarkoitettu osakkeiden ja osuuksien omistus sellaiseksi kuin sanotussa pykälässä säädetään, jollei valtiovarainministeriö hakemuksesta myönnä pitempää aikaa.

Tämän lain mukainen tilinpäätös on laadittava ensimmäisen kerran tilikaudelta 1982.

3.

Laki

osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä toukokuuta 1981 annetussa laissa (372/81), näin kuuluvaksi:

14 luku

Sulautuminen ja osakkeiden
lunastaminen tytäryhtiössä

7 §

Osuuskunnan, säästöpankin tai osuuspankin kokonaan omistaman osakeyhtiön sulautumises-

ta tähän osuuskuntaan, säästöpankkiin tai osuuspankkiin säädetään osuuskuntalaissa (247/54), säästöpankkilaissa (541/69) ja osuuspankkilaissa (542/69).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

4.

Laki**osuuskuntalain 153 §:n 2 momentin ja 154 §:n 2 momentin kumoamisesta****Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään****1 §**

Täten kumotaan 28 päivänä toukokuuta 1954 annetun osuuskuntalain 153 §:n 2 momentti ja 154 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat 29 päivänä elokuuta 1969 annetussa laissa (549/69).

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 .

Helsingissä 12 päivänä maaliskuuta 1982

Tasavallan Presidentti**MAUNO KOIVISTO****Ministeri Mauno Forsman**

1.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä elokuuta 1969 annetun säästöpankkilain (541/69) 9 § ja 19 §:n 2 momentti,

muutetaan 2 §:n 2 ja 5 momentti, 4 ja 5 §, 6 §:n 2, 4—6 ja 10 kohta, 8, 10 ja 11 §, 13 §:n 1 ja 2 momentti, 14 §, 15 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 1 ja 4 momentti, 17 §, 19 §:n 3 momentti, 20—24 §, 28 §:n 2 momentti, 35 §, 50 §, 55 §:n 1 momentti, 59 §, 61 §:n 1 momentti, 72 §, 8 luvun otsikko, 80 §:n 1 momentti, 88 §:n 2 momentti, 105 §, 112 §:n 2 ja 3 momentti, 113, 115—117 ja 119 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 5 momentti, 24 §, 55 §:n 1 momentti, 61 §:n 1 momentti, 112 §:n 2 ja 3 momentti, 117 ja 119 § 31 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (680/78), 10 § 2 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (133/79) sekä 17, 21 ja 59 § osittain muutettuina mainitulla 31 päivänä elokuuta 1978 annetulla lailla sekä

lisätään lakiin uusi 5 a §, 6 §:ään uusi 11 ja 12 kohta sekä uusi 2 momentti, lakiin uusi 20 a, 21 a, 23 a ja 23 b §, 48 §:ään uusi 5 momentti, 51 §:ään uusi 5 momentti, 55 §:ään uusi 4 momentti, 80 §:ään uusi 3 momentti, 93 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 108 a ja 112 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Säästöpankin lisäksi on ainoastaan Suomen Pankki, Postipankki, liikepankki, osuuspankki ja kiinnitysluottopankki sekä *asuntobypoteekkipankki* oikeutettu toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan käyttämään pankki-nimitystä.

Valtiovarainministeriö voi antaa yhteisölle, jossa säästöpankki yksin tai yhdessä muiden pankkien kanssa omistaa osake- tai osuusenemistön, luvan käyttää toiminimessä pankki- tai säästöpankki-nimitystä tai viittausta säästöpankin toiminimeen.

4 §.

Säästöpankin voi perustaa kunta tai useammat kunnat yhdessä tai vähintään kymmenen muuta suomalaista yhteisöä taikka vähintään kaksikymmentä *nuhteetonta* ja täysivaltaista Suomen kansalaista.

Säästöpankin lisäksi on ainoastaan Suomen Pankki, Postipankki, liikepankki, osuuspankki ja kiinnitysluottopankki oikeutettu toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan käyttämään pankki-nimitystä.

Valtiovarainministeriö voi antaa yhteisölle, jossa *säästöpankkien keskusjärjestö* tai säästöpankki yksin tai yhdessä muiden pankkien *taikka mainitun keskusjärjestön* kanssa omistaa osake- tai osuusenemistön, luvan käyttää toiminimessään pankki- tai säästöpankki-nimitystä tai viittausta säästöpankin toiminimeen.

4 §

Säästöpankin voi perustaa kunta tai useammat kunnat yhdessä tai vähintään kymmenen muuta suomalaista yhteisöä tai *säätiötä* taikka vähintään kaksikymmentä täysivaltaista Suomessa asuvaa Suomen kansalaista. *Kauppayhtiö*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §.

Säästöpankin perustajien on valtiovarainministeriöltä haettava pankille toimilupa.

Säästöpankilla on oltava säännöt ja niille sekä niiden muutoksille on haettava valtiovarainministeriön vahvistus.

5 §

Säästöpankin perustajien on valtiovarainministeriöltä haettava pankille toimilupa. Hakeemukseen on liitettävä päivätty ja perustajien allekirjoittama perustamiskirja, jonka tulee sisältää ehdotus pankin säännöiksi. Sen lisäksi perustamiskirjassa on mainittava:

- 1) perustajan ammatti, kansalaisuus, kotipaikka ja postiosoite;
- 2) kantarahaston suuruus; sekä
- 3) aika, jonka kuluessa kantarahasto on maksettava.

Säästöpankille, jonka perustaminen on yleisen edun mukainen, on annettava toimilupa. Valtiovarainministeriön on pyydettävä asiasta pankkitarkastusviraston ja säästöpankkien valtuutetun lausunto.

5 a §

Säästöpankilla on oltava säännöt. Säännöille ja niiden muutoksille on haettava valtiovarainministeriön vahvistus.

Säästöpankin säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset eikä muuten ole pätevää syytä niiden vahvistamatta jättämiseen.

6 §

Säästöpankin säännöissä on määrättävä:

2) pankin kotipaikka;

2) pankin kotipaikkana oleva Suomen kunta;

4) isäntien sekä heille ehkä valittavien varamiesten luku, toimikausi ja eroamisikä, isäntien vaalissa noudatettava menettely ja ehdot, joilla tallettajat saavat yhdessä isäntien kanssa ottaa vaaliin osaa, isäntien toimivalta, varsinaisten kokousten aika sekä kokousten kokoonkutsuja ja kutsumistapa;

5) hallituksen jäsenten ja varajäsenten luku, toimikausi ja eroamisikä sekä hallituksen päätösvaltaisuus;

4) isäntien lukumäärä, toimikausi ja eroamisikä, isäntien vaalissa noudatettava menettely ja ehdot, joilla tallettajat saavat yhdessä isäntien kanssa ottaa vaaliin osaa, isäntien toimivalta, varsinaisten kokousten aika sekä kokousten kokoonkutsuja ja kutsumistapa;

5) hallituksen jäsenten ja varajäsenten lukumäärä, toimikausi ja eroamisikä, hallituksen päätösvaltaisuus sekä toimitusjohtajan ja hallituksen välinen tehtävänjako ja oikeus edustaa pankkia;

Voimassa oleva laki

6) hallituksen jäsenen ja varajäsenen oikeudesta kuulua toisten liikeyritysten hallintoon;

10) tilintarkastajien ja heidän varamiestensä luku, sekä milloin tilinpäätös tehdään ja tilintarkastus toimitetaan.

8 §.

Perustettavalla säästöpankillla on oltava vähintään sadantuhannen markan kantarahasto. Pankin toimilupaa ja sääntöjen vahvistusta haettaessa on osoitettava, että kantarahasto, joka on rahassa maksettava, on merkitty tai on jo olemassa. Kantarahasto on kokonaan maksettava, ennen kuin pankki aloittaa toimintansa.

9 §

Säästöpankille, jonka perustaminen on yleisen edun mukainen, on annettava toimilupa. Valtiovarainministeriön on pyydettävä asiasta pankkitarkastusviraston lausunto.

Säästöpankin säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset eikä muuten ole pätevää syytä niiden vahvistamatta jättämiseen.

10 §.

Säästöpankki on, ennen kuin se aloittaa toimintansa, ilmoitettava merkittäväksi kaupparekisteriin niin kuin siitä on erikseen säädetty.

Ehdotus

6) hallituksen jäsenen, varajäsenen sekä toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä oikeudesta kuulua toisten liikeyritysten hallintoon;

10) pankin tilikausi ja määräaika, johon mennessä tilinpäätös on annettava tilintarkastajille;

11) tilintarkastajien ja heidän varamiestensä lukumäärä ja toimikausi; sekä

12) sellaisten luotto- ja takaushakemusten käsittelyjärjestyksestä, joista hallituksen jäsenelle tai varajäsenelle, valtuutetulle taikka toimitusjohtajalle tai hänen varamiehelleen on odotettavissa olennaista etua.

Säästöpankki on oikeutettu käyttämään toiminimeään kaksi- tai useampikielisenä. Jokainen toiminimen ilmaisu on mainittava säännöissä.

8 §

Perustettavalla säästöpankillla on oltava vähintään viidensadantuhannen markan kantarahasto. Pankin toimilupaa ja sääntöjen vahvistusta haettaessa on osoitettava, että kantarahasto on merkitty. Kantarahasto on kokonaan rahana maksettava ennen kuin pankki aloittaa toimintansa.

Kantarahaston merkitseminen on tehtävä perustamiskirjaan tai merkintälistaan, joka sisältää jäljennöksen perustamiskirjasta. Merkinnä hyväksymisestä päättävät perustajat.

(Kumotaan)

10 §

Säästöpankin perustamisesta on ennen kuin pankki aloittaa toimintansa kuuden kuukauden kuluessa perustamispäätöksen tekemisestä tehtävä ilmoitus rekisteröimistä varten niin kuin siitä on erikseen säädetty.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä säästöpankin hallituksen kaikkien jäsenten vakuutus siitä, että puolet 8 §:n 1 momentissa säädetyn kantarahaston vähimmäismäärästä on maksettu.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §.

Jos joku ennen säästöpankin merkitsemistä kaupparekisteriin toimii sen puolesta, vastat-
koon siten syntyvästä sitoumuksesta niin kuin
omasta velastaan. Milloin heitä on useita, vas-
tatkoon omasta ja toisten puolesta.

13 §.

Ennen kuin säästöpankki aloittaa toimintansa, pankin on toimitettava pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle täydellinen pankkia koskeva ote kaupparekisteristä, pankin säännöt ja oikeaksi todistettu jäljennös niiden vahvistamista koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä, isäntien vahvistamat pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet sekä lisäksi ilmoitettava isäntien, hallituksen jäsenten ja varajäsenten, valtuutettujen, toimitusjohtajan sekä tilintarkastajien nimet ja kotipaikat.

Jos säästöpankin sääntöjä on muutettu, pankin on viivytyksettä lähetettävä pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle oikeaksi todistettu jäljennös tätä koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä. Jos jossakin muussa kohdassa, josta tämän pykälän mukaisesti on annettu tieto pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle, tapahtuu

Jollei säästöpankkia 1 momentissa mainitussa ajassa ole ilmoitettu rekisteröitäväksi, on perustaminen rauennut. Samoin raukeaa perustaminen, jos pankin rekisteröinti on evätty. Hallituksen jäsenet vastaavat yhteisvastuullisesti merkityn kantarahaston maksetun määrän ja siitä saadun tuoton palauttamisesta sen jälkeen, kun niistä on vähennetty 11 §:n 1 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset.

11 §

Ennen rekisteröimistä säästöpankki ei voi hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia eikä myöskään hakea, kantaa tai vastata tuomioistuimissa tai muiden viranomaisten luona. Hallitus voi kuitenkin käyttää puhevaltaa säästöpankin perustamista ja toimilupaa koskeissa asioissa ja muutoin ryhtyä toimenpiteisiin kantarahaston merkinnästä suoritettavan maksun saamiseksi.

Säästöpankin puolesta ennen sen rekisteröimistä tehdystä toimesta aiheutuneesta velvoitteesta vastaavat toimeen osallistuneet tai siitä päättäneet yhteisvastuullisesti. Perustamiskirjasta johtuvasta tai perustamiskokouksen jälkeen syntyneestä velvoitteesta siirtyy vastuu kuitenkin säästöpankille sen jälkeen, kun pankki on rekisteröity.

13 §

Ennen kuin säästöpankki aloittaa toimintansa, pankin on toimitettava pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle täydellinen pankkia koskeva ote kaupparekisteristä, pankin säännöt ja oikeaksi todistettu jäljennös niiden vahvistamista koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä, isäntien vahvistamat pankin toimintaa ja hallituksen valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet sekä lisäksi ilmoitettava isäntien, hallituksen jäsenten ja varajäsenten, valtuutettujen, toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä sekä tilintarkastajien ja heidän varamiestensä nimet, kansalaisuus ja kotipaikka.

Jos säästöpankin sääntöjä on muutettu, pankin on viivytyksettä lähetettävä pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle oikeaksi todistetut jäljennökset asiaa koskevista päätöksistä ja ote rekisteriviranomaisen asiasta tekemästä merkinnästä. Jos jossakin muussa kohdassa, josta tämän pykälän mukaan on annettu tieto pankkitarkastusvirastolle ja sääs-

Voimassa oleva laki

muutos, on muutoksesta viivytyksettä niille ilmoitettava.

14 §.

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia, sekä hallitus, jonka isännät valitsevat. Isännän ja hallituksen jäsenen on oltava tässä maassa asuva *nubteeton* ja täysivaltainen Suomen kansalainen.

15 §.

Säästöpankin isäntiä on oltava vähintään kaksitoista. Isännän toimikausi määrättäköön säännöissä enintään kuudeksi vuodeksi ja se on järjestettävä niin, että samalla kertaa joutuu isännistä erovuoroon enintään puolet. Isäntä ei saa olla saman pankin toimihenkilö.

Erovuoroon joutunut säästöpankin isäntä pysyy toimessaan, kunnes hänen sijaansa uusi on laillisesti valittu. Jos isäntä ennen toimikautensa päättymistä eroaa tai kuolee taikka menettää kelpoisuutensa toimeen *eikä säännöissä ole määräystä siitä, että varamies tulee hänen sijaansa hänen toimikautensa loppuajaksi*, on hänen tilalleen hänen toimikautensa loppuajaksi isäntien vaalia seuraavan kerran toimitettaessa valittava uusi isäntä.

16 §.

Säästöpankin isäntien on valittava keskuudestaan vuodeksi kerrallaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Isäntien on kokoonnuttava varsinaiseen kokoukseen ainakin kerran vuodessa sekä lisäksi ylimääräisiin kokouksiin, kun isäntien puheenjohtaja tai pankin hallitus pitää sitä tarpeellisenä taikka kolmannes isännistä sitä vaatii.

Ehdotus

töpankkitarjastukselle, tapahtuu muutos, on muutoksesta viivytyksettä niille ilmoitettava.

14 §

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien edustajia, hallitus *ja toimitusjohtaja*. Isännät valitsevat hallituksen *ja hallitus toimitusjohtajan*.

Isännän, hallituksen jäsenen, *toimitusjohtajan ja toiminimenkirjoittajan* on oltava täysivaltainen Suomessa asuva Suomen kansalainen, jollei valtiovarainministeriö myönnä yksittäistapauksessa asuinpaikan tai kansalaisuuden osalta poikkeusta. Isännistä ja hallituksen jäsenistä vähintään kahden kolmasosan on oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia.

Mitä tässä laissa on säädetty hallituksen jäsenestä ja toimitusjohtajasta, on vastaavasti sovellettava hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan varamieheen.

15 §

Säästöpankin isäntiä on oltava vähintään kaksitoista. Isännän toimikausi *on määrättävä* säännöissä enintään kuudeksi vuodeksi ja se on järjestettävä niin, että samalla kertaa joutuu erovuoroon *enintään puolet isännistä*. Isäntä ei saa olla saman pankin *toimitusjohtaja tai* toimihenkilö.

Säästöpankin erovuoroon joutunut isäntä pysyy toimessaan, kunnes hänen sijaansa *on laillisesti valittu uusi*. Jos isäntä ennen toimikautensa päättymistä eroaa tai kuolee taikka menettää kelpoisuutensa toimeen, on hänen tilalleen hänen toimikautensa loppuajaksi isäntien vaalia seuraavan kerran toimitettaessa valittava uusi isäntä.

16 §

Säästöpankin isäntien on valittava keskuudestaan vuodeksi kerrallaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Isäntien on kokoonnuttava varsinaiseen kokoukseen ainakin kerran vuodessa sekä lisäksi ylimääräisiin kokouksiin, kun isäntien puheenjohtaja tai pankin hallitus pitää sitä tarpeellisenä taikka *tilintarkastaja tai* kolmannes isännistä *kirjallisesti* sitä vaatii *ilmoittamansa asian käsittelyä varten*.

Voimassa oleva laki

Säästöpankin isäntä ei saa ottaa osaa päätöksen tekoon, josta hänelle on odotettavissa olennaista etua. Isäntä ei myöskään saa ottaa osaa tilinpäätöksen vahvistamista tai vastuuvapauden myöntämisestä koskevan päätöksen tekoon tilikaudelta, jonka aikana hän on ollut pankin hallituksen jäsen, valtuutettu tai toimihenkilö. Isäntä, joka on saman pankin valtuutettu, ei saa ottaa osaa tilintarkastajien valitsemiseen.

17 §.

Säästöpankin isäntien tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä isäntien päätöksiä noudattaen.

Säästöpankin isäntien on erityisesti:

- 1) valittava ja vapautettava pankin hallituksen jäsenet ja varajäsenet;
- 2) valittava vuosittain tilintarkastajat ja heidän varamiehensä pankin seuraavan vuoden hallintoa ja tilejä tarkastamaan;
- 3) määrättävä isäntien, hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;
- 4) päätettävä hallituksen esityksestä pankin sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta;
- 5) päätettävä hallituksen esityksestä muussa kuin 35 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä;
- 6) vahvistettava pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet;
- 7) vahvistettava pankin tilinpäätös, päätettävä vuosivoiton käyttämisestä tai toimenpiteistä, joihin vahvistetun tilinpäätöksen mukainen tappio antaa aiheen;
- 8) myönnettävä hallitukselle ja muille tili-velvollisille vastuuvapaus tai päätettävä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä, jollei vastuuvapautta ole myönnetty;
- 9) (Kumottu).
- 10) käsiteltävä muut hallituksen esittämät asiat.

Ehdotus

Säästöpankin isäntä ei saa ottaa osaa päätöksen tekoon, josta hänelle on odotettavissa olennaista etua. Isäntä ei myöskään saa ottaa osaa *tuloslaskelman ja taseen* vahvistamista tai vastuuvapauden myöntämisestä koskevan päätöksen tekoon tilikaudelta, jonka aikana hän on ollut pankin hallituksen jäsen, valtuutettu, *toimitusjohtaja* tai toimihenkilö. Isäntä, joka on saman pankin valtuutettu, ei saa ottaa osaa tilintarkastajien valitsemiseen.

17 §

Säästöpankin isäntien tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä isäntien päätöksiä *ja ohjeita* noudattaen.

Säästöpankin isäntien on erityisesti:

- 1) valittava ja vapautettava pankin hallituksen jäsenet;
- 2) valittava vuosittain tilintarkastajat;
- 3) määrättävä isäntien, hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajien palkkiot;
- 4) päätettävä hallituksen esityksestä pankin *sivukonttorin* perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä pankin *toimenpiteistä* sellaisen *luotto- ja rahoituslaitoksen* perustamiseksi, purkamiseksi ja sulauttamiseksi, jonka *osake- tai osuuspääomasta* pankki välittömästi tai *omistusyhteisön välityksellä* omistaa vähintään puolet tai jossa pankilla jäsenyyden tai sopimuksen perusteella muuten on määräämisvalta;
- 5) vahvistettava hallituksen ja valtuutettujen päätösten kirjaamista koskevat ohjeet;
- 6) vahvistettava pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet;
- 7) käsiteltävä pankin *toimintakertomus*, vahvistettava pankin *tuloslaskelma ja tase*, sekä päätettävä toimenpiteistä, joihin vahvistetun *taseen mukainen* voitto tai tappio antaa aiheen;
- 8) päätettävä vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, valtuutetuille ja *toimitusjohtajalle*; sekä
- 9) käsiteltävä muut hallituksen esittämät asiat.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

Säästöpankin hallituksen on päätettävä pankin varojen sijoittamisesta muussa kuin 17 §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa sekä otto- ja antolainauskoroista ja luoton ottamisesta.

Säästöpankin hallitus kantaa ja vastaa pankin puolesta. Haaste on katsottava pankille annetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle tai sille, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa pankin toiminnimi.

20 §.

Säästöpankin hallitus voi sääntöjen määräämissä rajoissa uskoa osan tehtävistään valitsemilleen valtuutetuille. Valtuutettuja on oltava vähintään kaksi ja valtuutetut voidaan valita erikseen pääkonttoria ja kutakin sivukonttoria varten.

Säästöpankin valtuutettu ei ole oikeutettu yksin päättämään valtuutetuille uskotuista, hallitukselle lain mukaan kuuluvista asioista. Kuitenkin hallitus voi, mikäli säännöissä on niin määrätty, antaa valtuutetulle poikkeustapauksia varten rajoitetun luvan yksin päättää luoton myöntämisestä.

Mikäli säästöpankin hallituksen tehtäviä on uskottu sen jäseninä oleville valtuutetuille, saman konttorin valtuutetut eivät saa olla enemmistönä hallituksessa.

(2 mom. kumotaan)

Säästöpankin hallitus kantaa ja vastaa pankin puolesta. Haaste katsotaan pankille toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle tai toimitusjohtajalle taikka sille, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa pankin toiminnimi.

20 §

Säästöpankin säännöissä määrättyjä hallituksen toimivaltaan kuuluvia tehtäviä voidaan sääntöjen määräyksellä tai pankin hallituksen päätöksellä siirtää pankin hallituksen valitsemille valtuutetuille. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, valtuutetut saavat ryhtyä vain, mikäli hallitus on heidät siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto.

20 a §

Säästöpankin toimitusjohtajan tehtävänä on hoitaa pankin päivittäistä hallintoa isäntien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, mikäli hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto.

Säästöpankin toimitusjohtaja voidaan valita pankin hallituksen jäseneksi ja pankin valtuutetuksi.

Voimassa oleva laki

21 §.

Säästöpankin tilintarkastajan on oltava tässä maassa asuva nuhteeton ja täysivaltainen Suomen kansalainen ja hänellä on oltava riittävä kirjanpidon sekä taloudellisten asioiden tuntemus.

Säästöpankin tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka tilintarkastuskautena tai sitä lähinnä edeltäneenä tai seuraavana tilikautena on ollut työsuhteessa pankkiin tahi sen hallituksen jäsenen tai varajäsenen taikka sellaisessa suhteessa näihin, että se tekisi hänet esteelliseksi olemaan näiden asiassa tuomarina.

Mitä tässä laissa on säädetty säästöpankin tilintarkastajasta, on vastaavasti sovellettava tilintarkastajan varamieheen.

Ehdotus

21 §

Säästöpankin isäntien on valittava pankille vähintään kolme tilintarkastajaa ja heille tarpeellinen määrä varamiehiä.

Säästöpankin tilintarkastajan on oltava Suomessa asuva Suomen kansalainen. Tilintarkastajaksi voidaan valita myös Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä säästöpankkien keskusjärjestön omistama tilintarkastusyhteisö.

Jos säästöpankin taseen loppusumma ylittää valtiovarainministeriön määräämän rajan, vähintään yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä tilintarkastusyhteisö, ellei valtiovarainministeriö myönnä yksittäistapauksessa poikkeusta.

Säästöpankin tilintarkastajan on oltava täysivaltainen ja hänellä on oltava riittävä laskenta-toimen ja taloudellisten asioiden tuntemus. Tilintarkastajaksi valitun yhteisön on ilmoitettava pankin hallitukselle, kenellä on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tämän henkilön on oltava Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja.

Säästöpankin tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka tilintarkastuskautena tai sitä lähinnä edeltäneenä tai seuraavana tilikautena on ollut työsuhteessa pankkiin tahi sen hallituksen jäsenen tai varajäsenen taikka sellaisessa suhteessa näihin, että se tekisi hänet esteelliseksi olemaan näiden asiassa tuomarina.

Säästöpankin tilintarkastajien tehtävä päättyy tarkastettavaa tilikautta seuraavan isäntien varsinaisen kokouksen päättyessä.

Mitä tässä laissa on säädetty säästöpankin tilintarkastajasta, on vastaavasti sovellettava tilintarkastajan varamieheen.

21 a §

Pankkitarkastusviraston on määrättävä säästöpankille kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja,

1) milloin tilintarkastajalla ei ole 21 §:n 2—4 momentissa tarkoitettua kelpoisuutta tai hän on 21 §:n 5 momentin mukaan esteellinen; tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §.

Säästöpankin hallituksen on varattava pankin tilintarkastajille tilaisuus tarkastaa pankin omaisuutta sekä tiliaineistoa ja muita asiakirjoja tarkastajien tarpeelliseksi katsomassa laajuudessa sekä annettava tarkastajille tehtävän suorittamisessa tarvittavaa apua.

23 §.

Säästöpankin tilintarkastajien on kultakin tilikaudelta annettava viimeistään kahta viikkoa ennen sitä pankin isäntien kokousta, jossa pankin tilinpäätös on vahvistettava, hallitukselle kirjallinen tilintarkastuskertomus pankin hallinnosta ja tileistä.

Tilintarkastuskertomuksessa on oltava selostus tilintarkastajien toimittaman tarkastuksen tuloksesta sekä lausunto vastuuvapauden myöntämisestä ja hallituksen kertomuksessa tehdyistä ehdotuksista.

22 §

Säästöpankin hallituksen ja toimitusjohtajan sekä valtuutetun on varattava pankin tilintarkastajalle tilaisuus toimittaa tarkastus siinä laajuudessa kuin tämä katsoo tarpeelliseksi sekä annettava sellaista selvitystä ja apua, jota tilintarkastaja pyytää.

23 §

Säästöpankin tilintarkastajan on hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa tarkastettava pankin hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen.

Tilintarkastajan on noudatettava säästöpankin isäntien kokouksen antamia erityisiä ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa lain, pankin sääntöjen tai hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Kun tilintarkastus on suoritettu, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilinpäätökseen merkintä, jossa viitataan tilintarkastuskertomukseen. Jos tilintarkastaja katsoo, että tuloslaskelmaa tai tasetta ei ole vahvistettava, hänen on tehtävä siitäkin merkintä.

23 a §

Säästöpankin tilintarkastajien on kultakin tilikaudelta annettava isännille tilintarkastuskertomus. Kertomus on luovutettava pankin hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen isäntien kokousta.

Tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausunto siitä, onko tilinpäätös laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Jollei tilinpäätöksessä ole annettu sellaisia tietoja, joita siinä lain tai viranomaisten antamien ohjeiden tai määräysten mukaan on annettava, tilintarkastajien tulee mainita siitä ja, jos se käy päinsä, antaa kertomuksessaan nämä tiedot.

Jos tarkastuksessa havaitaan, että säästöpankin hallituksen jäsen, valtuutettu tai toimitusjohtaja on syyllistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvaus-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

velvollisuus, taikka muutoin rikkonut tätä lakia tai säästöpankin sääntöjä, on tilintarkastuskertomuksessa tehtävä siitä muistutus. Kertomuksessa on oltava myös vastuuvapautta koskeva lausunto. Tilintarkastajilla on muutoinkin oikeus antaa kertomuksessaan tietoja, joiden saattamista isäntien tietoon he pitävät tarpeellisinä.

Tilintarkastuskertomuksen tulee aina sisältää erityinen lausuma tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä toimintakertomukseen sisältyvästä ehdotuksesta pankin voittoa tai tappiota koskeviksi toimenpiteiksi.

23 b §

Säästöpankin tilintarkastajan hallitukselle tai toimitusjohtajalle esittämät huomautukset on merkittävä pöytäkirjaan tai muuhun asiakirjaan, joka on annettava hallitukselle ja säilytettävä luotettavalla tavalla.

Säästöpankin tilintarkastajalla on oikeus olla isäntien kokouksessa saapuvilla. Hänen tulee olla siinä saapuvilla, jos käsiteltävät asiat ovat sellaisia, että hänen läsnäolonsa on tarpeen.

24 §.

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen tai varajäsen, valtuutettu tai sivukonttorin valvoja ei saa olla muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen hallintoneuvoston, hallituksen tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, sivukonttorin valvoja taikka toimihenkilö tämän kuitenkaan estämättä häntä kuulumasta säästöpankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvostoon.

28 §.

Säästöpankki saa kuitenkin yksin tai yhdessä muiden säästöpankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuuspääomasta. Erityinen kassa, säätiö tai muu laitos, jonka tarkoituksena on eläkkeiden tai avustusten maksaminen säästöpankkien toimihenkilöille tai heidän omaisilleen, on rinnastettava säästöpankkiin tätä suhdelukua laskettaessa.

24 §

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja tai sivukonttorin valvoja ei saa olla muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen isäntä, hallintoneuvoston, hallituksen tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja, sivukonttorin valvoja taikka toimihenkilö. Tämä ei kuitenkaan estä häntä kuulumasta säästöpankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvostoon.

28 §

Säästöpankki saa kuitenkin yksin tai yhdessä muiden säästöpankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuuspääomasta ja kaikkien osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä. Erityinen kassa, säätiö tai muu laitos, jonka tarkoituksena on eläkkeiden tai avustusten maksaminen säästöpankkien toimihenkilöille tai heidän omaisilleen, on rinnastettava säästöpankkiin tätä suhdelukua laskettaessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §.

Säästöpankki on oikeutettu 28—34 §:n estä-mättä hankkimaan väliaikaisesti omistukseensa maksamatta jääneen saamisensa panttina tai vakuutena ollutta omaisuutta, muuttamaan saamisensa osakkeiksi tai osuuksiksi asiakkaan liikettä uudelleen järjestettäessä, vaihtamaan osakkeita tai osuuksia osakeyhtiötä tai osuuksia yhdistettäessä toisiksi osakkeiksi tai osuuksiksi sekä hankkimaan osakkeita tai osuuksia yhteisössä, jossa pankki entuudestaan omistaa osakkeita tai osuuksia, mikäli lisähankinta niiden arvon turvaamiseksi on välttämätön.

Säästöpankin on muutettava tämän pykälän nojalla hankittu omaisuus rahaksi niin pian kuin se tappiota on mahdollista ja viimeistään viiden vuoden kuluttua omaisuuden hankkimisesta. Pankkitarkastusvirasto voi erityisestä syystä myöntää tähän lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään kolmeksi vuodeksi. Tämän jälkeen voi valtiovarainministeriö myöntää pankkitarkastusviraston esityksestä lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan.

Säästöpankin omistukseen tämän pykälän nojalla joutuneesta omaisuudesta on pankin viipymättä ilmoitettava pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle.

Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta päättää säästöpankin hallitus.

35 §

Säästöpankki on oikeutettu 28—34 §:n estä-mättä hankkimaan väliaikaisesti omistukseensa maksamatta jääneen saamisensa panttina tai vakuutena *olevaa* omaisuutta, muuttamaan saamisensa osakkeiksi tai osuuksiksi asiakkaan liikettä uudelleen järjestettäessä, vaihtamaan osakkeita tai osuuksia osakeyhtiötä tai osuuskuntia yhdistettäessä toisiksi osakkeiksi tai osuuksiksi sekä hankkimaan osakkeita tai osuuksia yhteisössä, jossa pankki entuudestaan omistaa *niitä*, mikäli lisähankinta niiden arvon turvaamiseksi on välttämätön. *Valtioneuvosto voi oikeuttaa pankin väliaikaisesti hankkimaan omistukseensa osakkeita tai osuuksia 28 §:n 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä, milloin sitä on maan elinkeinoelämän kannalta tai muista erittäin painavista syistä pidettävä tarpeellisena.*

Säästöpankin on muutettava tämän pykälän nojalla hankittu omaisuus rahaksi niin pian kuin se tappiota on mahdollista, *kuitenkin* viiden vuoden *kuluessa* omaisuuden hankkimisesta. Pankkitarkastusvirasto voi erityisestä syystä myöntää tähän lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään kolmeksi vuodeksi. Tämän jälkeen voi valtiovarainministeriö myöntää pankkitarkastusviraston esityksestä lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan. *Milloin väliaikainen omaisuuden hankkimisoikeus perustuu valtioneuvoston päätökseen, voi lykkäystä omaisuuden rahaksimuutosta myöntää vain valtioneuvosto erittäin painavista syistä.*

Säästöpankin omistukseen tämän pykälän nojalla *bankitusta* omaisuudesta on pankin viipymättä ilmoitettava pankkitarkastusvirastolle ja säästöpankkitarkastukselle.

48 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään sovelleta annettaessa luottoa sellaiselle 30 §:ssä tarkoitetulle kiinteistöyhteisölle, jonka osakkeista tai osuuksista säästöpankki omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa ja jossa pankin omistamien osakkeiden tai osuuksien

Voimassa oleva laki

50 §.

Säästöpankki saa ainoastaan säästöpankki-tarkastuksen määräämissä rajoissa tai sen erityisellä luvalla antaa luoton tai takauksen, josta pankin hallituksen jäsen, *varajäsen*, valtuutettu, tilintarkastaja, *varatilintarkastaja* tai toimihenkilö vastaa taikka jonka antamisesta on olennaista taloudellista etua mainituille henkilöille. Nämä säännökset eivät koske lainoja, jotka pankki on myöntänyt valtion määrättyyn tarkoitukseen antamista varoista.

51 §

55 §.

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen tai *varajäsen*, valtuutettu, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, toimihenkilö sekä sivukonttorin valvoja on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta.

59 §.

Säästöpankilla on oltava vararahasto, jota saa käyttää ainoastaan pankin tappioiden peittämiseen siltä osin kuin käyttämättä oleva vuosisivotto ja tätä tarkoitusta varten olevat muut rahastot eivät siihen riitä.

Ehdotus

tuottama äänimäärä on suurempi kuin yhdeksän kymmenesosaa kiinteistöyhteisön osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä.

50 §

Säästöpankki saa ainoastaan säästöpankkitar-kastuksen määräämissä rajoissa tai sen erityisellä luvalla antaa luoton tai takauksen, josta pankin hallituksen jäsen, valtuutettu, *toimitusjohtaja*, tilintarkastaja tai toimihenkilö vastaa taikka jonka antamisesta on olennaista taloudellista etua mainituille henkilöille. Nämä säännökset eivät koske lainoja, jotka pankki on myöntänyt valtion määrättyyn tarkoitukseen antamista varoista.

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään sovelleta annettaessa takauksia 48 §:n 5 momentissa tarkoitetun kiinteistöyhteisön puolesta.

55 §

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, *toimitusjohtaja*, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, toimihenkilö sekä sivukonttorin valvoja on velvollinen pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta. *Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa isäntien kokouksessa siihen osallistuville tallettajille.*

Säästöpankkien keskusjärjestön hallintoneuvoston jäsenen, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan sekä toimihenkilön velvollisuuteen pitää salassa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää säästöpankin, sen asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta, on sovellettava, mitä tässä laissa on säädetty säästöpankin isännän, hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja toimihenkilön salassapitovelvollisuudesta.

59 §

Säästöpankilla on oltava vararahasto, jota saa käyttää ainoastaan pankin tappioiden peittämiseen siltä osin kuin *vahvistetun taseen osoittama* voitto ja tätä tarkoitusta varten olevat muut rahastot eivät siihen riitä.

Voimassa oleva laki

Säästöpankin vuotuisesta voitosta, josta on vähennetty kantarahaston takaisin maksamiseen käytetyt varat, on vararahastoon siirrettävä vähintään kahdeksankymmentä prosenttia, kun 58 §:ssä tarkoitettu pankin oman pääoman ja sitoumusten suhde on alle kolme prosenttia, sekä tämän jälkeen vähintään seitsemänkymmentä prosenttia niin kauan kuin tämä suhde on alle neljä prosenttia. Kun sanottu oman pääoman ja sitoumusten suhde on neljä prosenttia tai sitä korkeampi, on pankin vuotuisesta voitosta vähintään puolet siirrettävä vararahastoon.

61 §.

Säästöpankille voidaan isäntien päätöksellä koota pankin kehittämiseksi lisärahasto. Lisärahastosta on määrättävä pankin säännöissä. Lisärahastosijoittajalle voidaan säännöissä antaa samoilla ehdoilla kuin tallettajalle oikeus yhdessä tallettajien ja isäntien kanssa ottaa osaa isäntien ja heille ehkä valittavien varamiesten vaaliin.

72 §.

Vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu avustuslainoina säästöpankeille, on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Näistä varoista saa kuitenkin enintään kaksikymmentäviisi prosenttia sijoittaa saataviksi liikepankeilta.

8 luku

Säästöpankin toiminnan keskeyttäminen ja lopettaminen.

80 §.

Jos säästöpankin hallituksella on syytä otak-
sua pankin varojen tappioiden johdosta siinä määrin vähentyneen, että pankin omasta pääomasta on ainakin puolet katsottava menetetyksi eikä oman pääoman määrä täytä sille 58 §:ssä asetettuja vaatimuksia, tai jos käy ilmi,

Ehdotus

Säästöpankin viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisesta voitosta, vähennettynä taseen osoittamalla tappiolla, on vararahastoon siirrettävä vähintään kahdeksankymmentä prosenttia, kun 58 §:ssä tarkoitettu pankin oman pääoman ja sitoumusten suhde on alle kolme prosenttia, sekä tämän jälkeen vähintään seitsemänkymmentä prosenttia niin kauan kuin tämä suhde on alle neljä prosenttia. Kun sanottu oman pääoman ja sitoumusten suhde on neljä prosenttia tai korkeampi, on vahvistetun taseen osoittamasta voitosta vähintään puolet siirrettävä vararahastoon.

61 §

Säästöpankille voidaan isäntien päätöksellä koota pankin kehittämiseksi lisärahasto. Lisärahastosta on määrättävä pankin säännöissä. Lisärahastosijoittajalle voidaan säännöissä antaa samoilla ehdoilla kuin tallettajalle oikeus yhdessä tallettajien ja isäntien kanssa ottaa osaa isäntien vaaliin.

72 §

Vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu avustuslainoina säästöpankeille, on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Näistä varoista on kuitenkin vähintään kolmasosa sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai kotimaisiin obligaatioihin.

Muulla kuin 1 momentissa mainitulla tavalla vakuusrahasto saa sijoittaa varoja valtiovainministeriön suostumuksella yhteensä enintään viisikymmentä prosenttia rahaston taseen loppusummasta.

8 luku

Säästöpankin toiminnan keskeyttäminen, selvitystila, purkaminen ja sulautuminen

80 §

Jos säästöpankin hallituksella on syytä otak-
sua pankin varojen tappioiden johdosta siinä määrin vähentyneen, että pankin omasta pääomasta on ainakin puolet katsottava menetetyksi eikä oman pääoman määrä täytä sille 58 §:ssä asetettuja vaatimuksia, tai jos käy ilmi,

Voimassa oleva laki

ettei pankki voi täyttää sitoumuksiaan, on hallituksen viipymättä tehtävä tilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien ja pankkitarkastusviraston tutkittavaksi. Tilintarkastajien on mahdollisimman nopeasti annettava hallitukselle kirjallinen lausuntonsa tilien tarkastuksesta.

Ehdotus

ettei pankki voi täyttää sitoumuksiaan, on hallituksen viipymättä tehtävä tilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien, säästöpankkitarkastuksen ja pankkitarkastusviraston tutkittavaksi. Tilintarkastajien on mahdollisimman nopeasti annettava hallitukselle kirjallinen lausuntonsa tilien tarkastuksesta.

88 §.

Mikäli säästöpankin hallitus ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi 81, 82, 84 ja 85 §:ssä on säädetty, tai milloin isännät eivät 84 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa tee siinä mainittua päätöstä, valtiovarainministeriön on pankkitarkastusviraston esityksestä määrättävä pankki suljettavaksi ja tehtävä pankin kotipaikan alioikeudelle esitys pankin asettamisesta selvitystilaan.

88 §

Jollei säästöpankin hallitus täytä, mitä sen velvollisuudeksi 81, 82, 84 ja 85 §:ssä on säädetty, tai jos pankki on aloittanut toimintansa ennen 8 §:n 1 momentissa säädettyä kantarahaston maksamista tai milloin isännät eivät 84 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa tee siinä mainittua päätöstä, valtiovarainministeriön on pankkitarkastusviraston esityksestä määrättävä pankki suljettavaksi ja haettava pankin kotipaikan alioikeudelta pankin asettamista selvitystilaan.

93 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta laadittava erillinen tilinpäätös.

105 §.

Jos säästöpankin asema on selvitystilan kestäessä siinä määrin parantunut, että pankkitarkastusvirasto on todennut pankin täyttävän ne ehdot, jotka tässä laissa säästöpankin toiminnalle asetetaan, on selvitysmiesten kutsuttava isännät kokoon päättämään pankin toiminnan jatkamisesta. Mikäli isännät puoltavat toiminnan jatkamista, on selvitysmiesten haettava oikeudelta selvitystilan lakkauttamista.

105 §

Jos se syy, jonka perusteella säästöpankki on asetettu selvitystilaan, on poistunut tai jos pankin asema on selvitystilan kestäessä parantunut ja jos pankkitarkastusvirasto on todennut pankin täyttävän ne ehdot, jotka tässä laissa pankin toiminnalle asetetaan, on selvitysmiesten kutsuttava isännät kokoon päättämään pankin toiminnan jatkamisesta. Jos isännät, tilintarkastajien annettua pankin asemasta lausuntonsa, puoltavat toiminnan jatkamista, on selvitysmiesten haettava tuomioistuimelta selvitystilan lakkauttamista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

108 a §

Jos säästöpankin purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja tai pankkia vastaan nostetaan kanne taikka muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä, on selvitystä jatkettava. Selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Kutsu jatkettun selvitystilän ensimmäiseen isäntien kokoukseen on toimitettava pankin sääntöjen mukaisesti.

112 §

Jos kaksi tai useampia säästöpankkeja yhdistyy perustamalla uuden säästöpankin, jolle niiden varat ja velat siirtyvät, yhdistyvien säästöpankkien isäntien on samalla hyväksyttävä vastaanottavan säästöpankin säännöt sekä valittava vastaanottavalle säästöpankille isännät, heidän varamiehensä, hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä tilintarkastajat ja heidän varamiehensä.

Valtiovarainministeriöllä on valta antaa kussakin yksityistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä säästöpankkeja yhdistettäessä tai säästöpankkia useaksi itsenäiseksi säästöpankiksi jaettaessa.

Jos kaksi tai useampia säästöpankkeja yhdistyy perustamalla uuden säästöpankin, jolle niiden varat ja velat siirtyvät, yhdistyvien pankkien isäntien on samalla hyväksyttävä vastaanottavan pankin säännöt sekä valittava vastaanottavalle pankille isännät sekä tilintarkastajat ja heidän varamiehensä. Samalla on myös päätettävä, miten vastaanottavan pankin hallituksen jäsenet valitaan.

Säästöpankin sulautumiseen toiseen säästöpankkiin taikka kahden tai useamman säästöpankin sulautumiseen perustamalla uusi säästöpankki on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Suostumus vastaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua uuden pankin toimilupaa. Ministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa määräykset siitä, miten on meneteltävä pankkeja yhdistettäessä ja jaettaessa. Pankin on tehtävä valtiovarainministeriön suostumuksesta ilmoitus rekisteröintiä varten ministeriön määräämässä ajassa ja määräämällä uhalla.

112 a §

Jos säästöpankki omistaa osakeyhtiön kaikki osakkeet, voivat pankin hallitus ja osakeyhtiön hallitus tehdä sopimuksen osakeyhtiön sulautumisesta säästöpankkiin. Sopimukselle on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Ministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa määräykset siitä, missä ajassa sopimuksen hyväksymisestä on tehtävä ilmoitus rekisteröintiä varten ja miten muutoin on meneteltävä sulautumisessa. Mitä osakeyhtiölain (734/78) 14 luvun 7 §:ssä on säädetty, on soveltuvin osin noudatettava sanotun osakeyhtiön osalta. Osakeyhtiö katsotaan puretuksi, kun tuomioistuimen lupaa koskeva päätös on rekisteröity.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

113 §.

Säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen ja varajäsen, valtuutettu, tilintarkastaja ja toimihenkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallisesti tai huolimattomuudesta pankille aiheuttanut.

Säästöpankin isäntä ja jokainen muu, jota 1 momentissa tarkoitetaan, on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on rikkomalla lakia tai sääntöjä tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut pankin velkojalle tai muulle kolmannelle miehelle.

115 §.

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus, milloin se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, säästöpankin puolesta ajaa korvauskannetta pankin isäntää, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, valtuutettua, tilintarkastajaa ja toimihenkilöä vastaan.

116 §.

Sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella on rangaistava, jollei muualla ole ankarampaa rangaistusta säädetty:

1) sitä, joka tämän lain vastaisesti ottaa talletuksia yleisöltä taikka käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan pankkinimitystä tahi nimitystä säästöpankki;

2) säästöpankin isäntää, hallituksen jäsentä tai varajäsentä, valtuutettua tai toimihenkilöä, joka tahallaan antaa viranomaiselle pankkia taikka sen asiakasta koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon;

3) säästöpankin tilintarkastajaa, joka tahallaan on antanut väärän tiedon tai jättänyt tekemättä muistutuksen tahi ilmoituksen havaitsemastaan puutteellisuudesta tai väärinkäytöksestä; sekä

113 §

Säästöpankin perustaja, isäntä, hallituksen jäsen, hallituksen valitsema tarkastaja, valtuutettu, toimitusjohtaja ja toimihenkilö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallisesti tai huolimattomuudesta pankille aiheuttanut.

Säästöpankin tilintarkastaja on korvausvelvollinen 1 momentissa säädettyjen perusteiden mukaisesti. Hän vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisensa on tahallisesti tai tuottamuksellisesti pankille aiheuttanut. Jos tilintarkastajana on tilintarkastusyhteisö, vastaavat vahingosta yhteisö sekä se, jolla on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta.

Säästöpankin perustaja ja jokainen muu, jota 1 ja 2 momentissa tarkoitetaan, on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on rikkomalla tätä lakia tai sääntöjä tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut pankin velkojalle tai muulle henkilölle.

115 §

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus, milloin se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, säästöpankin puolesta ajaa korvauskannetta pankin perustajaa, isäntää, hallituksen jäsentä, valtuutettua, toimitusjohtajaa, tilintarkastajaa, hallituksen valitsemaa tarkastajaa ja toimihenkilöä vastaan.

116 §

Sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi on tuomittava, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta:

1) se, joka tämän lain vastaisesti ottaa talletuksia yleisöltä taikka käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan pankkinimitystä tahi nimitystä säästöpankki;

2) säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, toimitusjohtaja tai toimihenkilö, joka tahallaan antaa viranomaiselle pankkia taikka sen asiakasta koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon;

3) säästöpankin hallituksen valitsema tarkastaja ja pankin tilintarkastaja, joka tahallaan on antanut väärän tiedon tai jättänyt tekemättä muistutuksen tahi ilmoituksen havaitsemastaan puutteellisuudesta tai väärinkäytöksestä; sekä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4) säästöpankin hallituksen jäsentä ja varajäsentä, joka on laiminlyönyt ajoissa täyttää mitä hallituksen velvollisuudeksi on 80—85 §:ssä säädetty, ja pankin isäntää, joka on ottanut osaa pankin toiminnan jatkamista tarkoittavan päätöksen tekemiseen, vaikka pankin toiminta olisi ollut keskeytettävä tai pankki olisi ollut suljettava taikka asetettava selvitystilaan.

117 §.

Jos säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen tai varajäsen, valtuutettu, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, toimihenkilö tai sivukonttorin valvoja luvattomasti ilmaisee, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta, taikka jos joku muuten muulla kuin 116 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hänet tuomittava sakkoon, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

119 §.

Jos säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen tai varajäsen, valtuutettu, vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, taikka sivukonttorin valvoja ei ole toiminnassaan noudattanut lakia, pankin sääntöjä tai säästöpankkien toimintaa valvovan viranomaisen asianmukaisesti antamia määräyksiä, lääninhallitus voi pankkitarkastusviraston tai säästöpankkitarkastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

4) säästöpankin hallituksen jäsen, joka on laiminlyönyt ajoissa täyttää, mitä hallituksen velvollisuudeksi on 80—85 §:ssä säädetty, ja pankin isäntä, joka on ottanut osaa pankin toiminnan jatkamista tarkoittavan päätöksen tekemiseen, vaikka pankin toiminta olisi ollut keskeytettävä tai pankki olisi ollut suljettava taikka asetettava selvitystilaan.

117 §

Jos säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, *toimitusjohtaja*, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja, toimihenkilö tai sivukonttorin valvoja luvattomasti ilmaisee, mitä hän tehtävässään on saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta, taikka jos joku muuten muulla kuin 116 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hänet tuomittava sakkoon, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

119 §

Jos säästöpankin isäntä, hallituksen jäsen, valtuutettu, vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö, *toimitusjohtaja*, tilintarkastaja, hallituksen valitsema tarkastaja taikka sivukonttorin valvoja ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia, pankin sääntöjä tai säästöpankkien toimintaa valvovan viranomaisen asianmukaisesti antamia määräyksiä, lääninhallitus voi pankkitarkastusviraston tai säästöpankkitarkastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä -
kuuta 198 . Lakia on sovellettava ennen sen
voimaan tuloa rekisteröityyn säästöpankkiin,
jollei jäljempänä olevista siirtymäsäännöksistä
muuta johdu.

Jos säästöpankin säännöt ovat tämän lain
mukaan puutteelliset tai sisältävät tämän lain
vastaisia määräyksiä, pankin on kahden vuo-
den kuluessa lain voimaantulosta haettava vah-
vistus niille sääntöjen muutoksille, jotka tä-
män lain mukaan ovat tarpeen, jollei valtio-
varainministeriö hakemuksesta myönnä pitem-
pää aikaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus.

Säästöpankin on viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta järjestettävä 28 §:n 2 momentissa tarkoitettu osakkeiden ja osuuksien omistus sellaiseksi kuin sanotussa pykälässä on säädetty, jollei valtiovarainministeriö hakemukselta myönnä pitempää aikaa.

Tämän lain mukainen tilinpäätös on laadittava ensimmäisen kerran tilikaudelta 1982.

2.

Laki

osuuspankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä elokuuta 1969 annetun osuuspankkilain (542/69) 9 §, muutetaan 2 §:n 2 ja 5 momentti, 5 ja 6 §, 7 §:n 2, 5 ja 6 kohta, 8 §, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 12 §, 13, 14 a ja 15 §, 19 §:n 2 momentti, 26 §, 42 §, 47 §:n 1 momentti, 51 ja 61 §, 8 luvun otsikko, 69 §:n 1 momentti, 74 §, 77 §:n 2 momentti, 79, 88, 91—93 ja 95 §,

näistä 2 §:n 5 momentti, 14 a ja 15 §, 47 §:n 1 momentti, 93 ja 95 § sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (681/78), sekä

lisätään lakiin uusi 6 a §, 7 §:ään uusi 7 kohta, lakiin uusi 14 b—14 d §, 40 §:ään uusi 5 momentti, 43 §:ään uusi 5 momentti, 47 §:ään uusi 4 momentti, 69 §:ään uusi 3 momentti, 81 §:ään uusi 2 momentti, sekä lakiin uusi 90 a—90 c §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Osuuspankin lisäksi on ainoastaan Suomen Pankki, Postipankki, liikepankki, säästöpankki ja kiinnitysluottopankki sekä asuntohypoteekki-pankki oikeutettu toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan käyttämään pankki-nimitystä.

Valtiovarainministeriö voi antaa yhteisölle, jossa osuuspankki yksin tai yhdessä muiden pankkien kanssa omistaa osake- tai osuusenemistön, luvan käyttää toiminimessä pankki- tai osuuspankki-nimitystä tai viittausta osuuspankin toiminimeen.

Osuuspankin lisäksi on ainoastaan Suomen Pankki, Postipankki, liikepankki, säästöpankki ja kiinnitysluottopankki oikeutettu toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan käyttämään pankki-nimitystä.

Valtiovarainministeriö voi antaa yhteisölle, jossa osuuspankkien keskusjärjestö tai osuuspankki yksin tai yhdessä muiden pankkien taikka mainitun keskusjärjestön kanssa omistaa osake- tai osuusenemistön, luvan käyttää toiminimessään pankki- tai osuuspankki-nimitystä tai viittausta osuuspankin toiminimeen.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §.

Osuuspankin voi perustaa vähintään sata suomalaista yhteisöä tai *nuhteetonta* ja täysivaltaista Suomen kansalaista.

6 §.

Osuuspankin perustajien on valtiovarainministeriöltä haettava pankille toimilupa. Valtiovarainministeriön on pyydettävä asiasta pankkitarkastusviraston lausunto.

Osuuspankin säännöille ja niiden muutoksille on haettava valtiovarainministeriön vahvistus.

5 §

Osuuspankin voi perustaa vähintään sata suomalaista yhteisöä, *säätiötä* tai täysivaltaista Suomessa asuvaa Suomen kansalaista. *Kauppayhtiö tai kommandiittiyhtiö voi olla perustajana, jos yhtiön velvoitteista henkilökohtaisesti vastuussa olevat yhtiömiehet ovat Suomessa asuvia Suomen kansalaisia. Valtiovarainministeriön luvalla voi muukin täysivaltainen henkilö taikka yhteisö tai säätiö olla perustajana.*

6 §

Osuuspankin perustajien on valtiovarainministeriöltä haettava pankille toimilupa. *Hakemukseen on liitettävä perustamiskirja. Valtiovarainministeriön on pyydettävä asiasta pankkitarkastusviraston ja osuuspankkien vakuusrahaston lausunto.*

Osuuspankille, jonka perustaminen on yleisen edun mukainen, on annettava toimilupa.

6 a §

Osuuspankin säännöille ja niiden muutoksille on haettava valtiovarainministeriön vahvistus.

Osuuspankin säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset eikä muuten ole pätevää syytä niiden vahvistamatta jättämiseen.

7 §

Osuuspankin säännöissä on sen lisäksi, mitä niistä osuuskunnista voimassa olevassa laissa on säädetty, määrättävä:

2) johtokunnan jäsenen ja varajäsenen oikeudesta kuulua toisten liikeyritysten hallintoon;

5) tilintarkastajien ja heidän varamiestensä luku sekä milloin tilintarkastus toimitetaan; sekä

6) sellaisten luottoanomusten käsittelyjärjestyksestä, joista hallintoneuvoston jäsenellä tai johtokunnan jäsenellä tai varajäsenellä on odotettavissa olennaista etua.

2) johtokunnan jäsenen, varajäsenen *sekä toimitusjohtajan ja hänen varamiehensä* oikeudesta kuulua toisten liikeyritysten hallintoon;

5) tilintarkastajien ja heidän varamiestensä *lukumäärä, toimikausi* sekä milloin tilintarkastus toimitetaan;

6) sellaisten luotto- ja *takaushakemusten* käsittelyjärjestyksestä, joista hallintoneuvoston jäsenelle tai johtokunnan jäsenelle tai varajäsenelle *taikka toimitusjohtajalle tai hänen varamiehelleen* on odotettavissa olennaista etua; *sekä*

7) *miten hallintoneuvoston tai sen valitsemien tarkastajien on tarkastettava pankin varat ja luottoasiakirjat.*

Voimassa oleva laki

8 §.

Perustettavalla osuuspankilla on oltava vähintään sadantuhannen markan osuuspääoma, ennen kuin pankki aloittaa toimintansa.

9 §.

Osuuspankille, jonka perustaminen on yleisen edun mukainen, on annettava toimilupa.

Osuuspankin säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset eikä muuten ole pätevää syytä niiden vahvistamatta jättämiseen.

11 §.

Ennen kuin osuuspankki aloittaa toimintansa, pankin on toimitettava pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle täydellinen pankkia koskeva ote kaupparekisteristä, pankin säännöt ja oikeiksi todistettu jäljennös niiden vahvistamista koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä, hallintoneuvoston vahvistamat pankin toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet sekä lisäksi ilmoitettava hallintoneuvoston jäsenen, johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, toimitusjohtajan sekä tilintarkastajien nimet ja kotipaikat.

Jos osuuspankin sääntöjä on muutettu, pankin on viivytyksettä lähetettävä pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle oikeiksi todistettu jäljennös tätä koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä. Jos jossakin muussa kohdassa, josta tämän pykälän mukaan on annettu tieto pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle, tapahtuu muutos, on muutoksesta viivytyksettä niille ilmoitettava.

12 §.

Osuuspankin hallintoa hoitavat hallintoneuvosto ja pankin hallituksena toimiva johtokunta. Hallintoneuvoston valitsee osuuskunnan kokous tai edustajisto ja johtokunnan valitsee hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenen ja johtokunnan jäsenen ja varajäsenen on oltava tässä maassa asuva *nuhteeton* ja täysivaltainen Suomen kansalainen.

Ehdotus

8 §

Perustettavalla osuuspankilla on oltava vähintään *viidensadantuhannen* markan osuuspääoma, *joka on kokonaan rahana maksettava* ennen kuin pankki aloittaa toimintansa.

(Kumotaan)

11 §

Ennen kuin osuuspankki aloittaa toimintansa, pankin on toimitettava pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle täydellinen pankkia koskeva ote kaupparekisteristä, pankin säännöt ja oikeaksi todistettu jäljennös niiden vahvistamista koskevasta valtiovarainministeriön päätöksestä, hallintoneuvoston vahvistamat pankin toimintaa ja hallintoneuvoston valitsemia tarkastajia koskevat yleiset ohjeet sekä lisäksi ilmoitettava hallintoneuvoston jäsenen, johtokunnan jäsenen ja varajäsenen, toimitusjohtajan *ja hänen varamiehensä* sekä tilintarkastajien *ja heidän varamiestensä* nimet, *kansalaisuus* ja kotipaikka.

Jos osuuspankin sääntöjä on muutettu, pankin on viivytyksettä lähetettävä pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle *oikeaksi todistetut jäljennökset asiaa koskevista päätöksistä ja ote rekisteriviranomaisen asiasta tekemästä merkinnästä*. Jos jossakin muussa kohdassa, josta tämän pykälän mukaan on annettu tieto pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle, tapahtuu muutos, on muutoksesta viivytyksettä niille ilmoitettava.

12 §

Osuuspankin hallintoa hoitavat hallintoneuvosto, pankin hallituksena toimiva johtokunta *ja toimitusjohtaja*. Osuuskunnan kokous tai edustajisto valitsee hallintoneuvoston. Hallintoneuvosto valitsee johtokunnan *ja toimitusjohtajan*.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Osuuspankin hallintoneuvoston on oltava vähintään viisi jäsentä. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä osuuskunnan kokouksen ja hallintoneuvoston päätöksiä noudattaen.

13 §.

Osuuspankin hallintoneuvostossa on oltava vähintään viisi jäsentä. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä osuuskunnan kokouksen ja hallintoneuvoston päätöksiä noudattaen.

Osuuspankin hallintoneuvoston on erityisesti:

1) valittava ja vapautettava pankin johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä määrättävä heidän palkkionsa;

2) päätettävä johtokunnan esityksestä pankin sivutoimipaikkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta;

3) päätettävä johtokunnan esityksestä muussa kuin 26 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä;

4) vahvistettava pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet;

5) toimituttava valitsemillaan tarkastajilla ainakin kahdesti vuodessa pankin pääkonttorin kassan, kirjanpidon, arvopapereiden ja sitoumusten, laina- ja vakuusasiakirjojen sekä maksuvalmiuden hoidon tarkastus;

6) huolehdittava pankin muiden toimipaikkojen asianmukaisesta tarkastamisesta;

7) vahvistettava pankin tilinpäätöksen perusteet pitäen erityisesti silmällä sitä, että pan-

Osuuspankin hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenen sekä toimitusjohtajan on oltava täysivaltainen Suomessa asuva Suomen kansalainen, jollei valtiovarainministeriö yksittäistapauksessa myönnä asuinpaikan tai kansalaisuuden osalta poikkeusta. Hallintoneuvoston ja johtokunnan jäsenistä vähintään kahden kolmasosan on oltava Suomessa asuvia Suomen kansalaisia.

Mitä tässä laissa on säädetty johtokunnan jäsenestä ja toimitusjohtajasta, on vastaavasti sovellettava johtokunnan varajäseneseen sekä toimitusjohtajan varamieheen.

13 §

Osuuspankin hallintoneuvostossa on oltava vähintään viisi jäsentä. Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että pankkia hoidetaan varovaisesti ja huolellisesti lain ja sääntöjen mukaisesti sekä osuuskunnan kokouksen ja hallintoneuvoston päätöksiä ja ohjeita noudattaen.

Osuuspankin hallintoneuvoston on erityisesti:

1) valittava ja vapautettava pankin johtokunnan jäsenet ja toimitusjohtaja sekä määrättävä heidän palkkionsa ja palikkaetunsa;

2) päätettävä johtokunnan esityksestä pankin sivukonttorin perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä pankin toimenpiteistä sellaisen luotto- tai rahoituslaitoksen perustamiseksi, purkamiseksi ja sulautumiseksi, jonka osake- tai osuuspääomasta pankki välittömästi tai omistusyhteisön välityksellä omistaa vähintään puolet tai jossa pankilla jäsenyyden tai sopimuksen perusteella muuten on määräämisvalta.

3) vahvistettava johtokunnan päätösten kirjaamista koskevat ohjeet;

4) vahvistettava pankin toimintaa koskevat yleiset ohjeet;

5) huolehdittava pankin toimipaikkojen asianmukaisesta tarkastamisesta;

6) vahvistettava pankin tilinpäätöksen perusteet pitäen erityisesti silmällä sitä, että pan-

Voimassa oleva laki

kin varat on oikein ja varovaisesti arvioitu ja varmennettava tilinpäätös osuuskunnan kokoukselle esittämistä varten; sekä

8) käsiteltävä muut johtokunnan esittämät asiat.

Ehdotus

kin varat on oikein ja varovaisesti arvioitu ja annettava osuuskunnan kokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen johdosta sekä varmennettava tilinpäätös osuuskunnan kokoukselle esittämistä varten; sekä

7) käsiteltävä muut johtokunnan esittämät asiat.

14 a §

Osuuspankin on laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen. Tilinpäätös esitetään osuuskunnan kokoukselle, joka vahvistaa tuloslaskelman ja taseen.

Tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen tulee sisältää lausunto siitä, onko pankin tilinpäätös laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilintarkastajan johtokunnalle tai toimitusjohtajalle esittämät huomautukset tulee merkitä pöytäkirjaan tai muuhun asiakirjaan, joka on annettava johtokunnalle.

Tilintarkastajan on noudatettava osuuskunnan kokouksen antamia erityisiä ohjeita, mikäli ne eivät ole ristiriidassa lain, pankin sääntöjen tai hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Mitä osuuspankin tilintarkastajasta on säädetty, on vastaavasti sovellettava tilintarkastajan varamieheen.

Mitä osuuspankin tilintarkastajasta on säädetty, on vastaavasti sovellettava tilintarkastajan varamieheen.

14 b §

Osuuspankin tilintarkastajaksi voidaan valita myös Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä osuuspankkien keskusjärjestön omistama tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastajaksi valitun yhteisön on ilmoitettava pankin johtokunnalle, kenellä on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tämän henkilön on oltava Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Hänellä on oltava osuuskuntalain 88 §:n 1 ja 2 momentissa mainittu kelpoisuus.

Jos osuuspankin taseen loppusumma ylittää valtiovarainministeriön määräämän rajan, on vähintään yhden tilintarkastajan oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö taikka valtiovarainministeriön hyväksymä tilintarkastusyhteisö, jollei valtiovarainministeriö myönnä yksittäistapauksessa poikkeusta. Osuuskuntalain 88 §:n 3 momentin säännökset eivät koske osuuspankkia.

Voimassa oleva laki.

Ehdotus

14 c §

Osuuskuntalain 79 b §:n 3 momentin säännökset eivät koske osuuspankkia.

14 d §

Pankkitarkastusviraston on määrättävä kelpoisuusehdot täyttävä tilintarkastaja:

1) milloin 14 b §:n 2 momentissa tarkoitettulle osuuspankille ei ole valittu siinä tarkoitettua tilintarkastajaa;

2) milloin lakiin tai osuuspankin sääntöihin perustuvaa tilintarkastajien lukumäärää tai kelpoisuutta koskevaa säännöstä tai määräystä ei ole noudatettu.

Ennen kuin tässä pykälässä tarkoitettu määräys annetaan, on osuuspankin johtokuntaa kuultava. Määräys on voimassa siihen asti, kun 1 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan tilalle on säädettyssä järjestyksessä valittu tilintarkastaja.

15 §.

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, taikka sivukonttorin valvoja ei saa olla muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen isäntä, hallintoneuvoston, hallituksen tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, valtuutettu, sivukonttorin valvoja taikka toimihenkilö, tämän kuitenkaan estämättä häntä kuulumasta osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvostoon.

15 §

Osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja, taikka sivukonttorin valvoja ei saa olla muun yleisöltä talletuksia vastaanottavan rahalaitoksen isäntä, hallintoneuvoston, hallituksen tai johtokunnan jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, valtuutettu, sivukonttorin valvoja taikka toimihenkilö. Tämä ei kuitenkaan estä häntä kuulumasta osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimivan liikepankin hallintoneuvostoon.

19 §

Osuuspankki saa yksin tai yhdessä muiden osuuspankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuuspääomasta. Erityinen kassa, säätiö tai muu laitos, jonka tarkoituksena on eläkkeiden tai avustusten maksaminen osuuspankkien toimihenkilöille tai heidän omaisilleen, on rinnastettava osuuspankkiin tätä suhdelukua laskettaessa.

Osuuspankki saa yksin tai yhdessä muiden osuuspankkien kanssa omistaa osakkeita tai osuuksia 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä enintään määrän, joka on kaksikymmentä prosenttia yhteisön koko osake- tai osuuspääomasta ja kaikkien osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä. Erityinen kassa, säätiö tai muu laitos, jonka tarkoituksena on eläkkeiden tai avustusten maksaminen osuuspankkien toimihenkilöille tai heidän omaisilleen, on rinnastettava osuuspankkiin tätä suhdelukua laskettaessa.

26 §.

Osuuspankki on oikeutettu 19—25 §:n estämästä hankkimaan väliaikaisesti omistukseensa

26 §

Osuuspankki on oikeutettu 19—25 §:n estämättä hankkimaan väliaikaisesti omistukseensa

Voimassa oleva laki

sa maksamatta jääneen saamisensa panttina tai vakuutena ollutta omaisuutta, muuttamaan saamisensa osakkeiksi tai osuuksiksi asiakkaan liikettä uudelleen järjestettäessä, vaihtamaan osakkeita tai osuuksia osakeyhtiöitä tai osuuskuntia yhdistettäessä toisiksi osakkeiksi tai osuuksiksi sekä hankkimaan osakkeita tai osuuksia yhteisössä, jossa pankki entuudestaan omistaa niitä, mikäli lisähankinta niiden arvon turvaamiseksi on välttämätöntä.

Osuuspankin on muutettava tämän pykälän nojalla hankittu omaisuus rahaksi niin pian kuin se tappiota on mahdollista ja viimeistään viiden vuoden kuluttua omaisuuden hankkimisesta. Pankkitarkastusvirasto voi erityisestä syystä myöntää tähän lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään kolmeksi vuodeksi. Tämän jälkeen voi valtiovarainministeriö myöntää pankkitarkastusviraston esityksestä lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan.

Osuuspankin omistukseen tämän pykälän nojalla joutuneesta omaisuudesta on pankin viipymättä ilmoitettava pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle.

Tässä pykälässä tarkoitetun kiinteän omaisuuden ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta päättää osuuspankin johtokunta.

Ehdotus

maksamatta jääneen saamisensa panttina tai vakuutena ollutta omaisuutta, muuttamaan saamisensa osakkeiksi tai osuuksiksi asiakkaan liikettä uudelleen järjestettäessä, vaihtamaan osakkeita tai osuuksia osakeyhtiöiltä tai osuuskuntia yhdistettäessä toisiksi osakkeiksi tai osuuksiksi sekä hankkimaan osakkeita tai osuuksia yhteisössä, jossa pankki entuudestaan omistaa niitä, mikäli lisähankinta niiden arvon turvaamiseksi on välttämätöntä. Valtioneuvosto voi oikeuttaa pankin väliaikaisesti hankkimaan omistukseensa osakkeita tai osuuksia 19 §:n 1 momentissa tarkoitettuja elinkeinoja harjoittavassa yhteisössä, milloin sitä on maan elinkeinoelämän kannalta tai muista erittäin painavista syistä pidettävä tarpeellisena.

Osuuspankin on muutettava tämän pykälän nojalla hankittu omaisuus rahaksi niin pian kuin se tappiota on mahdollista, kuitenkin viiden vuoden kuluessa omaisuuden hankkimisesta. Pankkitarkastusvirasto voi erityisestä syystä myöntää tähän lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään kolmeksi vuodeksi. Tämän jälkeen voi valtiovarainministeriö myöntää pankkitarkastusviraston esityksestä lykkäystä enintään vuodeksi kerrallaan. Milloin väliaikainen omaisuuden hankkimisoikeus perustuu valtioneuvoston päätökseen, voi lykkäystä omaisuuden rahaksimuutosta myöntää vain valtioneuvosto erittäin painavista syistä.

Osuuspankin omistukseen tämän pykälän nojalla bankitusta omaisuudesta on pankin viipymättä ilmoitettava pankkitarkastusvirastolle ja osuuspankkitarkastukselle.

40 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään sovelleta annettaessa luottoa sellaiselle 21 §:ssä tarkoitettulle kiinteistöyhteisölle, jonka osakeista tai osuuksista osuuspankki omistaa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa ja jossa pankin omistamien osakkeiden tai osuuskien tuottama äänimäärä on suurempi kuin yhdeksän kymmenesosaa kiinteistöyhteisön osakkeiden tai osuuskien äänimäärästä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

42 §.

Osuuspankki saa ainoastaan osuuspankkitar-
kastuksen määräämissä rajoissa tai sen erityi-
sellä luvalla antaa luoton tai takauksen, josta
pankin johtokunnan jäsen, *varajäsen*, tilintar-
kastaja, *varatilintarkastaja* tai toimihenkilö vas-
taa taikka jonka myöntämisestä on olennaista
taloudellista etua edellä mainituille henkilöille.
Nämä säännökset eivät koske lainoja, jotka
pankki on myöntänyt valtion määrättyyn tar-
koitukseen antamista varoista.

42 §

Osuuspankki saa ainoastaan osuuspankki-
tarkastuksen määräämissä rajoissa tai sen eri-
tyisellä luvalla antaa luoton tai takauksen,
josta pankin johtokunnan jäsen, *toimitusjohtaja*,
tilintarkastaja tai toimihenkilö vastaa taikka
jonka myöntämisestä on olennaista taloudellista
etua edellä mainituille henkilöille. Nämä sään-
nökset eivät koske lainoja, jotka pankki on
myöntänyt valtion määrättyyn tarkoitukseen
antamista varoista.

43 §

Tämän pykälän säännöksiä ei myöskään
sovelleta annettaessa takauksia 40 §:n 5 mo-
mentissa tarkoitetun kiinteistöyhteisön puo-
lesta.

47 §.

Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen, johto-
kunnan jäsen tai *varajäsen*, tilintarkastaja, hal-
lintonneuvoston valitsema tarkastaja, toimihen-
kilö taikka sivukonttorin valvoja on velvollinen
pitämään salassa, mitä hän on tehtävässään
saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkin muun
taloudellisesta asemasta taikka liike- tai am-
mattisalaisuudesta.

47 §

Osuuspankin hallintoneuvoston ja johtokun-
nan jäsen, *toimitusjohtaja*, tilintarkastaja, hal-
lintonneuvoston valitsema tarkastaja, toimihen-
kilö taikka sivukonttorin valvoja tai *hallinto-*
tehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen on velvol-
linen pitämään salassa, mitä hän on tehtäväs-
saan saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun
muun taloudellisesta asemasta taikka liike- tai
ammattisalaisuudesta. Salassa pidettäviä tietoja
ei saa antaa myöskään osuuskunnan kokouk-
selle, edustajistolle eikä osuuspankin jäsenelle.

Osuuspankkien keskusjärjestön hallintoneuvos-
ton jäsenen, hallituksen jäsenen ja varajäsenen,
toimitusjohtajan, tilintarkastajan, tilintarkasta-
jan varamiehen ja toimihenkilön velvollisuu-
teen pitää salassa, mitä hän on tehtävässään
saanut tietää osuuspankin, sen asiakkaan tai
jonkun muun taloudellisesta asemasta taikka
liike- tai ammattisalaisuudesta, on sovellettava,
mitä tässä laissa on säädetty osuuspankin hal-
lintonneuvoston jäsenen, johtokunnan jäsenen,
toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja toimihen-
kilön salassapitovelvollisuudesta.

51 §.

Osuuspankilla on oltava vararahasto, jota saa
käyttää ainoastaan pankin tappioiden peittä-
miseen siltä osin kuin käyttämättä oleva vuosi-
voitto ja tätä tarkoitusta varten olevat muut
rahastot eivät siihen riitä.

51 §

Osuuspankilla on oltava vararahasto. Jos
osuuspankin tappion peittämiseen ei riitä vah-
vistetun taseen osoittama voitto eikä muu vapaa
oma pääoma, saadaan siihen käyttää vararahas-
toa tai osuusmaksuja.

Voimassa oleva laki

Osuuspankin vuotuisesta voitosta on, sen jälkeen kun osuuspääomalle suoritettu korko on vähennetty, siirrettävä vararahastoon vähintään kahdeksankymmentä prosenttia, kun 50 §:ssä tarkoitettu pankin oman pääoman ja sitoumusten suhde on alle kolme prosenttia, sekä tämän jälkeen vähintään seitsemänkymmentä prosenttia, niin kauan kuin tämä suhde on alle neljä prosenttia. Kun sanottu oman pääoman ja sitoumusten suhde on neljä prosenttia tai korkeampi, on pankin vuotuisesta voitosta vähintään puolet siirrettävä vararahastoon.

61 §.

Vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu avustuslainoina osuuspankeille, on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Näistä varoista saa kuitenkin enintään kaksikymmentäviisi prosenttia sijoittaa saataviksi liikepankeilta.

8 luku

Osuuspankin toiminnan keskeyttäminen ja lopettaminen.

69 §.

Jos osuuspankin johtokunnalla on syytä otaksua pankin varojen tappioiden johdosta siinä määrin vähentyneen, että pankin omasta pääomasta on ainakin puolet katsottava menetetyksi eikä oman pääoman määrä täytä sille 50 §:ssä asetettuja vaatimuksia, tai jos käy ilmi, ettei pankki voi täyttää sitoumuksiaan, on johtokunnan viipymättä tehtävä tilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien ja pankkitarkastusviraston tutkittavaksi. Tilintarkastajien on mahdollisimman nopeasti annettava johtokunnalle kirjallinen lausuntonsa tilien tarkastuksesta.

Ehdotus

Osuuspankin viimeksi kuluneelta tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisesta voitosta on, sen jälkeen kun taseen osoittama tappio ja osuuspääomalle suoritettu korko on vähennetty, siirrettävä vararahastoon vähintään kahdeksankymmentä prosenttia, kun 50 §:ssä tarkoitettu pankin oman pääoman ja sitoumusten suhde on alle kolme prosenttia, sekä tämän jälkeen vähintään seitsemänkymmentä prosenttia, niin kauan kuin tämä suhde on alle neljä prosenttia. Kun sanottu oman pääoman ja sitoumusten suhde on neljä prosenttia tai korkeampi, on pankin voitosta vähintään puolet siirrettävä vararahastoon.

61 §

Vakuusrahaston pääoma, jota ei ole annettu avustuslainoina osuuspankeille, on sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai liikepankeilta taikka kotimaisiin obligaatioihin. Näistä varoista on kuitenkin vähintään kolmasosa sijoitettava saataviksi Suomen Pankilta tai kotimaisiin obligaatioihin.

Muulla kuin 1 momentissa mainitulla tavalla vakuusrahasto saa sijoittaa varoja valtiovarainministeriön suostumuksella yhteensä enintään viisikymmentä prosenttia rahaston taseen loppusummasta.

8 luku

Osuuspankin toiminnan keskeyttäminen, selvitystila, purkaminen ja sulautuminen

69 §

Jos osuuspankin johtokunnalla on syytä otaksua pankin varojen tappioiden johdosta siinä määrin vähentyneen, että pankin omasta pääomasta on ainakin puolet katsottava menetetyksi eikä oman pääoman määrä täytä sille 50 §:ssä asetettuja vaatimuksia, tai jos käy ilmi, ettei pankki voi täyttää sitoumuksiaan, on johtokunnan viipymättä tehtävä tilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien, osuuspankki-tarkastuksen ja pankkitarkastusviraston tutkittavaksi. Tilintarkastajien on mahdollisimman nopeasti annettava johtokunnalle kirjallinen lausuntonsa tilien tarkastuksesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Osuuspankin oman pääoman määrää laskettaessa saadaan pankin omaisuus arvostaa enintään todennäköiseen luovutushintaan luovutuksesta johtuvat erilliskulut vähennettyinä. Jos omaisuuserien yhteenlaskettu arvo tämän mukaan on enemmän kuin taseeseen on merkitty, voidaan erotus ilmoittaa sarakkeen ulkopuolella ja 1 momentissa mainittuja suhteita laskettaessa lisätä taseen osoittamaan omaan pääomaan.

74 §.

Jos osuuspankin toimilupa on peruutettu tai jos pankin jäsenten luku on alentunut 5 §:ssä säädettyä määrää pienemmäksi eikä ole kuuden kuukauden kuluessa noussut tähän määrään, pankin johtokunnan on viipymättä suljettava pankki sekä kutsuttava osuuskunnan kokous päättämään pankin asettamisesta selvitystilaan tai pankin yhtymisestä toiseen, pankkitarkastusviraston tätä tarkoitusta varten hyväksymään osuuspankkiin.

74 §

Jos osuuspankin toimilupa on peruutettu tai jos pankin jäsenten luku on alentunut 5 §:ssä säädettyä määrää pienemmäksi eikä ole kuuden kuukauden tai valtiovarainministeriön pankkitarkastusviraston esityksestä myöntämän enintään vuoden lisäajan kuluessa noussut tähän määrään, pankin johtokunnan on viipymättä suljettava pankki sekä kutsuttava osuuskunnan kokous päättämään pankin asettamisesta selvitystilaan tai pankin yhtymisestä toiseen, pankkitarkastusviraston tätä tarkoitusta varten hyväksymään osuuspankkiin.

77 §

Mikäli osuuspankin johtokunta ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi 70, 71, 73 ja 74 §:ssä on säädetty, tai milloin osuuskunnan kokous ei 73 ja 74 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa tee näissä mainittua päätöstä, valtiovarainministeriön on pankkitarkastusviraston esityksestä määrättävä pankki suljettavaksi ja tehtävä pankin kotipaikan alioikeudelle esitys pankin asettamisesta selvitystilaan.

Jollei osuuspankin johtokunta täytä, mitä sen velvollisuudeksi 70, 71, 73 ja 74 §:ssä on säädetty tai jos pankki on aloittanut toimintansa ennen 8 §:ssä säädettyä osuuspääoman maksamista, tai milloin osuuskunnan kokous ei 73 ja 74 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa tee näissä mainittua päätöstä, valtiovarainministeriön on pankkitarkastusviraston esityksestä määrättävä pankki suljettavaksi ja tehtävä pankin kotipaikan alioikeudelle esitys pankin asettamisesta selvitystilaan.

79 §.

Milloin tuomioistuimen asiana on päättää pankin selvitystilaan asettamisesta, on pankin velkojat kutsuttava määrättynä päivänä viimeistään kolmen viikon kuluessa kutsun antamisesta pankin kotipaikan alioikeuteen. Kutsu on viipymättä annettava kuulutuksella, joka tuomioistuimen tai tuomarin toimesta julkaistaan virallisessa lehdessä ja vähintään kaksi kertaa, viimeksi enintään viikkoa ennen sanottua määräpäivää, ainakin yhdessä pankin kotipaikan sanomalehdessä.

79 §

Milloin tuomioistuimen asiana on päättää osuuspankin selvitystilaan asettamisesta, on pankin velkojat ja jäsenet kutsuttava määrättynä päivänä kolmen viikon kuluessa kutsun antamisesta pankin kotipaikan alioikeuteen. Kutsu on viipymättä annettava kuulutuksella, joka tuomioistuimen tai tuomarin toimesta julkaistaan virallisessa lehdessä ja vähintään kaksi kertaa, viimeksi enintään viikkoa ennen sanottua määräpäivää, ainakin yhdessä pankin kotipaikan sanomalehdessä.

Voimassa oleva laki

Kuultuaan saapuvilla olevia osuuspankin velkoja, pankin johtokuntaa ja pankkitarkastusvirastoa tuomioistuimen on ratkaistava, onko pankki asetettava selvitystilaan. Jos pankki päätetään asettaa selvitystilaan, tuomioistuimen on määrättävä selvitysmiehet, joista ainakin yhden on oltava pankkitarkastusviraston ehdottama henkilö.

Ehdotus

Kuultuaan saapuvilla olevia osuuspankin velkoja ja jäseniä, pankin johtokuntaa ja pankkitarkastusvirastoa tuomioistuimen on ratkaistava, onko pankki asetettava selvitystilaan. Jos pankki päätetään asettaa selvitystilaan, tuomioistuimen on määrättävä selvitysmiehet, joista ainakin yhden on oltava pankkitarkastusviraston ehdottama henkilö.

81 §

Jos 1 momentissa tarkoitettu aika käsittää myös edellisen tilikauden, on tältä tilikaudelta laadittava erillinen tilinpäätös.

88 §.

Jos osuuspankin asema on selvitystilan kestäessä siinä määrin parantunut, että pankkitarkastusvirasto on todennut pankin täyttävän ne ehdot, jotka tässä laissa osuuspankin toiminnalle asetetaan, on selvitysmiesten kutsuttava osuuskunnan kokous kokoon päättämään pankin toiminnan jatkamisesta. Mikäli kokous puoltaa toiminnan jatkamista, on selvitysmiesten haettava oikeudelta selvitystilan lakkauttamista.

88 §

Jos se syy, jonka perusteella osuuspankki on asetettu selvitystilaan, on poistunut tai jos pankin asema on selvitystilan kestäessä parantunut, ja jos pankkitarkastusvirasto on todennut pankin täyttävän ne ehdot, jotka tässä laissa pankin toiminnalle asetetaan, on selvitysmiesten kutsuttava osuuskunnan kokous kokoon päättämään pankin toiminnan jatkamisesta. Jos kokous, tilintarkastajien annettua pankin asemasta lausuntonsa, puoltaa toiminnan jatkamista, on selvitysmiesten haettava tuomioistuimelta selvitystilan lakkauttamista.

90 a §

Osuuspankin sulautumiseen toiseen osuuspankkiin taikka kahden tai useamman osuuspankin sulautumiseen perustamalla uusi osuuspankki on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Osuuskuntalain 153 §:n ja 154 §:n säännökset eivät koske osuuspankkien sulautumista.

Jos kaksi tai useampia osuuspankkeja sulautuu perustamalla uuden osuuspankin, jolle niiden varat ja velat siirtyvät ja jonka jäseniksi niiden jäsenet sulautumissopimuksessa määrättyin ehdoin tulevat, korvaa sulautumissopimus vastaanottavan osuuspankin perustamisessa perustamiskirjan. Sopimuksen tulee sisältää ehdotus vastaanottavan osuuspankin säännöiksi. Sopimuksessa on myös mainittava, miten vastaanottavan osuuspankin hallintoneuvosto ja tilintarkastajat valitaan. Valtiovarainministeriön suostumus vastaa tämän lain 6 §:n 1 mo-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

mentissa tarkoitettua uuden osuuspankin toimilupaa. Muutoin on soveltuvin osin noudatettava, mitä osuuskuntalain 16 luvussa on säädetty osuuskuntien sulautumisesta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä osuuspankkien sulautuessa.

Osuuspankkien tulee tehdä valtiovarainministeriön suostumuksesta ilmoitus kaupparekisteriin ministeriön määräämässä ajassa ja uhalla. Kun ilmoitus koskee 2 momentissa tarkoitettua tapausta, on samalla ilmoitettava vastaanottavan osuuspankin perustamisesta.

90 b §

Jos osuuspankki omistaa osakeyhtiön kaikki osakkeet, voivat pankin johtokunta ja osakeyhtiön hallitus tehdä sopimuksen osakeyhtiön sulautumisesta osuuspankkiin. Sopimukselle on haettava valtiovarainministeriön suostumus. Ministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa määräykset siitä, missä ajassa sopimuksen hyväksymisestä on tehtävä ilmoitus rekisteröintiä varten ja miten muutoin on meneteltävä sulautumisessa. Mitä osakeyhtiölain (734/78) 14 luvun 7 §:ssä on säädetty, on soveltuvin osin osakeyhtiön osalta noudatettava. Osakeyhtiö katsotaan puretuksi, kun tuomioistuimen lupaa koskeva päätös on rekisteröity.

90 c §

Päätös osuuspankin jakamisesta useammaksi osuuspankiksi on tehtävä osuuskuntalain 103 §:ssä säädetyssä järjestyksessä. Valtiovarainministeriöllä on oikeus antaa kussakin yksittäistapauksessa tarkemmat määräykset siitä, miten on meneteltävä osuuspankkia jaettaessa.

91 §.

91 §

Osuuspankin tilintarkastaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on tahallisesti tai huolimattomuudesta pankille aiheuttanut. Hän vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisansa on tahallisesti tai tuottamuksellisesti pankille aiheuttanut. Jos tilintarkastajana on tilintarkastusyhteisö, vastaavat vahingosta yhteisö sekä se, jolla on päävastuu tilintarkastuksen toimittamisesta. Tilintarkasta-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus, milloin se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, osuuspankin puolesta ajaa korvauskannetta pankin hallintoneuvoston jäsentä sekä johtokunnan jäsentä ja varajäsentä, tilintarkastajaa ja toimihenkilöä vastaan.

92 §.

Sakolla tai enintään kuuden kuukauden vankeudella on rangaistava, jollei muualla ole ankarampaa rangaistusta säädetty:

1) sitä, joka tämän lain vastaisesti ottaa talletuksia yleisöltä taikka käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan pankkinimitystä tai nimitystä osuuspankki;

2) osuuspankin hallintoneuvoston jäsentä, johtokunnan jäsentä ja varajäsentä sekä toimihenkilöä, joka tahallaan antaa viranomaiselle pankkia taikka sen asiakasta koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon;

3) osuuspankin hallintoneuvoston asettamaa tarkastajaa ja pankin tilintarkastajaa, joka tahallaan on antanut väärän tiedon tai jättänyt tekemättä muistutuksen taikka ilmoituksen havaitsemastaan puutteellisuudesta tai väärinkäytöksestä; sekä

4) osuuspankin johtokunnan jäsentä ja varajäsentä, joka on laiminlyönyt ajoissa täyttää, mitä johtokunnan velvollisuudeksi on 69—74 §:ssä säädetty.

93 §.

Jos osuuspankin hallintoneuvoston jäsen, johtokunnan jäsen tai varajäsen, tilintarkastaja, hallintoneuvoston valitsema tarkastaja, toimihenkilö taikka sivukonttorin valvoja luvottomasti ilmaisee, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike tai ammattisalaisuudesta taikka jos joku muuten muulla kuin 92 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hänet tuomittava sakkoon, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

jan korvausvelvollisuuden sovittelusta ja korvausvastuun jakautumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken on voimassa, mitä osuuskuntalain 162 §:ssä on säädetty.

Pankkitarkastusvirastolla on oikeus, milloin se katsoo tallettajien edun sitä vaativan, osuuspankin puolesta ajaa korvauskannetta pankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsentä, toimitusjohtajaa, tilintarkastajaa, hallintoneuvoston valitsemaa tarkastajaa ja toimihenkilöä vastaan.

92 §

Sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi on tuomittava, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta:

1) se, joka tämän lain vastaisesti ottaa talletuksia yleisöltä taikka käyttää toiminimessään tai muuten toimintaansa osoittamaan pankkinimitystä tai nimitystä osuuspankki;

2) osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja sekä toimihenkilö, joka tahallaan antaa viranomaiselle pankkia tai sen asiakasta koskevan väärän tai harhaanjohtavan tiedon;

3) osuuspankin hallintoneuvoston asettama tarkastaja ja pankin tilintarkastaja, joka tahallaan on antanut väärän tiedon tai jättänyt tekemättä muistutuksen taikka ilmoituksen havaitsemastaan puutteellisuudesta tai väärinkäytöksestä; sekä

4) osuuspankin johtokunnan jäsen, joka on laiminlyönyt ajoissa täyttää, mitä johtokunnan velvollisuudeksi on 69—74 §:ssä säädetty.

93 §

Jos osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, toimitusjohtaja, tilintarkastaja, hallintoneuvoston valitsema tarkastaja, toimihenkilö taikka sivukonttorin valvoja tai hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen luvottomasti ilmaisee, mitä hän on tehtävässään saanut tietää pankin asiakkaan tai jonkun muun taloudellisesta asemasta tai liike- tai ammattisalaisuudesta taikka jos joku muuten muulla kuin 92 §:ssä mainitulla tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja määräyksiä, on hänet tuomittava sakkoon, jollei muualla ole säädetty ankarampaa rangaistusta.

Voimassa oleva laki

95 §.

Jos osuuspankin hallintoneuvoston jäsen, johtokunnan jäsen tai varajäsen, vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö, tilintarkastaja, hallintoneuvoston valitsema tarkastaja taikka sivukonttorin valvoja ei ole toiminnassaan noudattanut lakia, pankin sääntöjä tai osuuspankkien toimintaa valvovan viranomaisen asianmukaisesti antamia määräyksiä, lääninhallitus voi pankkitarkastusviraston tai osuuspankkitarastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

Ehdotus

95 §

Jos osuuspankin hallintoneuvoston tai johtokunnan jäsen, *toimitusjohtaja*, tilintarkastaja, hallintoneuvoston valitsema tarkastaja, *hallintotehtäviä hoitavan toimikunnan jäsen*, vastuullisessa asemassa oleva toimihenkilö taikka sivukonttorin valvoja ei ole toiminnassaan noudattanut tätä lakia, pankin sääntöjä tai osuuspankkien toimintaa valvovan viranomaisen asianmukaisesti antamia määräyksiä, lääninhallitus voi pankkitarkastusviraston tai osuuspankkitarastuksen esityksestä velvoittaa hänet uhkasakolla täyttämään velvollisuutensa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .

Lakia on sovellettava ennen sen voimaan tuloa rekisteröityyn osuuspankkiin, jollei jäljempänä olevista siirtymäsäännöksistä muuta johdu.

Osuuspankin sulautumista toiseen osuuspankkiin tai osakeyhtiön sulautumista osuuspankkiin koskeva asia on käsiteltävä ja ratkaistava sekä ilmoitettava rekisteröitäväksi aikaisemman lainsäädännön mukaisessa järjestyksessä, jos oikeuden suostumusta on haettu ennen tämän lain voimaantuloa.

Jos osuuspankin säännöt ovat tämän lain mukaan puutteelliset tai sisältävät tämän lain vastaisia määräyksiä, pankin on kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta haettava vahvistus niille sääntöjen muutoksille, jotka tämän lain mukaan ovat tarpeen, jollei valtiovarainministeriö hakemuksesta myönnä pitempää aikaa.

Osuuspankin on viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta järjestettävä 19 §:n 2 momentissa tarkoitettu osakkeiden ja osuuksien omistus sellaiseksi kuin sanotussa pykälässä on säädetty, jollei valtiovarainministeriö hakemuksesta myönnä pitempää aikaa.

Tämän lain mukainen tilinpäätös on laadittava ensimmäisen kerran tilikaudelta 1982.

3.

Laki**osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain 14 luvun 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 29 päivänä toukokuuta 1981 annetussa laissa (372/81), näin kuuluvaksi:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

14 luku

**Sulautuminen ja osakkeiden
lunastaminen tytäryhtiössä**

7 §

Osuuskunnan kokonaan omistaman osakeyhtiön sulautumisesta tähän osuuskuntaan säädetään osuuskuntalaissa (247/54).

Osuuskunnan, säästöpankin tai osuuspankin kokonaan omistaman osakeyhtiön sulautumisesta tähän osuuskuntaan, säästöpankkiin tai osuuspankkiin säädetään osuuskuntalaissa (247/54), säästöpankkilaissa (541/69) ja osuuspankkilaissa (542/69).

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .